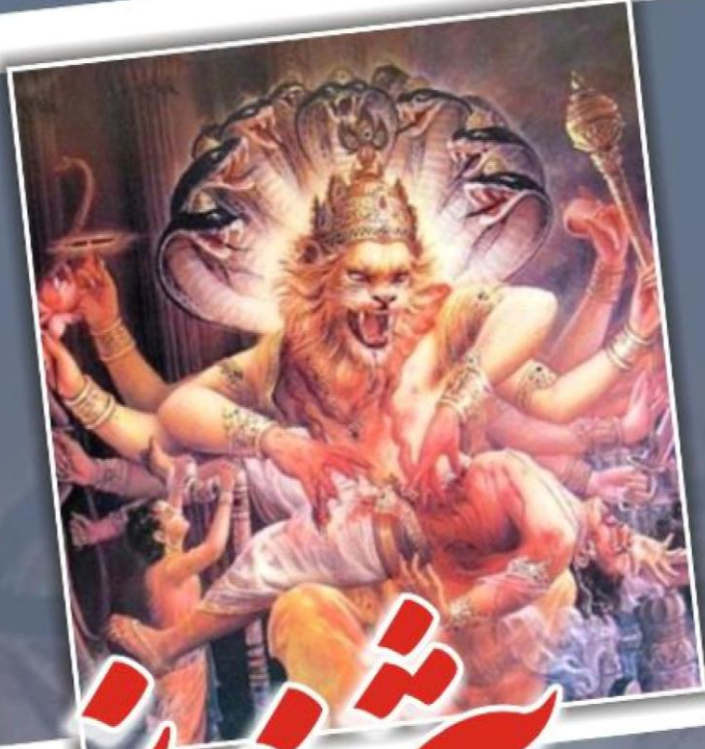

پیش کشنده
Ketabton.com
شیطان

لیکوال: پوهنمل محمود نظری

د کتاب پیژندنه

۵	سریزه
۷	دشیطان تاریخي لیرلید
۱۰	شیطان په ادبیاتو کې
۱۸	دشیطان معمول نومونه
۲۶	شیطان په غیر اسلامي دینونو کې
۲۶	شیطان په زرتشت کې
۲۷	شیطان په بودیزم کې
۲۸	شیطان په هندویزم کې
۳۲	شیطان په یهودیت کې
۳۵	شیطان په مسیحیت کې
۳۶	په انجیل کې د شیطان نوم او دهغه معادل :
۳۷	په انجیل کې د یول ته ورکړسوی القاب
۳۸	د شیطان دزوال دلیلونه
۳۸	د شیطان سزاوي
۳۸	د شیطان کارونه
۳۹	د شیطان امر نه منل
۴۰	د شیطان دندې
۴۱	شیطان په اسلام کې
۴۱	ابلیس
۴۴	شیطان
۴۵	د شیطان د نفوذ مهمي لاري
۴۶	د شیطان خوښی

۴۸	دشیطان نومونه
۵۰	د شیطان کارونه
۵۲	دشیطان مهمې موخې
۵۳	شیطان پرچا برلاسی کيږي
۵۶	شرک
۵۸	شرکي دینونه
۵۸	بت پرستان
۵۸	صایبان
۵۸	قراطمه او زنداقه
۵۹	السوفستائیه
۵۹	زرتشت
۵۹	ماني
۵۹	قتیشسم (روح پرستي)
۵۹	توتمیسم
۵۹	آنیسمیم (م قبیله ای)
۶۰	هندویزم(برهماني)
۶۱	بدعت
۶۱	د بدعت لغوی مفهوم:
۶۴	له توحیدی دینونوڅخه جلا سوي مذهبونه او فرقي
۶۴	یهودیت
۶۵	له یهودیته جلا سوی مذهبونه او فرقي :
۶۷	دمسیحیت مذهبونه او فرقي
۶۸	د میسحت د مذهبو او فرقو ډلبندي
۷۰	د اسلام د دین مذهبونه او فرقي
۷۲	د مذاهبو اوفرقو د راتلو علتونه
۷۵	د اعتقاد له نظره د اهل سنت فرقي
۷۷	اسلامی مذاهبو ته ورته فرقي

۸۳	شیطان پرستان.....
۸۳	الف : دختیځ شیطان پرستان.....
۸۳	ب : دلویدیځ شیطان پرستان:.....
۸۴	نوی شیطان پرستان.....
۸۶	بې دینان.....
۸۷	گناه.....
۸۹	په گناه لعنت سوی دلي.....
۸۹	دگناه ډولونه.....
۸۹	لويي گناه وي.....
۹۴	وري گناهوی.....
۹۴	د گناهونو کیلی.....
۹۷	د شیطان کړه.....
۱۰۳	د شیطان شکلونه.....
۱۰۵	په بدن کې د شیطان ځای.....
۱۰۵	۱- د نفس یا هوايا نفس اماره.....
۱۰۹	۲- ناصیه.....
۱۱۳	دشیطان ډولونه.....
۱۱۳	الف :دزه ببني (جن) شیطانان.....
۱۱۹	۲-ساینس پوهان او تیوریسنان.....
۱۲۱	فضا ته فضايي شتونو په اړه لنډ مالومات.....
۱۲۲	۳-دپلاستکی طب ماهران اود ټټوانخورگران.....
۱۲۳	شیطان او ساینس.....
۱۲۷	ددعا او عبادت اغیز.....
۱۳۰	پایله.....
۱۳۳	اخځونه.....

Copyright: www.tanzona.com

سریزه

الله (ج) درې ډوله عاقل موجودات پیدا کړي دي، لومړی آدم دی، چې له خاوري جوړسوی دی ،د انسان پلار آدم (ع) او مور یې بي بي حوا ده. دویم یې ملايکې دي، چې له نوره پیدا سوي دي . الله (ج) ته کاملاً تسلیم دي ، او خلقت یې له پېریانو او انسانانو څخه تر مخه دی او آدم ته یې سجده کړې ده.

او درېیم یې پېریان دي، چې الله (ج) له بی دوده اوره پیدا کړي دي ، هغوی هم له انسان څخه مخکې پیدا سوي دي. د پېریانو پلار «مارج» او مور یې «مارجه» نومیده . پېریان دوی طایفې لري یوه طایفه یې پېریان اوبله طایفه یې شیطانان دي .

دشیطانانو نیکه ابلیس دی . ابلیس اصلي نوم «الحارث» و کنیه یې «بومره» ده، چې له ملايکو سره یو ځای اوسیده ،د الله (ج) دامر د نه منلو په وجه د الله (ج) په غضب اخته سو.

په قرانکریم کې د شیطان په اړه ټول مسایل علمي دي مگر د خلکو له نا پاهمي اوبې علمي څخه د شیطان په اړه ډیر خرافات ویل سوي دي ، چې منطقي نه دي. دشیطان نوم مور ذهن کې یو عجب او غریب موجود چې لکی او بنکرونه لري انځوروي، چې موزي ، ځورونکی ، دښمن، بد عمله او ختا ایستونکی دی .

تر هغه چې ذره بڼي موجودات نه وه کشف سوي چا باور نه کوی، چې په یوه څاڅکه وینه کې په زرونو ژوندي موجودات چې انسان هغه نه ويني لري. پوهان وايي دانسان سترگی لږ رنگونه ويني او غوړونه یې یوه محدوده فریکوینسي ږغونه اوري ؛نو ذره بڼي موجوداتو لیدل په عادي سترگو امکان نه لري . دساینس له ودې سره پوهانو ته دا امکانات تر لاسه سوي ،چې د ذره بڼي موجوداتو په هکله په قرانکریم کې پلټنه وکړي ؛ ځکه هیڅ امکان نه لري، چې په یو کامل کتاب کې دداسې موجوداتو په هکله ذکر نه وي سوی ، یوازې ددې موجوداتو د انسان لخوا ایښول سوي نومونه د قرانکریم له نومونو سره توپیر لري؛ نو دهغو له تشریح، تفسیر او احادیثو څخه ددې موجوداتو د تشخیص امکان سته.

خدای تعالی شیطان دانسان دښمن بللی دی، دښمن هغه څوک دی چې انسان ته غلطې لارې ښيي ، هغه ناروغه وي چې عبادت ونه کړي، هغه ته د کایناتو او د بشر د منشا په هکله درواغ وايي او دهغو ذهنیت خرابوي او داسې نور .

ما هڅه کړې په دې هکله د ټولو ادیانو معتبر کتابونه په ځانگړې ډول قرانکریم چې د خدای (ج) لخوا انسان ته رالیرل سوی، اخیر کامل کتاب دی او د رسول الله (ص) معتبر حدیثونه په ځیر سره ولولم او ددې ذره بڼې موجوداتو په هکله پټ رازونه وپلټم هغه را ټول او ځان په پوه کړم؛ د الله (ج) شکر پر ځای کوم چې زما قناعت حاصل سو چې هیڅ پټ شي د قرانکریم له ذره بین څخه پاته نه دی، چې د هغه په باب یې ذکر نه وي کړی . زه دا خپل مالومات ستاسو سره شریکوم امید چې د قبول وړ مو وگرځي .

په درناوي

پوهنمل محمود نظري

لندن ۲۰۱۲

د شیطان تاریخي لیرلید

دنړۍ له لرغوني تاریخ څخه مالومیږي، چې د شیطان افسانې له اسلام نه مخکې وې، ویل کیدی. انسانانو په هره بدمرغي کې د شیطان لاس بلی.

تاریخ پوهان وايي د شیطان کلمه لومړۍ په زرتشت کې د اهریمن په نوم راغلې ده، چې بیا یې سامي دینونو ته لاره پیدا کړې ده، له هغه ځایه تر عربو پورې رسیدلې ده.

لویدیځ پوهان لیکي، چې په «اومیشار» کتاب کې چې له بودا وروسته لیکل سوی دی، د مړینې د خدای یادونه سوي ده، چې په بودا یې مذهب کې هغه د بودا د بنمن یادسوی دی، او اهریمن هم همدا مفهوم ورکوي، چې له زرتشت څخه سامیانو ته او له هغه ځایه عربو ته تللی دی.

د عربو په ادبیاتو کې شیطان شعري باور درلود، چې شاعرانو ته القا کوي؛ نو هر شاعر ځان ته یو شیطان درلود لکه د (عبید شاعر) شیطان «هبید» و، د (الاعشی) شیطان «مسحل» و، د عمرو بن قطن او بشار شعري شیطانان «جهنم او سنقناق» وه.

شاعرانو ته دې شیطانانو ډیر اهمیت درلود او ځانونه یې دهغو پورولي بلله.

ان هغه وخت د ځینو شاعرانو نومونه او ستاینومونه شیطانان وه لکه: شیطان د فرزددق نامتو شاعر.

د عربو په لرغوني تاریخ کې د ځینو لویانو او واکمنو نومونه شیطان راغلي دي لکه: د بني حشم شیطان بن مدلج، شیطان بن الحکم، شیطان بن بکر بن عوف، الحارث بن فروه بن الشیطان.

ان د ځینو عربو قبیلو نومونه شیطانان وه لکه: بنو شیطان.

عربو مار ته هم شیطان وایه. عربو هغه رسی ته چې په سلواغه له څاه څخه داوبو ایستلي لپاره ترل کیده ته شیطان وایه.

ویل کیږي، چې په لرغونو متونو کې د اوبس له ورانه له سره تر پښو پورې هغه مار پیچه ډوله علامه یا نښه چې هغه مهال دود وه هم شیطان نومیده.

د شیطان د نومونو ریښې:

- ۱- شیطان: شیطان یو خاص نوم دی ، دیو معین موجود نوم نه دی . شیطان هر مضر او بدلاري ياغي موجود ته ويل سوي دي که انساني وي که غير انساني .
- ځيني پوهان شیطان د عبري لغت «هاشتطين» چې د مخالفت او دښمني مانا لري ريښه بولي .
- دځينو نور پوهانو په اند د شیطان کلمه د يونان د «تيتان» سره ورته والي لري . يونانيان « تيتان » د المپ دخدای دښمن بولي او ځيني نور بيا باور لري، چې شیطان عربي توری نه دی، هغه له يوناني توري «ياپولس» څخه چې مانا يې چغولي ده اخيستل سوی دی .
- ځيني بيا د شیطان اصلي ريښه «اپليون» چې مانا يې ده وژنه بولي .
- ځيني بيا باور لري چې شیطان له «شاط، شيط» د فعالان په وزن چې جمع يې «شياط» يا «شياطي» ده څخه اخيستل سوی دی . ځيني بيا غضبان ا و سکران د هغه ريښه بولي . ځيني بيا د شیطان ريښه له شطن څخه بولي، چې مانا يې ده اوږده رسی ياني ليري کيدل (ليري کيدل له حق څخه) .
- ۲- ابليس: ابليس یو خاص نوم دی .
- د ابليس کلمه مفرده او د هغه جمع (اباليس او بالسه) دی . ځيني پوهان وايي ابليس يوه عربي کلمه ده ، هغه یو حقيقي او ژوندی موجوددی ، چې شعور لري او نامريي دی ، ختا ايستونکی دی، او د خدای (ج) له امره يې سر غړولی دی . ځيني پوهان وايي ابليس عربي کلمه نه ده شايدله « ابلس» چې مانا يې شر او وسوس دی يا هم له «بلس» چې مانا يې ناهيلي او حيرانتيا ده، يا له « ابلاس» چې مانا يې دخدای له رحمته ناهيلي کيدل، يا هغه غم چې له نااميدي څخه پيدا کيږي يا غمجن اوسر په گريوان کي کول څخه اخيستل سوی دی .
- ۳- عزازيل: عزازيل يوه عبري کلمه ده، چې مانا يې عزيز دی ، دا د يوې ملايکي نوم دی چې ابليس هغه ختا ايستلي دی ، نوم يې د شیطان سپېږل سوی دی .
- تکبر عزازيل را خوار کرد
- به زندان لعنت گرفتار کرد
- عزازيل ديوې وزې نوم دی چې عربود خپلو د گناهونو کفاره پر هغې اچووله ، هغه به يې په وچه دښته کي خوشي کوله چې د کام دگناهونو کفاره نامالوم ځای ته يوسي .

۴-مذموم ؛ رتل سوی

۵-عفریت : واک لرونکی خبیث

۶-شیصبان : د شیطان بل نوم دی

۷-ابولیني : دابلیس لور(لیني) وه

او داسي نورد ابلیس ستاینومونه دي .

له دې مالومیږي چې له اسلام څخه مخکې عرب له دې کلمې سره اشنا وه، ځکه له اسلامه مخکې په نورو دینونو کې دشیطان صفتونه هم راغلي دي ،چې عرب ورسره روږد وه ؛نو عربوته په قرانکریم کې د شیطان نوم او مفهوم نوی نه و.

شیطان په ادبیاتو کې

د شیطان تر ټولولرغوني ریښې د عربي ویونو په کتاب کې د «رؤبه» په یو شعر کې راغلي دي :

و فی أخادید الشیاط المشن

شاف لبغی الکلب المشیطن

د شلاغو نښې شفا ده دسپي ټپ ته

دې کوڅه ډب ، مردار ، لیري سوي ته

د شطن اصلي مانا لیري سوی دی .

د «نابغه» په شعر کې شطون لیري والي ته ویل سوی دی .

نات بسعاد عنک نوی شطون

فبانت و الفؤاد بها رهین

د ژور څاه رسی ته هم شطن ویل سوي دی او شیطان یې وجه تسمیه ده یانې لیري والي .

«جریر» په خپل یو شعر کې وایي :

ایام یدعوننی الشیطان من غزلی

و هن یهویننی إذ كنت شیطانا

کله چې یاغي اومتکبر وم

شیطان زه عاشقي ته وبللم

«عنتره» په یوشعر کې وایي :

یدعون عنتر و الرماح کانها

اشطان بئر فی لبان الادهم

په عربي کې دشطن جمع اشطان یاني رسیاني (تناونه) ته وایي .

شطن رسی ده اومشاطن هغه څوک چې له څاه اوبه راباسي .

«ذوالرمه» په خپل یوشعر کې وایي:

اخو قنص یهفو کان سراته

ورجلیه سلم بین حبلی مشاطن

یو عرب شاعر خپله بنځه داسې ړتلي ده .

عنجد تحلف حین أھلف

کمثل شیطان الحمام أعرف

چې زه قسم خورم هغه هم قسم خوري

شیطان دی لکه دحمام تاج لرونکی مار

یو عرب شاعر دخپلي اوبښې داسې صفت کوي :

تلاعب مثنی حصرمی کانه

تعجم شیطان بذی خروج قفر

عنان د حصرداوښ پرشا لکه مار پیچل سوی

لکه شیطان چې شین سوی وي په دښته کې

له اسلام څخه وروسته ډیرو شاعرانو دشيطان دد توصیف په هکله ډیر شعرونه ویلي دي :

مولانا په مثنوی کې شیطان او دهغه پلویان د نیکانو ضد بولي او وایي :

دو علم بر ساخت سپید و سیاه

آن یکی آدم دیگر ابلیس راه

هم چنان دور دوم هابیل شد

ضد نور پاک او قابیل شد

هم چنان این دو علم از عدل و جور

تا به نمرود آمد اندر دور دور

ضد ابراهیم گشت و خصم او

و آن دو لشکر کین گزار و جنگجو

چون درازی جنگ آمد ناخوشش

فیصل آن هر دو آمد آتشش

پس حکم کرد آتشی را و نکر

تا شود حل مشکل آن دو نفر

دور دور و قرن قرن این فریقو

تا به فرعون و به موسای شفیق

سال ها اندر میانشان حرب بود

چون زحد رفت و ملولی می فزود

آب دریا را حکم سازید حق

تا که ماند کی برد زین دو سبق

هم چنان تا دور و طور مصطفی

با ابوجهل آن سپهدار جفا

هم نکر سازید از قوم ثمود
صیحه ای که جانشان را در ربود
هم نکر سازید بهر قوم عاد
زود خیز تیز رو یعنی که باد
هم نکر سازید بر قارون زکین
در حلیمی این زمین پوشید کین
تا حلیمی زمین شد جمله قهر
برد قارون را و گنجش را به قعر
دوې لارې جوړې کړې بادار
یو د آدم اوبله د ابلیس لار
همداسې دویم وار د هابیل سو
د هغه د پاک نور ضد قابیل سو
دا دوې لارې د عدل او خور
تر نمروده ورسیده دهغه دور
د ابراهیم ضد سو او د بنمن د هغه
دوه لښکره غچ اخیستونکی او جنگره
داچې د جنگ پایښت پر زور سو
د دواړو تر منځ حکم بل اور سو
نو حکم یې وکړ اور ته دنکر
چې ختم سي د دې دوو رېږ
دور دور او پیری پیری وو دا فریق

تر فرعون او تردوره د موسی شفیق
 کلونه یې تر منځ جنگونه وه
 چې له حده ډیر یډه غم یې زیږوه
 د سیند او بوته حکم وکړ حق
 چا له دې دواړو څخه واخیست سبق
 همداسې په دوران کې د مصطفی
 له ابوجهل سره چې و پاچا د جفا
 هم یې سزا ورکړه قوم د نمود ته
 غیبی چغه په سپیدو ټوله مړه کړه
 هم یې سزا ورکړه قوم ته دعاد
 د سهار په تیز او توند باد
 سزا یې ورکړه قارون ته د دښمني
 دا دښمن یې ننه ایست پر مخکې حلیمي
 تر هغه چې دا حلیمي سوه ټوله غوسه
 ننه ایست قارون او گنج یې د مخکې دننه
 سنایی په حقیقة الحقیقه او مولانا په مثنوي کې لیکي :
 دیو از این عقل گشت با شر و شور
 تا بمخراق لعنتي شد کور
 شیطان ددې عقله سو په شر او شور
 چې د لعنت په مخراق کې سو کور
 بگذر از عقل و خدعه و تلبیس

که عزازیل از این شدست ابلیس
تیر سه له عقله ، خدعه او تلبیس
چي عزازیل له دې سو ابلیس
د عزازیل هغه لویه ملایکه وه چې ابلیس ختا ایستله چې بیا له هغه څخه د شیطان سپمبول سو
ډیر صوفیه داستانونه شیطان یو سپمبولیک شی بولي . .
مولانا د آدم او شیطان په داستان کې لیکي :
گفت شیطان که بما اغویتنی
کرد فعل خود نهان دیو دني
ویل شیطان بما اغویتنی (زه دی ختا ایستلم)
خپل کره یې کره پټ، دیو دني (خوی)
ابلیس خپل سرکشي په خداچوي او وایي «بما اغویتنی»
گفت آدم که ظلمنا نفسنا
او ز فعل حق نبد غافل چون ما
ویل ادم چې ظلمنا نفسنا
او دحق له فعله غافل نه و لکه ما
سنایي د شیطان له خولې وایي :
میخواست تا نشانه یی لعنت کند مرا
کرد آنچه خواست، آدم خاکی بهانه بود
غوبنتل یی چې ما کری د لعنت نبنانه
خپله غوبنتنه یې پوره کره دا خاورین ادم یې بهانه کره .
مولانا د ابلیس په هکله وایي :

اول آنکس کین قیاسکها نمود
 پیش انوار خدا ابلیس بود
 گفت نار از خاک، بی شک بهتر است
 من ز نار و او ز خاک اکرست
 لومړی کس چې وکړه دا پرتله
 د خدا انوارو ته ابلیس و هغه
 ویل اور تر خاورو بی شکه ښه دی
 زه له اوره او هغه له تورې خاورې دی
 په ډیرو داستانونه کې شیطان د نفس اماره سپمبول بلل سوی دی .
 یو شاعر د شیطان په هکله وایي :
 دشمنی داری چنین در سر خویش
 مانع عقل است و خصم جان و کیش
 يك نفس حمله کند چون سوسمار
 پس به سوراخی گریزد در فرار
 در دل او سوراخ ها دارد کنون
 سر زهر سوراخ می آرد برون
 که خدا آن دیو را خناس خواند
 کو سر آن خار پشتک را بماند
 می نهان گردد سر آن خارپشت
 دم به دم از بیم صیاد درشت
 تا چو فرصت یافت سر آرد برون

زین چنن مکرى شود مارش زبون
 داسي دښمن لري په سر کي خپل
 دښمن د ځان او دين دى مانع د عقل
 يو وارى برید وکړي لکه سوسمار
 بيا په سوري ننوځي او کړي فرار
 اوس سوري لري د هغه زړه
 له هر سوري راباسي سر هغه
 خدای هغه ديو ته خناس ووايه
 چې سر يي ځيرگي ته دى ورته
 ځيرگى خپل سر پتوي
 هر گړى له ويري د ښکاري
 چي فرصيت پيدا کړي سر کړي بهر
 مارخوارو زار کړي دهغه دا مکر
 شيطان کله دغوسي ، دشراوفساد او بدې سپمبول او کله نفس اماره بلل سوي دى .
 ابليس په دري شعر کي په درو نومونو راغلى دى .
 دآدم (ع) د خلقت مخکي هغه ته عزازيل ، دآدم (ع) د پيدا کيدو په وخت کي هغه ته ابليس
 او دآدم (ع) له خلقت وروسته ياني په مادي ژوند کي شيطان راغلى دى .
 په لويديځو ادبياتو کي انگرېزي شاعرانو لکه ويليام بليک (ميلتون په ورک جنت کي) ، گريستوفر
 مارلو د (هر يو شيطان) د شيطان يادونه کړي ده مگر په لويديځو ادبياتو کي د ابليس کلمه نه ده
 راغلې .

دشیطان معمول نومونه

شیطان یو نوم دی چې مانا یې ده (طبیعت لور موجود)، چې په لوېدیځو دینونو کې د بدیو د تجسم مرکز بلل سوی دی. شیطان په نورو نومونو لکه ابلیس، اهریمن، دیو، لوسیفر، دیول، او سیتان هم یاد سوی دی.

دشیطان لاتیني لغت «دیول» یوناني کلېمه «دایابولیس» ده، چې مانا یې له تور او تهمت څخه اخیستل سوی ده او کله یې بیاریښه «دایابولیس» بولي. د یوناني «دیول» لومړی مانا ملایکه ده، چې

په اریایي فرهنگ کې په «دیو» او «دیوه» اوبښتي ده، چې هندي او اروپایي ریښه لري، چې مانا یې خدای دی، دا کلېمه مقدسه بلل سوی ده. اوس په اروپایي ژبو کې د «دیوه» د خدای، آسمان او جنت ریښه هم بلل سوی ده او په واده (په هندو مقدس متونو کې) تر اوسه دا نوم خپل تقدس لري مگر په فارسي کې یې خپل مفهوم دلایسه ورکړي دي، د شیطان، اهریمن، دېنمن، د دین ضد، پردی و یا وحشي مفاهیم یې دودسوي دي.

زرتشتانو بيله یو خدای («اهورا مزدا» نور خدایان باطل او «دیو» بلل هغو ته یې دیو یا اهریمن وایه دشیطان اصلي کلمه له یهودیت څخه راغلي او په مسیحیت او اسلام کې تکمیل سوی ده.

د شیطان هغه نومونه چې ډیر معمول دي

بافومیت Baphomet عزازیل: Azazel, Asael: (عبري) - د شیطانانو پاچا.

هغه شیطان دی چې شوالیه تیمپلر د هغه عبادت کوی.

بلزبوب (Beelzebub):

(عبري) - دمچانو خدای (میتو ۲۵ : ۱)

بیلیال: Belial, Beliar, Bheliar

(عبري) - بی خدایه ، د غرور خدای (قرونټیان ۱۵ : ۶)

مستمأ: Mastema

د جوبیلی د کتاب شیطان

سمیل: Sammael, Samiel, Sammael

دخدای زهر

هغه عناوین چې تل شیطان ته راجع کیږي :

Angra Mainyu (۶۶۶ یا ۶۱۶) بد نمبر عدد، اهریمن، بدی غوښتونکی روح ، نامقدس روح
انگره مینیو)

د مسیح ضد- دشیطان راتگ فاني دینا ته

تور خدای (Dark Lord)

دیر لیبهافتگ (Der Leibhaftige):

(جرمني) - هغه خپله نیازمند دی

دیابولوس (Diabolus, Diabolos) :

(یوناني) - پرې کول

ابلیس (Iblis) - د اسلام شیطان

دمخکي لاندي لارد، د دورخ لارد ،ددنیا لارد

Lord of the underworld / Lord of Hell / Lord of this World

- دسهار ستوری (یوناني او رومي): د روښنایي راوستونکي ، روښانه کوونکي ، د وینوس ستوری

لوسیفر (Lucifer): ستوری

لیویاتان (Leviathan):

هغه چي له نوره ویریري .

میفتوفیل (Mephistopheles):

پخوانی ټپ، پردی، پخوانی نیک، زور فریب،

Old Scratch, The Stranger, Old Nick

د تیاری شهزاده / Prince of Darkness هوا

Old Hob

Satan: سیتان

دبسم، متهم کوونکي او تعقیبوونکي

Shaitan (شیطان د سیتان عربي نوم دی

کولسکي (Kölski) : (ایسلند)

والند (Voland) :

(په فرانسه کې- په منځنیو پیریو کې)

هغه نهادونه چې شیطان ته راجع کیږي لکه :

Abbadon, Angra Mainyu, Satan, Asmodai, Beelzebub, Lucifer, Belial,
and Iblis.

Azazel

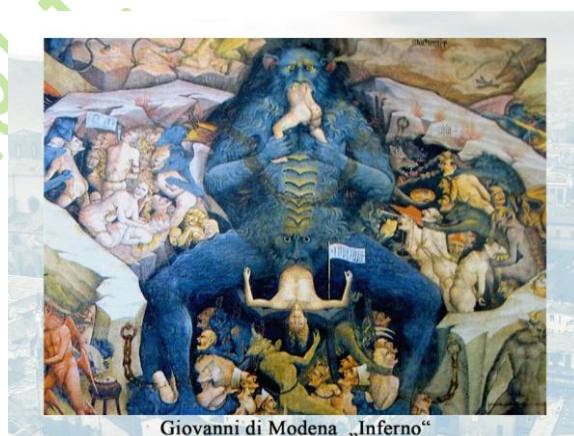
Baphomet

Beelzebub

(Dark Lord)

Der Leibhaftige

Diabolus, Diabolos

Lucifer

Satan

Leviathan

۶۶۶

Kölski

voland

Iblis

شیطان په غیر اسلامي دینونو کې

شیطان په زرتشت کې

زرتشتان دوه گونې پرسته دي، په دوو خدایانو یو د خیرخدای (اهورامزدا) او بل دشرخدای « اهریمن» باور لري، د هغو په باور اهورامزدا نور دی ، دپاکي او ښو خالق دی او اهریمن د تیاري او بدې خالق دی، چې بد او درواغجن دی .

زرتشتان باور لري ، چې په طبیعت کې دو متضاد واکونه سته یو خیر (سپنټا مینو- د روښنا یي اثر) او بل شر (انگره مینو - د تیاري اثر) دی چې دا دواړه تل په جگړه کې دي .

اهریمن یا اوستایي «اگره مینو» هغه موجود دی ، چې د نیکو له منځ وړولو لپاره هڅه کوي مگر اخیر اهورامزدا پر هغه بریالی کیږي او اهریمن له منځه ځي .

زرتشتان باور لري اهورامزدا د ټولو انسانانو ، امشاسپندانو ، نورا یزدانو (ملایکو) او نیکو موجوداتو (مزدا) خالق دی ، چې له دیوانو سره چې اهریمني موجودات دي د بري لپاره په جگړه کې دي .

په پارسی کې «اهریمن» ته «اهرمن» وايي ، چې د شیطان سیال دی .

د شیطان اصلي مانا درواغ او ختالیستل ده ، چې د زرتشتانو په کتاب «گاته» کې «۶۰۶» واري رټل سوی دی او «انگره مینو» یاني د ټولو دښمنه روح یوازې یو وار په سترگو کیږي ، ددې دین په باور انگره مینو او ډیر شیطانان وجود لري، چې د خیر له ملایکو سره په شخړه کې دي . دهغوی دا شیطانان دا دي : د وړې شیطان ، د تږې شیطان ، د خښم شیطان ، د کرکي شیطان ، د حسد شیطان ، د درواغو شیطان ، د وچکالي شیطان ، د ژمي شیطان اود بدکار شیطان ...

د اوستا به گاته (پخواني ټکست کې) په یو شعر کې د خدای د دښمن په اړه راغلي دي :

دلته اهورامزدا د رښتیا خالق دی، او اهریمن درواغجن او هرج اومرج غوندي يوشی دی یاني شاعر شیطان د خدای دښمن نه بولي .

په کلاسیک زرتشت کې ښه خدای ته « اهورامزدا » او شریر سیال ته یې « انگره مینو » او « زمان » یا (زوروان) یې زامن بلل سوي دي .

دهندیا په پارس کې د (۱۹ پېړۍ) په یوه ژباړه کې «انگرمینو» د «اهورامزدا» ویجاړونکي تجلي بلل سوي ده، او مزدا (پنځوونکي تجلي) بلل سوي ده او وایي انگره مینو د سپینتا مینو سره په شخړه کې دي .

شیطان په بودایرم کې

بودایان شیطان ته « مارا » وایي او هغه د آسماني شیطانانو رییس بولي او دریاست قلمروي د هوس حس دی .

بودایان باور لري، چې « سیدهارتا » چې بیا وروسته « بودا » وبلل سو ، د پیغامبري د دعوا تر مخې د « مارا » لخوا وسوسه سو؛ یاني مارا بودا وسوسه کړ چې د هغې ښکلې لور ته وگوري، مگر هغه یې دخپلې لارې ونه ښوئ .

«مارا» د غوښتونو او بدو لارو سېمبول دی او وایي مارا د انسان په معنوي او روحي ژوند بده اغیزه لري یاني انسان له معنوي کارونو څخه باسي او پام یې دیني کړو وړو ته اړوي ، او بد ښه ورته مالوموي یا په بله مانا « مارا » د یو سړي غوښته ده چې دانسان په ذهن کې ده ، انسان نه پریردي رښتیا وويني، نو «مارا» مستقل نه دی د انسان یوه برخه ده .

د بودا په ورځني ژوند کې د شیطان رول «دیواداتا» ته ورکول سوی دی ، چې دشيطان د اکا زوی ورته ویل سوی دی .

د بودایرم په آرت او لیکونو کې یو بل موجود د « راهو » په نامه سته، چې د ترور او وحشت د الهي په نوم یادسوی دی .

شیطان په هندویزم کې

هندوان باور لري، چې په دنیا کې بدې سته، مگر هغوی د شیطان غوندې کوم مرکزي نهاد نه لري، هغوی په «اسورا» یا بدو اروا باور لري مگر وایي بدې ارواوي د تل لپاره بدې نه پاته کیږي. هغه د «نارکا» څخه بولي اوباور لري کیدای سي بڼې او نیکي سي، په هر حال بد (اسوراس) ځینې وختونه د خدای د غوښتونو ضد عمل کوي او انسانان د رېږونو سره مخامخ وي، دهغه کرکتر شیطان ته نژدې دی او تر ټولو وتلی یې «اسورا» «راهو» بلل سوي دی.

په هندي افسانو کې «راهو» مار دی، چې لمر او سپوږمۍ بڼوی تیروي او د ترندې (خسوف) سبب ګرځي.

دافسانو په اساس «راهو» له الهی شاتو (دژوند غسل) څخه څه ځنې او مخکې له دې، چې شات د هغه له ستوني تیر سي، موهیني (د ویشنو بڼه) د هغه سر پرې کوي نو د راهو سر ابدې ژوندی پاته کیږي.

دهندوانو په فلسفې کې «اسوراس» لکه په ابراهیمي دینونو کې شیطان دومره واک نه لري، د هغه واک لږ دی، هغه لکه په مغز کې یو خیال غوندې دی، اسوراس په موقت ډول بدنیته انسان هم کیدای سي.

په «ویشنو پورانا» کې راغلي چې «اسورس» له خپلي ټوله بدې کورنۍ سره د «ویشنو» منفي مظهر دی او مدام د نړۍ د ویجاړولو لامل ګرځي.

په «اوایزي» کې د شیطان ورته انځور «کروني» راغلی دی، هغه یو وری دیب (دیو) چې اندامونه یې د غرونو په اندازه دي، چې د بدې تجلي بلل سوي ده، او په ډول ډول شکلونو او عمرونو لیدل کیږي لکه: «راونا» او «دورادهانه» او داسې نور.

د هندوانو په کتاب «باګاواد گیتا» کې د «ارجون» او له شر او بد غوښتونکو سره د جنگونو نکلونه راغلي دي او هم شیطان هغه چا ته ویل کیده چې سوچ یې کوی ډیر واک لري، شر پیدا کوي او انسان وسوسه کوي.

نو ویلای سو په هندویزم کې هم دوګوني سته یو بڼه اوبل بد.

په ډیر گمان اسورا راهو دی، چې کره وړه یې شیطان ته پاته کیږي او د هندوانو په باور ویشنو پر هغه بریالی کیږي.

د تبت د «راهون» یا شیطان انځور د یهودیت ، مسیحیت، اسلام او زرتشت د شیطان ضد دی .

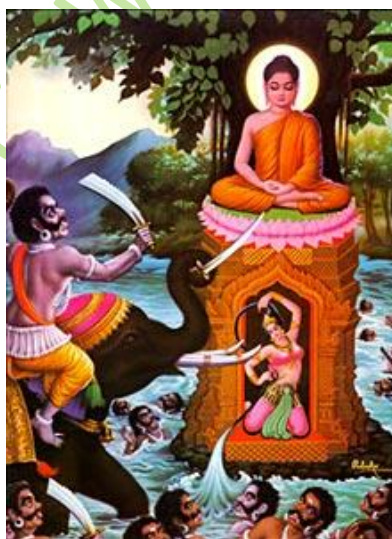

راهو

د تبتیانو راهو

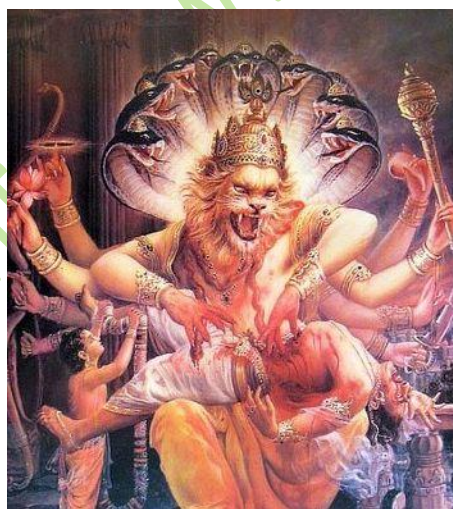
اھریمن

مارا

Angra Mainyu

asura

شیطان په یهودیت کې

په یهودیت کې لکه مسیحیت او اسلام د «دیول» اود شیطان په مفهوم کوم موجود نسته. په عبرو کې د «بابلي» کلمې «سیتان» مانا دښمن یا خنډ او تعقیب‌وونکی یا مدعي دی. د یهودو په لرغونو کتابونو کې د «سیتان» کره د مسیحیت د «دیول» او داسلام دشیطان ته ورته دي.

د حکمت په کتاب (۲:۲۴) کې سیتان دتولو بدیو لیکونکی بلل سوی دی، چې دنیاته مړینه راوړي، هغه دبی بي حوا ختا ایستونکی بولي چې د شرارت په وجه له جنته له نورو ملایکو سره ایستل سوی دی.

(دا ینوخ دویم کتاب ۲۴) کې راغلي دي، چې مخکې د هغه نوم «ستانیل» و، بیا دهغه نوم په «سیتان» بدل سوی دی، چې د بابلی کلمې «ستانیل» رینه لري، چې له «سپیل» څخه اخیستل سوی دی چې مانا یې ملایکه وه. دهغه ملایکي ورونو لکه: مکایل، رافیل، اوریل او گابریل دي.

(د اشعیا د شهادت ۲:۲؛ او د آدم او حوا ژوند ۱۶) کې راغلی چې «سیتان» پر تولو ملایکو پاچاهي کوله.

(د جوبلي کتاب ۱۷:۱۸) کې راغلي، هغه خدای (ج) وهڅوی چې له ابراهیم (ع) څخه د هغه د زوی اسحق د قرباني امتحان واخلي (دلته قرانکریم ضد د اسمعیل (ع) پر خای اسحق (ع) راغلی دی)

د «توبت» په کتاب کې «اسمودیوس» د «سیتان» ورته بلل سوی دی په ځانگړې ډول د هغه شر او بدې، هغه ته د شر پاچا یا (سمویل) هم ویل سوی دی.

د یهود و په کتاب «تلمود» کې یې سیتان ته ځانگړې مفاهیم ورکړي دي لکه:

سمویل: چې د سیتان پاچا دی، مخکې د جنت د ملایکو لوی شهزاده و.

سمویل لکه نور آسماني موجودات و، لکه الوتونکي الوتلاي سو، غرڅه غوندي و، بنځه وه، گدا و، یو ځوان سړی و. پورته پورته غورځید، په خیال کې دبزي (وزي) په ډول ظاهریدی.

د هغه دتول شرر تجسم (بهرنی ډول) دی، هغه ټول خپل سوچ او کره د انسان دبی لاري کولو لپاره په کارول.

سیتان : سیتان په یهوو کې دبنمن یا (تهمت کوونکی) مانا لري هغه دخدای دبنمن نه بلکې د هغه یو خادم راغلی دی، چې د بشر ایمان امتحانوي. سیتان شرر خپروي ، او د مړینې ملایکې ته ورته شخصیت لري .

سیتان مار د انسان د ختالاستلو یو فعال استازی دی . چې د قابیل پلار بلل سوی دی ، د موسی (ع) د مړینې او له بت شیوا سره د داود (ع) دگناه وسیله و .

که سیتان خپلې موخې ته ونه رسیږي ډیرپه غوسه کیږي؛ اسراییلو ته د تورات ورکول هغه ډیر خواشیني کړنو د اسراییل یې ختا ایستله ، چې د زرو دخوسي عبادت وکړي .

سیتان پلیدی زیاتوي، د زېږېدو په مهال مور ملامتوي، هغه دمسیح دبنمن او دجال دی .

ها سیتان: په اتلسمه پېړۍ کې چاسیدیک یهودانو « هاسیتان » بل داور (دبنمن) بللی دی .

په عبري انجیل کې (ها سیتان) ته دبنمن ویل سوی دی ، وایي هغه لکه یوه ملایکه بشرامتحانوي .

ها سیتان د متهم یا دبنمن په مانا هم راغلی دی – (سام ۱۰۹:۶)، لومړی سمویل (۴:۲۹) او اعداد (۲۲:۲۲)

ها سیتان (۱۳) واري د ماسوراتیک ټیکست د عبري بایبل په دوو کتابونو کې راغلی دی .

لوسیفر: په مسیحیت کې ځینې ځایونه سیتان ته لوسیفر هم ویل سوی دی ، چې په یهودیت کې هم راغلی دی . لکه :

په اشعیا ۱۴:۱۲ کې راغلي چې لوسیفر یا د سهار زوی د بابولي پاچا یو ریفرنس دی .

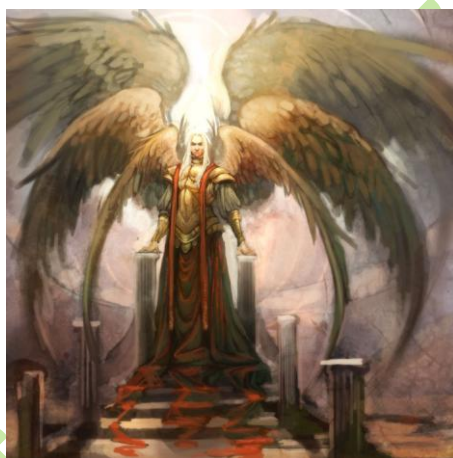
شیطان ودريد د اسراییلو په مقابل کې – (سام ۱۰۹:۶) دویمه برخه

او خدای هغه د « ریزن» د « یلیاد» زوی پرضد وهڅوی (ریزن داسراییلو دبنمن و چې د سلیمان (ع) په وخت کې اوسیده)- لومړی گینگ ۲۳:۱۱

دسامیانو په اند مار د پورته نړۍ سره اړیکې لري . د تورات په اساسآدم (ع) شیطان د مار په ډول ولید.

لوسفیر

دیول

ها سیتان

سمویل

شیطان په مسیحیت کی

په ابراهیمي دینونو کې «دیول» یوه یاغي ملایکه راغلي ده، چې انسانان وسوسه کوي او گناه ته یې اړ باسي. د مسیحیت په اصلي مسیر کې معمولاً خدای او «دیول» داسې انځور سوي دي، چې ګواکې هغوی د انسان په روح کې سره مبارزه کوي؛ نو «دیول» خلک ختاباسي او گناه ته یې اړ باسي.

وايي «دیول» یوه ملایکه ده چې دشر دواک دومین (پلیده روح) «لارد» یا خدای دی، چې ژوندی دی او انسانان خوړوي. دیول یو پیداسوی موجود دی، خدا نه دی.

په عمومي ډول شیطان په زور تېستمېنت کې دولس واري راغلی دی، چې لس واري یې «دیول» یو وار «دیابالس» او یو وار «سیتان» راغلی دی.

د «دیول» ریښه د «سیتان» او «ها سیتان» سره مترادفه ده، منځینۍ انگریزي هغه ته «دیول» او زړې انگریزي هغه «دی افل» بللی دی، چې وایي هغه لرغوني لاتیني جرمني د «دیابالس» ریښه لري چې اصلي کلمه یې لرغوني یوناني دیابالس (مفتري) کلمه ده.

په نوی تېستمېنت کې «سیتان» تر دیرش واري زیات راغلی دی، چې د یوناني دیابالس دیول (سره دواړه یو موجود دی).

په مسیحیت کې راغلي دي ، چې سیتان د ملایکو کوربه و، خدای تعالی یې وهڅوئ ، چې ابراهیم (ع) د خپل زوی اسحق په قرباني کولو امتحان کړي .

دمسیحیت په ډیرو څانگو کې شیطان (لوسیفر) راغلی دی ، چې په اصل کې یو روحاني موجود یا ملایکه وه ،مگر خدای (ج) هغه د غرور له کبله له خپله دره وشرئ.

وايي :سیتان ویل انسان خدای کیدای سي، نو ځکه له جنت څخه ویستل سو.

سیتان په انجیل کې دبنمن یا د بشر خنډ په مانا راغلی دی ،په عبرو کې « ها سیتان »

راغلی دی ، چې هغه ته په مسیحیت کې « دیول» او په قرانکریم کې شیطان ویل سوی دی .

«بلیزیبوب» په اصل کې د فلسطین خدای دی (چې یو ډول بعل و، لکه بعل زیبوب)

په نوی ټسټمنت کې هغه د مچانو لارډ (خدای) لکه سیتان راغلی دی .

دځینو عیسویانو په باور سیتان یو موجود نه دی ، هر دبنمن یا دانسان گناه او وسوسې ته ویل سوی دی .

کاتولیکان وایي سیتانان مخکې ملایکې وې چې خدای پیدا کړې مگر هغو ی دخدای دبنمنان سول .

وايي : دیول د ملحد ، کافر او جادوگر سره ملگری کیږي اود دیول اوسني مفاهیم د انسان کښته طبیعت ، گناه او بې سده سړي انرژي ته وایي .

په انجیل کې د شیطان نوم او دهغه معادل :

سیتان : متی (۴:۱۰)،مارک (۳۰:۱)،لوکا (۸:۱۰) راغلی دی

دیول :متی (۱:۴) راغلی دی

دبنمن :لومړی پطروس (۸:۵)، متی، (۱۳:۳۹) راغلی دی

متهم :مکاشفه (۱۰:۱۲) راغلی دی

لرغونی مار :مکاشفه (۲:۲۰) راغلی دی

لوی بنامار : مکاشفه (۹:۱۲) راغلی دی
 بیلزیوب او بیلل : متی (۲۵:۱۰) راغلی دی
 حوایی ختا استل : قرننیاں (۳:۱۱) راغلی دی
 هغه دنیا ته مړینه راولي : عبرانيان (۱۳:۲) راغلی دی
 غولونکی دی : لومړی پطروس (۸:۵) راغلی دی
 هغه ان عیسی و سوسه کولای سي : متی (۴) راغلی دی
 لوسیفر : اشعیا (۱۴:۱۲) راغلی دی
 -د شوخو ماشومانو روح: افسسیان (۲:۲) راغلی دی

په انجیل کې د یول ته ورکړسوی القاب

- ۱- دیول د نړۍ شهزاده راغلی دی
 (مکاشفه ۱۲: ۹ او ۲۰: ۲۲) - شیطان د نړۍ شهزاده دی .
 - ۲- دیول د هوا شهزاده راغلی دی
 (یوحنا ۱۲: ۳۱ او ۱۴: ۳۰) - هغه د هوا د واک شاهزاده راغلی دی او هم « میریریم » بلل سوی دی
 - ۳- هغه د دنیا خدای بلل سوی دی
 دویم قرننیاں (۴: ۴) - ددی دنیا خدای دی
 - ۴- شیطان ددی جهان حاکم او هوا د واک ریس سو
 یوحنا ۱۲: ۳۱، قرننیاں ۴: ۴، افسسیان ۲: ۲
- په عبري بابیل کې د انسان دښمن ته : حداد، ایدمایت او د سوري ریزن راغلی دی

خو دا نومونه بي ژباړې پاته سوي دي، ليکن د سيتان کلمه په يوناني ژباړل سوي ده. په نوي تسمت کې خدای (ج) عیسی (ع) ملامت وي، چې د بیلزوبیب استازی سوی دی. عصري عیسویان باور لري «دیول» یوه ملایکه وه چې د یو پر دریو ټولو ملایکو کوربه و. (دومین) چې د خدای ضد و، په پایله کې د اور سیندته اچول کيږي ځکه هغه د انسانو په روح کې درواغ، غچ او ویجاړی خپره کوي، ځینې عیسویان «دیول» دانسان ته د گناه او وسوسې اچولو مسؤل بولي.

د شیطان د زوال دلیلونه

- شیطان د ملایکو تر منځ لوی مقام درلود، دی مقام هغه مغرور کړ او غوښتل یې خپل تخت د خدا د تخت پورته کښيږدي - (حزقیال ۲۸: ۱۲-۱۴)
- د شیطان غرور د هغه سقوط لامل سو - اشعیا ۱۴: ۱۳-۱۴، حزقیال ۲۸: ۱، ۱۵، تیموتاوس ۳: ۶.
- دې ملایکه یانې سیتان د یو مار په وسیله له هوا سره خبرې وکړې او هغه یې په درواغو دخدای نافرمانی ته وهڅوله؛ نو سیتان په داسې شي برید وکړ چې دخدای سلطنت نومیري نو سیتان په دې دلیل ابلیس سو - (پیدایش ۳: ۵-۱؛ ایوب ۱: ۱۱-۸؛ مکاشفه ۹: ۱۲)

د شیطان سزاوي

- د شیطان اخير ځای د اور په سیند کې دی - (مکاشفه ۲: ۱۰)

د شیطان کارونه

- هغه د وړونو مدعي دی - (مکاشفه ۱۲: ۱۰).
- وسوسه کوونکی دی - (متی ۴: ۳، ۱ تسالونیکیان ۳: ۵)

- سیتان هڅه کوي خلک ختا باسي چې د هغه عبادت وکړي .

دهغه يوه لاره د کاذب دين راوړل دي -(۲ قرننیاں ۳:۱۱، ۱۴)

- سیتان په خلکو کاذب دين مني هغوی داسې باور ي کوي ، چې دحقيقي خداى عبادت کوي اماپه واقعيت کې هغو د سیتان عبادت کوي(یوحنا ۸:۴۴)

ځينې خلک ممکن ستاسو وغواړي چې په دې کارونوکې له هغو سره يو ځای سئ خو په یاد ولرئ ، چې دا سیتان دی چې له تاسو غواړي، چې دا کارونه وکړئ . (۱ قرننیاں ۹:۶، ۱۰؛ ۳۳:۱۵)

-سیتان غواړي تاسو وویروي ، چې د« يهوه» په هکله زده کړه مه کوئ، اجازه مه ورکوئ سیتان بريالی سي .(متی ۱۰:۳۹-۳۴؛ ۱ پطرس ۵:۸، ۹)

د شیطان امر نه منل

-که غواړئ خداى خوشاله کړئ نو باید له ارواحو سره له اړیکو نیولو څخه ډډه وکړئ .

همدا علت دی، چې خلک له اروا خو څخه غواړي چې وړاندوینه ورته وکړي —(تثنیه ۱۸:۱۰-۱۲؛ اعمال ۱۹:۱۸، ۱۹)

-ځينې نور انتظار لري، چې سياسي سازمانونه د بشربرونه حل کړي هغوی په دې کار د خداى (ج) ملکوت ردوي؛ د خداى ملکوت موږ ته د مشکلاتو یوازینی د حل لاره ده .(اعمال ۱۰:۳۴، ۳۵)

-د يهودوپه زده کړې سره د سیتان په مقابل کې مقاومت وکړئ .(دانیال ۲:۴۴)

-یهوه موږ ته وايي، چې د بدو کارو ځان وساتئ ځکه هغه پوهیږي، چې هغه موږ ته زیان رسوي (غلاطیان ۶:۷، ۸)

-که د ابلیس په مقابل کې « يهوه» خوشالوئ وښیئ چې د هغه له سلطنت څخه ساتنه او ملاتړ کوئ(امثال ۲۷:۱۱)

د شیطان دندې

د جاب په کتاب کې راغلي دي «ها سیتان» د الهی شورا غړی و ، « دخدای زوی و» او دخدای فرمانبرداره و، او څو واري د قاضي په نامه هم ژباړل سوی دی ، خدای هغه په دی متهم کړی دی ،چې انسان ته وسوسه وراچوي .

The Devil as Baphomet

شیطان په اسلام کې

ابلیس

ابلیس له «بلس» څخه مشق سوی دی، چې مانا یې ناهیلی او ناامیدی ده. ابن منظور او زمخشری ابلیس یو عجمي لغت (ويي) بللی دی. لويديځوال ابلیس له «دیاپلوس» څخه اخیستل سوی کلمه بولي.

ځینې پوهان وايي ابلیس په اصل کې له پېریانو څخه و، هغه د پېریانو یو لوی عالم او عابد و، چې د خدای د امر د نه منلو په سبب ملعون سو. ځینې پوهان واییابلیس د جان زوی دی.

ابلیس په مکې سورتونو کې شیطان ته کارول سوی دی او په مدني سورتونو کې یوازې شیطان یادسوی دی، په قرانکریم کې یوولس واري ابلیس راغلی دی چې نهه واري د آدم (ع) په داستان کې راغلی دی.

(سوره بقره آیت: ۳۴؛ سوره اعراف آیت: ۱۱؛ سوره حجر آیاتونه ۳۱ و ۳۲؛ سوره اسراء آیت: ۶۱؛ سوره کهف آیت: ۵۰؛ سوره طه آیت: ۱۱۶؛ سوره ص آیات: ۷۵، ۷۶) راغلي او دوه واري چې د خلقت په اړه نه دی لکه: (سوره شعراء آیت ۹۵؛ سوره سبا آیت ۲۰) چې یوځای د ابلیس لویدل جهنم ته اوبل ځای د ډیرو خلکو ختایستل راغلي دي.

ابلیس شیطان دی خو هر شیطان ابلیس نه دی.

په قرانکریم کې دشیطان کلمه د ابلیس مترادف بلل سوې دی او کله هم په ژباړه کې د ابلیس پر ځای د هغه غلطه ژباړه شیطان راغلی دی.

ابلیس د خدای تعالی یو موجود و، چې د آدم (ع) د خلقت مخکې د ملایکې په ډله کې اوسیده، ابلیس له اړه د جن له ذاته دی، هغه له اوره پیدا سوی دی. د هغه کار دا دی، چې خلک گمراه او زیانمن کړي، هغه آدم (ع) ته له سجدي څخه د سرغړونې له امله د الله له حکم څخه انکار وکړ نو ځکه د

الهی لعنت وړ وگرځېد . ابلیس د انسان ازلي او فطري دښمن دی، هیڅوک باید د هغه پیروي او په خوله و نه کړي .

الحجر دسوري په (۳۲-۳۸) مبارکو آیتونو کې د ابلیس نکل داسې راغلی دی :

خدای وپوښتل : ای ابلیسه! ولي دی سجده ونه کړه؟!

وویل (ابلیس): ماته نه ښايي بشر ته چې تا له وچو بوی لرونکو کړنډونکیو تورو خټو څخه جوړ کړی دی سجده وکړم!

وویل (ابلیس): خدایه! ماته تر قیامت وخت راکړه .

وبي فرمایل : تانه مې مهلت درکړ تر ورځې معینې پورې .

هم دا مطلب د الاعراف د سوري په (۱۲-۱۷) مبارکو آیتونو کې هم راغلی دی :

خدای (ج) ابلیس ته وویل : ولي دی زما امر ونه مانه او انسان ته دي سجده ونه کړه؟

هغه ویل زه له هغه ښه یم، زه دي له اورې او هغه دي له خټو پیدا کړی دی .

وویل (الله (ج)): کښته سه! له آسمانه، نه ده لایق تا ته چې تکبر وکړي په دې ځای کې نو ووځه ته له ذلیلانو څخه یې ...

ابلیس دا نامناسب قیاس وکړ ځکه آدم (ع) یوازې خاوره نه وه، بلکې د الله روح هم ورسره وه.

اوبل داچې شیطان ځان ته حاکمیت او آزادي قایل سو؛ نود خدای (ج) لخوا پر هغه لعنت وسو؛ نو هغه د انسان سره دښمني پیل کړه او قسم یې واخیسته چې په هره لاره چې کړي انسانان به گمراه کړي .

الکھف د سوري په (۵۰) مبارک آیت شریف کې راغلي دي :

«هغه وخت په یاد کړئ، چې موږ ملایکو ته وویل : آدم ته سجده وکړئ، هغو ټولو سجده وکړه مگر ابلیس چې له پیریانو له ډلې څخه و د خدای (ج) فرمان یې ونه مانه ،نو آیا تاسو هغه او اولاده یې زما پر ځای خپل اولیا غوره کوئ، په داسې حال کې چې هغوی ستاسو دښمنان دي او دا بد غوراوی دی د ستمکارانو لپاره»

چه تلبیس ابلیس منظور شد
 ملائک پس سجده مأمور شد
 یکایک بدین سجده اقرار کرد
 جز ابلیس کز سجده انکار کرد
 به خود گفت من ز آتشم او ز خاک
 گر از سجده روی از تو تا بم چه باک
 تکبر به سویش چه آورد روی
 بشد طوقی از لعنتش در گلوی

قرآن کریم د تفسیرونو او احادثو په اساس، ابلیس یو له پیریانو څخه دی، چې له ډیر ی تقوا یې د ملایکو درجه پیدا کړه. مجمع البحرین د ابلیس د لغت په هکله لیکي:

هغه وخت چې خدای (ج) اراده وکړه شیطان ته بنځه ورپیدا کړي دهغه له غضبه یوه ټوټه انګا رپیدا سو او هغه انګار هغه ته بنځه جوړه کړه.

بل روایت وایي د ابلیس نوم عزازیل و، هغه د یوې انجلۍ د «روحاً» د لور «لهبا» سره واده وکړ، چې د پیري له تېره وه، دهغو ډیر اولاد ونه پیدا سول، چې مخکه پر ځکه سوه، په ټولو کې یې ابلیس ډیر عبادت کوی، بیا د جن او نسناس (د انسان تر مخه یو طایفه) په جگړه کې دواړې طایفې مړې سوي او یوازې ابلیس پاته سو، ملایکو هغه آسمان ته بوت او هلته یې آدم (ع) ته د سجده نه کولو په سبب د خدای (ج) لخوا ورتل سو.

شیطان

شیطان په عربي کې «الشیطان» ختا کار، تیری کوونکی او دښمن په مانا راغلی دی، شیطان عربي لفظ دي چې له «شطن» څخه اخیستل سوی دي او شطن دليري والي او نا فرماني په مانا دی. ځینې یې رېښه «شیط» بولي او ځینې یې «شیطن، تشیطن» بولي، چې هغه اوږدې رسی ته هم وايي او هم هغه آس ته وايي چې د خاوند نا فرماني کوي، او «غزوه شطون» یانې اوږد کار او بار او «نیه شطون» اوږ دي هیلې ته وايي.

شیطان ته الغرور. ابلیس، شیطان، الخناس او وسواس ویل سوی دی، د شیعیه مذهبو به باور دشیطان نوم «حارث» یا «حرث» و ددې عبادت له کبله یې هغه ته عزازیل یانې عزیز باله چې له تکبر وروسته ابلیس ونومید.

پیغامبر (ص) وايي: غلي (چوپ) سوي خلک د شیطان د حق ویلو گونگیان دي.

دشیطان صفت یو بل موجود ابلیس ته ورکړ سوی دی، ابلیس یو پیری دی، چې دخدای (ج) له امره یې سر وغړوی او خدای (ج) هغه ورتی، چې د انس او جنس دتیر ایستلویو منبع سو.

د شیطان بله مانا «خبیث او پست» ده، شیطان سرکینه او متمرّد موجود ته ویل سوی دی او هم شریره (روح) او له حق څخه لیري والي ته وايي.

په قرانکریم کې د شیطان کلمه (۶۴) واري مفرد او معرفه او (۶) واري مفرداونکره او (۱۸) واري جمع راغلي ده، یانې شیطان په مفرد ډول (۷۰) واري او د جمع په ډول یانې شیطاين (۱۸) واري راغلی دی.

په اسلام کې شیطان د انسان دازمایینت عامل سوی، د قرانکریم په اساس شیطان په دوه ډوله دی یو انس او بل جنس او هر پیغامبر انسي او جنسي شیطاني دښمنان لري، شیطان او دهغه کام دهغه ځایه چې تاسو هغه نه وینئ تاسو ویني او خدای (ج) وايي آیا تاسو شیطان او اولادونه یې زما پر ځای خپل دوستان نیسئ؟

شیطان عام نوم (دجنس نوم) دی او ابلیس خاص نوم دی ، په بله مانا شیطان هر موذي او منحرف سرکښ اویاغي ته ویل سوی دی .

د شیطان خبائت یوازې په دعوت ، تلقین او وسوسې که نه خلاصه کیږي داچې انسان دننه درې قوی غرایز لکه خبیم، شهوت او غضب لري نو شیطان په دعوت ، تلقین او وسوسې سره انسان بې لارې کوي . دا درې قوی غریزې انسان له روحي او رواني تعادل څخه بهر وي او له خطر سره یې مخامخوي .

شیطان دقرانکریم په ډیرو آیاتونو کې د اخلاق ضد سپېږل بلل سوی دی .

دیس شریف دسورې په (۶۱-۶۲) آیاتونو کې راغلي چې انسان دوي لارې لري یوه د خدای لاره او بله د شیطان لاره .

د شیطان د نفوذ مهمې لارې

د شیطان د نفوذ مهمې لارې دا دي

- ۱- خبیم او شهوت.
- ۲- بخیلي، حرص او طمع.
- ۳- ډیر خوړل که څه حلال وي
- ۴- کور د سینگارولو خیال
- ۵- په کارو کې عجله کول
- ۶- بخل او ویره له فقیره
- ۷- مذهبي تعصبات
- ۸- شخړه او مجادله
- ۹- په مسلمانانو بد خیال کول
- ۱۰- د خلکو په زړه کې نامیدی پیدا کول
- ۱۱- کورنۍ له یو بل لیري کول.
- ۱۲- په مسخرو او ټوکو کې افراط کول

۱۳- دیو بل سره پټ راز لرل

۱۴- د یوبل غیبت کول

۱۵- دیوبل عیب پلټل

۱۶- د منکراتو په ضد چپه خوله پاته کیدل

۱۷- انسان له صدقي څخه منع کول

۱۸- انسان هڅول چې له نا پوهي د خدای (ج) په هکله څه ووایي

۱۹- بدو کارو ته خلک هڅول

۲۰- انسان شرک ډوله کړو ته هڅول

د شیطان خوښی

په یوه روایت کې راغلي چې یوه ورځ موسی (علیه السلام) په لاره کې له شیطان سره مخامخ سو او پوښتنه یې ترې وکړه :

هغه کومه گناه ده چې انسان یې وکړي او ته ورباندې بیا داسې برلاسي سي ، چې هغه په آساني سره هره خوا کښولای سي ؟

شیطان ځواب ورکړ :

هغه انسان چې له خپلو نېکو اعمالو څخه خوشحاله سي او هغه ورته ډېر لوی ښکاره سي ، مگر خپل لوی گناهونه ورته ډېر وړوکي ښکاره سي . پر هغه انسان زه زیات برلاسه یم .

که دغه مکالمې ته ځیر سو نو شیطان دوو ډېرو مهمو ټکو ته اشاره کړې ده ، چې زموږ لپاره دژوند یو لوی درس کېدای سي .

دا د هغو کسانو په باره کې دی چې کله کوم نېک کار سرته ورسوي ، له هغې څخه زیات خوشحاله وي او ډېر لوی یې شمېري ، نو طبیعي خبره ده چې په یوه داسې وړان فکر سره انسان دخیر او

برکت له قافلې پاتې کیږي ، خان خدای (ج) او نورو په وړاندې بې مسولیته گڼي، مثبت او نېک کارونه یې کمېږي او دا په حقیقت کې هغه څه دي چې شیطان یې له موږه هیله لري .

دشیطان نومونه

۱- ابلیس: مفرد دی، چې دوه جمع (ابالیس و بالسه) لري، چې دهغه مانا ده د خدای (ج) له رحمته ناهیلې او مایوس سوي .

۲- وسواس: وسوسه اچوونکې، وسوسه کوونکې، یانې هغه کلام چې د انسان په باطن کې تیریري، اود انسان له دننه راپورته کیږي . وسواس په اصل کې کرار ږغ ته وایي، چې د زینتي شیانو له یو بل سره له مېنلو څخه راپورته کیږي او بله مانا یې بد فکرونه او سوچونه دي، چې دانسان په ذهن کې تیریري او څوک په کرار ږغ یو کار ته اړ باسي.

وسواس په قرانکریم کې پېنځه واري راغلی دی

((من شر الوسواس الخناس، الذی یوسوس فی صدور الناس))

((فوسوس لهما الشیطان))

((فوسوس الیه الشیطان))

((و لقد خلقنا الانسان و نعلم ما یوسوس به نفسه))

۳- خناس: بیرته را گرځېدل، یو اړخ ته کیدل، پټیدل، هر وخت چې انسان د خدای (ج) یادوي او د هغه نوم واخلي شیطان پټیږي، چې انسان خدای (ج) هیر کړی شیطان دهغه وسوسه او اغوا کولو ته راځي.

۴- رجیم- د سنگسار ول، دبرې وینستل، اود گمان له رویه خبرې کول او رڼل سوي مانا لري .

۵- عزازیل: یانې د ملایکو تر منځ عزیز و

۶- حارث-شيعيه گان د شیطان نوم حارث بولي

۷- صاغر: د شیطان یو صفت دی د پست او ذلیل مانا لري

شیطان چې آدم (ع) ته سجده ونه کړه خدا ی (ج) وویل:

فاخرج انک من الصاغرین (له جنته ووځه ته له ذلیل سویو څخه یې)

۸ ، ۹-مذئوم و مدموره - په خوارۍ رتل سوي يا په غوسه شړل سوي مانا لري .

۱۰-مذموم: رتل سوی

۱۱-غوی: د مړینې لاره نیول ، د خدای له رحمت څخه رتل کیدل دی

۱۲-عفریت : قوی زورور، ځیرک، اوخبیث

سليمان (ع) ته د بلقس تخت عفریت پیری راوړی دی .

۱۳ او ۱۴-مارد او مريد-متمرد شیطان مانا لري.(شیطان مارد و شیطانا مريدا)

۱۵-شیصبان : د شیطان یو بل نوم دی

۱۶-ابومره: ۱۷-ابوخلاف، ۱۸-ابولین، ۱۹-بیض (خینم راوړنکی) ، ۲۰-وهار (په خوب کې مؤمین خوروی) ، ۲۱-ابولیني (د ابلیس یوه لور ده) ، ۲۲-نائل، ۲۳-ابوالجان

۲۴-دشر ملک -شیطان عام نوم دی

د شیطان کارونه

دشیطان ختا ایستل دوه ډوله دي

۱- اغوا: انسانان گمراه کوي مگر نه مخلصین

د النجم دسوري په (۲) مبارک آیت شریف کي راغلي دي :

«ما ضل صاحبکم و ما غوي»

نه دی گمراه سوی پیغامبر او نه یې لاره ورکه کړې ده (موخه یې مالومه ده، لاره ورته مالومه ده او موخه یې هم مالومه ده)

۲- اضلال: په ختا ایستلو کي استثنا نسته هر څوک ختا باسي .

د النسا دسوري په (۱۱۹) مبارک آیت شریف کي راغلي دي :

«و لاضلنهم ولامنينهم ولامرئهم»

ژباړه : (اوزه به گمراه کړم دوی او په باطلو امیدونو کي به یې واچوم)

دمحمد دسوري په (۲۵) مبارک آیت کي راغلي دي :

«...الشيطان سول لهم وأملی لهم»

ژباړه : (شیطان بنایسته کړي دي (گناهونه) او مهلت دوی ته)

دشیطان مهمه موخه د انسان دوړخي کول دي هغه ددې کار لپاره له ډول ډول وسایلو او چمونو څخه کار اخلي.

د قرانکریم د مخی باید چیري د ملعون له شره د خدای څخه پناه وغواړو

۱- دقرانکریم ویلو په وخت کې

۲- دلمانځه په وخت کې

۳- د شیطان د وسوسی په وخت کې

۴- د لمرختلو او لویډولو په وخت کې

۵- هغه وخت چی سږي او خره ږغ لوړ سي

دشیطان مهمې موخې

- ۱- شرک
 - ۲- بدعت
 - ۳- لویې گناه وي
 - ۴- کوشنې گناه وي
 - ۵- دمباح کارونولومه :
- په دې سره دانسان وخت زیانوي اوله عباداتوڅخه یې راگرځوي .
- ۶- دکمزورواعمالولومه ده :
- په دې سره انسان له بنواوغوره عملو څخه راگرځوي .
 داسې کارو یې اخته کوي چې لږ ثواب لري ، اوپه
 . له داسې عبادت څخه راوگرځوي چې ثواب یې تردې زیات وي اوددې پرځای یې
 دمصبیتونواوتکلیفونولومه ده:۷
- کې څوک له ټولوشیطاني کارونو راتېرسو، نوبیا خامخا ورباندې امتحانونه راځي، په داسې حالت که
 الله پاک ترې بیاشیطان ته موقع په لاس ورځي او هڅه کوي چې داسې خبره یې ترخولي وباسي چې
 له عبادتونوڅخه راگرځوي . ناراضه کړي اویاورباندې دې صبرې خبرې کوي اویایې

شیطان پرچا برلاسی کیری

الزخرف دسوري (۳۶) مبارک آیت شریف کي راغلي دي
 «ومن يعيش عن ذكر الرحمن نقيض له شيطانا فهو له قرين»
 ژباړه : څوک چې ذکر دالله نه کوي مسلط به کړو پر هغه شيطان .
 المجادله دسوري (۱۹) مبارک آیت شریف کي راغلي دي :
 «استحوذ عليهم الشيطان فأنسأهم ذكر الله أولئك حزب الشيطان ألا إن حزب الشيطان هم الخاسرون»
 ژباړه : شيطان پر هغوی مسلط دی له هغو یې دالله ذکر کړی دی دغه کسان دشیطان گوند جوړوي
 دشیطان گوند په زیان کي دی .
 دشیطان رابلل د انسان په اختیار کي دی، شيطان خپله وایي، چې پر خالصو بندگانو واک نه لري
 د «ص» د سوري په (۸۲ او ۸۳) مبارکو آیاتو نو کي راغلي دي
 «قال فبعزتك لأغوينهم أجمعين إلا عبادك منهم المخلصين»
 ژباړه : ټوله بندگان اغوا کوم مگر مخلص بندگان
 د الاعراف دسوري په (۲۷) مبارک ایت کي راغلي دي
 «إنا جعلنا الشياطين أولياء للذين لا يؤمنون»
 ژباړه : شيطانان د هغو اولیا دي چې ایمان نه راوړي
 دزخرف د سوري په (۳۶) مبارک آیت کي راغلي دي
 «ومن يعيش عن ذكر الرحمن نقيض له شيطانا فهو له قرين»

ژباړه : هغه څوک چې د خدای د یادولو سترگې پټې کړي د هغه لپاره شیطان نژدې کوم .

او نحل دسورې په (۱۰۰) مبارک آیت کې راغلي دي

«إنما سلطانه على الذين يتولونه والذين هم به مشركون»

ژباړه : دهغه واک پر هغو کسانو دی چې د هغه سلطنت مني

د الشعرا د سورې په (۲۲۲) مبارک آیت کې راغلي دي

«تنزل على كل أفك أثيم»

ژباړه : شیطانان په هر فریب کار گناهکار نازلېږي

شیطان ضعیف الایمانه سړي وسوسه کوي ، ورسره تماس نیسي ، دهغه سره ملگری کیږي او دهغه میلمه پال کیږي .

دشیطان جزاوي

د ډول ډول شیطانانو لپاره ډول ډول جزا وي ټاکل سوي دي

د یاغي شیطان چې (د کاینانو په اړه مالومات غواړي) د سزا لپاره د الجن دسورې په (۹) مبارک آیت کې راغلي دي

«يجد له شهابا رسدا»

ژباړه : هغه په شهاب ولو

د النحل دسورې په (۶۳) مبارک آیت کې راغلي دي

«لهم الشيطان أعمالهم فهو وليهم اليوم ولهم عذاب أليم»

ژباړه : مگر شیطان او پلویانو ته یې نن دردناک مجازات دي .

د النسا دسورې په (۱۱۸) مبارک آیت کې راغلي دي

«لعنه الله...»

ژباړه : لعنت د خدای پر هغو دی .

د النسا دسورې په (۱۲۱) مبارک آیت کې راغلي دي

«أولئك مأواهم جهنم»

ژباړه : د هغه ځای دوړخ دی .

د الانعام دسورې په (۱۲۸) مبارک آیت کې راغلي دي

«قال النار مثواكم خالدين فيها»

ژباړه : ویل د هغه ځای اور دی دابد لپاره .

شرک

سره په شیطان دانسان اصلي دښمن دی، په دې لټه کې دی چې انسان هم دځان په څېر د الله پاک در سپډولپاره له هر ممکنې دښمنۍ کې اخته کړي. اوله تل لپاره یې په عذابونو اخته کړي، دې موخې ته هڅي.

سره خلک د الله پاک له لارې اوري او په گناهونو کې یې ډوب څخه کار اخلي او هر هغه کار چې په هغه وي تر سره کوي.

رحمه الله تعالی او هر طریقې بیان کړې دي چې په هغوسره شیطان انسان د الله علامه ابن قیم جوزي لارې اروي او په خپلولو موکې یې راگیروي، پاک له هغه دادي:

شیطان انسان کفر او شرک ته هڅوي، دا د هغه خورا مهم کار دی. ۱: د شیطان یوه اصلي موخه شرک دی ځکه خدای (ج) وایي هر شی ښم مگر شرک

النسا د سوري په (۱۱۶) مبارک آیت کې راغلي دي

«إن الله لا يغفر أن يشرك به ويغفر ما دون ذلك لمن يشاء...»

ژباړه: (بیشکه الله نه ښيي شرک او ښيي هغه (گناه) چې له هغه کښته وي هغه چا ته چې اراده وفرمايي)

دتوحید ضد یاد خدای (ج) سره ملگري پیدا کولو ته شرک وایي.

دانسانانو په تاریخ کې مشریکینو د شیطان په خوله په څومعبودانو اتفاق کړی دی.

هر تېر به بیل بیل معبود ته عبادت کاوه، همدارنگه هرې زمانې بیل معبودان لرله، په یوه زمانه کې به دیوه معبود عبادت کیده، ولي په بله زمانه کې به دهغه معبود عبادت کوونکي نه پیدا کیدل. نه دا چې شرک انسانان د عقیدې له لحاظه بیلوي بلکې په شرک کې ددې صلاحیت نه وي چې انسانان سره متحد او یوځای کړي. همدا علت دی، چې ډیر دینونه منځ ته راغلي دي، چې په دې ډول شیطان شرک ته لاره پرانیستي ده ځکه شرک د شیطان لومړی موخه ده.

دالزخرف دسورې په (۳۷) آیت شریف کې راغلي دي

«وإنهم ليصدونهم عن السبيل ويحسبون أنهم مهتدون»

ژباړه : (شیطان اړوي ملگري له لارې (حق) گمان کوي چې دوی د سمې لارې موندونکي دي)

همدا علت دی چې غیرتوحیدي دینونه یې خلکو ته بنکلی کړي دي او هغوی په هغه ټینگ ولاړ دي او سوچ کوي د هغو لاره سمه او راسته ده.

د ابلیس یو مهم کار چې دبشر د ختا ایستلو لپاره یې تر سره کړی دی هغه د غیر توحیدي دینونه منځ ته راوړل دي .

دین په روحاني موجوداتو باندې اعتقاد ته وايي یا دین په روحاني موجوداتو باور ته وايي .

شرکي دینونه

بت پرستان

عربود جاهلیت په دوران کې د بتانو عبادت کوي، چې ځینې مهم بتان یې دا دي :

ازر-اساف-اسحم-اشهل-اقیصر-اوال-باجر-بجه-بس-بعل-بعیم-بلج-جبت-جبهه-جریش-جهار-خلصه-ذوالخلصه-دار-دوار-ذات الودع-ذوالرجل-ذوالخلصه-ذریح-ذوالشری-ذوالکعبات-ذوالکفین-ذواللبا(المرصع)-رئام-ربه-رضی-رضای-زور-زون-سجه-شارق-شمس-صدا-صمودا-ضمار-ضیزن(ضیزنان)-طاغوت-عائم-ععب-عتر-عزی-عمیانس-عوض-عوف-فلس(معجم البلدان) قلیس-قراض-کثری-کسعه-کعبه-نجران-محرق-مدان-مرحب-منات-منهب-لات-نائله-نسر-نصبمذهب مغان

صایبان

صایب په لغت کې له یو دین څخه بل ته اوښتل مانا لري ، ځینې خلک د یونان فلاسفه صایبون بولي، صایبانو هر ورځ د یو ستوري په نامه نومولې ده ، دساري په ډول شنبه په زحل پورې اړه بولي، هغوی دستور و عبادت کوي .

قرامطه او زنادقه

قرامطه د قرمط له نامه او زناقه د زندک له نامه څخه اخیستل سوي دي ، چې پیروان یې هغوی پیغامبران بولي او ددې دین پیروانو ته زندیق ویل سوي دي، هغوی په خدای او اخیریت باور نه لري .

السوفستائیه

ددې دین پیروان باور لري ، هغه څه چې ویني اصلي نه دی، هغه څه چې په وینه ویني هغه څه دی چې په خوب کې یې ویني.

زرتشت

د زرتشت دین پیروان د اور عبادت کوي .

مزدک: دقباد فیروزان په وخت کې یو سړی د مزدک په نامه پیدا سو او د زرتشت احکامو ته یې بدلون ورکړ ، چې زند د هغه کتاب و.

ماني

ماني د شاپور بن آردشیر په وخت کې و ، چې د پیغامبري دعوی یې وکړه هغه بڼه رسمونه ایستله او دهغه عبادت یې کاوه .

فتیشسم (روح پرستي)

ځېنې خلک دادین د بشر عمومي دین بولي وایي دا دین د غیر الهي دینونه تادو (بنیاد) دی .
فتیش: متبرکه شیانوته لکه : کوشنۍ ډبرې ، مری ، اوطیعی شیانو په تقدس باور ته وایي د هغوی معابدونه د غرونو په سوریو کې وه ، چې هغوی د تبرک لپاره هغه مسح کول یا مچول .

توتمیسم

ددې دین پیروان چې په افریقا ، شمالي امریکا او استرلیا کې ژوند کوي یو دیوشي یا یوحیان عبادت کوي .

آنیسمیم (م قبيله ای)

دا دینونه قومي بڼه لرله، ددې دین پلویان په سختو جغرافیایي سیمو کې ژوند کوي .

د «انیم» کلمه د هڅونې په مانا ده، هغوی د روح عبادت کوي او په نامرېي ارواحو او تناسخ یې باور درلود.

هندویزم (برهمني)

په دې دین کې د توتم پرستي اثار لیدل کیږي او هغوی خپل لوی نیکه په غوا کې تجسموي غوا هندوانو ته مقدسه ده هغوی په تناسخ باور لري، یوگا یې ریاضت دی، او خواږه یې سبزیجات دي، او بودا خپل خدای بولي.

۲- دشیطان دویم مهم کار په دین کې بدعت دی

بدعت

هر هغه نوی کار چې نظیر او مثال یې په اسلامي شریعت، سنتو او د صحابو په آثارو کې نه وي هغه بدعت بلل کېږي. لیکن هر بدعت نا پسندیده، ناجایز او حرام نه وي بلکه هغه بدعت حرام او ناجایز ه وي چې د کتاب او سنت د احکاماتو سره ښکاره متعارض او متناقض وي.

یا بدعت سیئه او بدعت ضلاله هغه بدعت ته وایي، چې په واضحه توګه سره د کوم متعین سنت د ترک باعث وګرځي. په هغه عمل سره چې سنت نه ترک کېږي نو بیا هغه ناجایز نه دی بلکې مباح دی.

د بدعت لغوی مفهوم:

د بدعت لفظ له بدع نه مشتق سوی دی، چې لغوی مانا یې له کوم پخواني مثال څخه پرته نویو کړو ته وایي.

الله جل جلاله دقرآن عظیم الشان په مختلفو ځایونو کې د بدعت د لفظ مشتقات بیان کړي دي. له کومو نه چې ددې مانا توثیق کېږي. لکه

له بدعت نه مراد هغه کارونه دي، چې د رسول الله صلی الله علیه وسلم په وخت کې نه وه.

که بدعت داسې یو کار وي، چې د شریعت په امورو کې مستحسن و شمارل سي نو دا ښه بدعت دی او که د شریعت په امورو کې بد و شمارل سي نو دا بیا قبیحه بدعت دی.

له دې تعریفونو نه دا څرګندیږي، چې په اسلام کې هر نوی کار باید بد ونه ګڼل سي او هر نوی کار مطلقاً حرام یا ممنوع نه ده. بلکې هر نوی کار ولیدل سي که ښه و او د نورو سنتو د ترک کیدلو باعث نه وو نو روا او ښه بدعت دی او که نه نو ناروا او بد بدعت دی.

بد یا قبیحه بدعت د شیطان کار دی، په دې توګه په اسلام کې درزونه او فرقي جوړي وي.

کومي ډلې چې له شرک نه پیدا کړي هغه بیا ورو ورو په قبیلو، قومونو، ژبو، رنگونو، هیوادونو، ډولونو او اختلافونو اوږي. بیا دهمدې توپیرونو له زیاتیدوله وجې دانسانانو په مینځ کې تعصبي

جنگونه پیدا کړي. تردې پورې چې اخيري کار يې په دنيا کې وینه تویولوو ته رسیږي. که چیرې تاسې دهمدې تعصب موخې او ریښې ته ځان ورسوئ نو تاسې ته به مالومه سي چې تادو (بنیاد) یې شیطان ایښي دی.

بدعت دوي مانا وي لري

۱- بدع یانې نوی شی: د اصطلاح له مخې هغه تازه شی ته وايي چې په قران او سنت کې ځای نلري

۲- کم یا زیاتول: د دین په نامه یا هر هغه کار چې د دینداري په نوم تر سره کيږي حال دا چې دین هغه نه وي ویلی.

د اسلام په لومړي پېړۍ کې په دین کې بدعت پیل سو او هر یو به بل په بدعت محکوم ول

ابن تیمیه "چې د دې فکري جریان مشر دی وایي شيعي، معتزلي، جهمي، اشعري او خوارج ویاندان ټوله بدعت کاران دي، ان فارابي او ابن سینا د بدعت په دام کې راگیر سوي دي د هغو دجشنونو لمانځل یو بدعت دی.

اهل سنت بېله ځانه، ټولې فرقې دبدعت اهل بولي او اشعري بېله خپل مذهب معتزله، مرجئه او اشاعره دبدعت اهل بولي.

شیعة امامیه بیا اهل سنت، غلات، معتزله، خوارج او صوفیه د بدعت اهل بولي.

وهايان د شيعيانو کارونه بدعت او حرام گڼي لکه: ټکی په لمانځه کې، زیارت ته تگ، امامان حرم، کربلا ته تگ، د ترحیم جشنونه او داسې نور

شيعيه گان وايي د اهلي سنتو په لمانځه کې د الحمد وروسته امين ويل، لاسونه تړل، بدعت دی. دویم ډول بدعت د روښانا ندي په نامه په دین کې کمول او زیاتول دي.

بدعة ضلالة وکل ضلالة سبيلها الى النار» «کل: حضرت محمد (ص) فرمايي

هر بدعت ختا ایستونکی دی او هر ختا ایستل اور ته لار ده (سنن ابن ماجه) او (سنن ابی داود).

سليمان بن سحمان النجدي وايي په مسجد کې څلور محرابه چې د څلور و مذهبو لپاره جوړيږي بدعت دی، په لور آواز د قران تلاوت، پر پیغامبر درود ويل، له اذان وروسته دعا، په لور ربع پر مولود بوللي ويل، د جمعي د شپې روژې، د اختر و د شپې دعاوي، د زوی په زېږېدو راټولیدنه،

د شعر او دورد گډول ، د ذکر په وخت کې تسبیح په لاس کې نیول ، په لور آواز «لا اله الا الله» ویل . په قبر اوبه شندل ، د غونډو په ځایو کې دتورو اوبیرغونو ځړول ،تنبور او دایره وهل ، د خدای د نورو نومونو سره د جلاله لفظ تکرار ول ، بدعت دی .

له توحیدی دینونوڅخه جلا سوي مذهبونه او فرقي

دابلیس بل مهم کار په توحیدي دینونو کې مذهبونه او فرقي جوړول دي .
مذهب : د دین څانگې دي، چې په غلطه دین ته هم ویل سوی دی .

یهودیت

یهودیت د بشر یو پخوانی توحیدي دین دی او دهغه پیروان د بني اسرائيل کام دی .
اوس پیرو یهودانو د دین اصلي لارښوونې او قوانین پرېښي او په هغه کې یې ډیر تغیرات راوستي دي ،
چې داتغیرات په دین کې ډېول ډول مذهبونو او فرقو لامل سوي دي، په عمومي ډول څلور لاري
اوهر یوه لاره بیا لسگونو ډلو او فرقو ویشل سوي دي .

۱- ارتدوکس (سنتي)

په درو ډلو ویشل سوی دی

الف : حاردي یا افراطي یهودان

ب : حسدي یهودان

ج : مدرن ارتدکس

۲. اصلاح طلب (یهودان)

۳. محافظه کار (یهودان)

۴. قراييم

له يهوديته جلا سوی مذهبونه او فرقي :

په ټولو دينونو کې له لږې مدي وروسته ډيرې فرقي او مذهبونه پيدا سوي دي ياني په هغه کې بدعت راغلی دی، ځينې د دې فرقو غټي او ځينې يې کوشني دي او په هر زمان کې ځينې نوی فرقي منځ ته راځي او ځينې يې هيريږي همدا کار ادامه لري .

۱- فريسيان: فريسيان د يهودانو د کاهنانو فرقه ده چې په قيامت باور لري اود موسی (ع) شريعت مني، دې فرقي تر (۱۳۵ ميلادي) پورې دوام درلود اوس يې پيروان نسته.

۲- صدوقيان: صدوقيان يو ه يهودي روحاني فرقه ده چې «صدوق» نومي ته منسوب ده ، د روبسانانو او يوناني غوښتونکو گډه يوه فرقه ده چې معاد نه مني .

۳- اينسيان: اينسيان د يهودانو د فقيرانو او خوارانو فرقه ده ، هغوی د خصوصي مالکيت ضد وه او د زرو زيرمه يې حرامه بلله . ددې فرقي پيروانو خصوصي مالکيت نه لره او په دسته جمعي ډول يې ژوند کوی .

ددې فرقي اساس ايښوونکی «يوسف او قیلون» يهودان وه ، ددې فرقي پيروانو په غارو اوسوريو کې ژوند کاوه اوبيله عبادت يې بل کار نه لره چې په (۶۸ ميلادي) کال کې قتل عام سول .

۴- هرويان: د هرويان فرقي سياسي رنگ درلود ، په فلسطين کې پيدا سوه ، هغوی د تل لپاره يهودانو ته سلطنت غواړي .

۵- زيلوتان : دزيلوتان فرقي مذهبي رنگ درلود او سياسي غوښتنې يې درلودې، هغوی د روميانو مخالف وه، دجليل په ښار کې اوسيده چې د «جليل يهوای» په نامه هم ياديږي .

۶- قرائون : قرائون په (۷۶۷ ميلادي) کې د ((عنان بن داود)) لخوا تاسيس سوه، هغو تلمود ته اعتبار نه ورکاوه او يوازي يې تورات منی، دښې يې شمع لگول منسوخته بلله، غوښه يې نه خوړله او طبيب ته يې تگ مکروه باله .

۷- عنانيه: عنانيه د فرقي مؤسس ((عنان بن داود)) دی ، چې په ((راس الجات) منسوب و ، هغوی دشنې په ورځ د چرگ ، کب ، هوسۍ او ملخ غوښه نه خوړل . هغوی عيسی (ع) مني او هغه يې د موسی (ع) پيرو بلی .

- ۸- کاتبان: دکاتبان ډلې ته «رېي» هم ویل سوي دي، هغوی تجارت کوی او مقدس کتابونه یې کاپي کوله
- ۹- عیسویه: عیسویه فرقه عیسی بن یعقوب اصفهاني ته منسوب ده او ځینې عوفید الوهیم یاني عبدالله چې د منصور عباسي په وخت کې یې ژوند کوی د هغه مشر بولي، هغوی په یوه دایره کې دریدل او باور یې درلوده هغوی د دېنمن وسله کار نه کوي
- ۱۰- ربانیون: ربانیون دا دیهودانو دروحنایونو فرقه وه، دهغو کار د تورات او نورو یهودي مقدسو کتابونه ژباړه او تفسیر و، هغو خلکو ته په کنیسه کې موعظه کوله، هغو ی ته بنوونکي هم ویل سوي دي.
- ۱۱- تناسخیه: تناسخیه فرقه په تناسخ باور لري هغوی وايي د دانیال په کتاب کې خدای (ج) بخت نصر مسخ کړ او د اوو ژویو په شکل یې واړوی.
- ۱۲- راعیه: راعیه یو یهودي فرقه ده چې مشر یې د بزرګي دعوا کوله.
- ۱۳- سامره: دسامره ډلې د موسی (ع)، هارون (ع) او یوشع (ع) رسالت نه مانه.
- ۱۴- دوستانیه: دوستانیه د سامري فرقي انشعاب دی، چې ددنیا په عذاب باندې باور لري.
- ۱۵- کوستانیه: کوستانیه هم لکه دوستانیه ده، هغوی بیت المقدس (جبل نابلس) خپله قبله مني.
- تاریخ پوهان وايي دا فرقه همدغه دسامره فرقه ده چې دنیا د ثواب او عذاب ځای بولي.
- ابورحان البیروني وايي: دسامره قوم له بابل څخه شام ته هجرت کړی دی، دا مذهب د یهودي دین او مجوس دین ترکیب دی، چې اوس یې اکثریت په فلسطین کې ژوند کوي او کنیسه یې هم لته ده، ځینې هغوی هم هغه صدوقیان او فریسیان بولي.
- ۱۶- مقاربه: مقاربه فرقه په خدای باور لري چې خدای (ج) له رسولانو سره د ملایکو په واسطه خبرې کوي، خدای باید وصف نسي، دا اوصاف د ملایکو دي خدای (ج) له دې صفاتو لوړ دی.
- ۱۷- یورغانیه: یورغانیه و یورغان تو منسوبه فرقه ده ځینو دهغه نوم یهودا بللی دی، هغوی زاهدان او لمونځ کوونکي دي او د حیواناتو غوښې نه خوري.
- ۱۸- موشکاتیه: موشکاتیه له مقاربه څخه منشعبه فرقه ده هغوی داسلام پیغامبر مني او وایي هغه د ټولي دنیوولپاره راغلی دی بيله یهودانو.
- ۱۹- الکسانیه: الکسانیه په درې سوه میلادي کال کې په اردن کې منځ ته راغلي ده هغوی ستوري مقدس ګڼي او د ثنویت عقاید لري.
- همداسې تاریخي فرقي په کې رامنځ ته سوي دي. لکه:
- ۲۰- سمپسان
- ۲۱- ابیونیان

- ۲۲- ماسیونان
 ۲۳- اوسان
 ۲۴- نزاریان
 ۲۵- ناصورائیان
 اوداسی نور

دمسیحیت مذهبونه او فرقی

مسیحیت ، عیسویت یا نصرانیت درې مذهبونه او (۵۰) فعاله فرقی لري چې مهمي يې دا دي :

(کاتولیک (عمومي) مذهب، ارتدوکس (سنتي) مذهب، پروتستان (معترض) مذهب

کاتولیک؛ کاتولیکان دپاپ پلویان دي ، مرکزي په روم کې دی، کشیشان يې واده نه کوي، هغوی پاپ بي گناه بولي، مقدسه ژبه يې لاتيني ده ، اوپه لاتينه ژبه عبادت کوي .

ارتدوکس: ارتدوکسان اصلاح طلبان دي ،دقسطنطنيې د امپراطور پلویان دي ، مرکزي په یونان کې دی . کشیشان يې واده کوي، پاپ بي گناه اوخطا نه بولي، مقدسه ژبه يې يوناني ده، په خپله ژبه عبادت کوي .

پروتستان : د کاتولیک مذهب کې د« مارتن لوتر »لخوا انشعاب راغی اود پروتستانو مذهب را منځ ته سو ،هغوی په کلیسا نیوکې کوي چې هغه له اصل سره توپیر لري ،هغوی د کلیسا په تکفیر او

دجنت په رسمي قوالو ورکولو نیوکې کوي ، هغوی په دنیا کې په نیکو کارونو باور لري او وایي له خدای (ج) سره په اړیکو کې کشیش او پاپ څه اغیزه نه لري او هم برزخ نه مني.

د میسحت د مذهبو او فرقو بېلېنډي :

د پطرس پلویان: د پطرس پلویان په لومړۍ میلادي پیړۍ کې اوسیدل .

د پولس پلویان : د پولس پلویان (۱ - ۴) پیړیو پورې منځ ته راغله او بیا هغوی په دوو مذهبونو ویشل سول .

الف : ارتدکس

ب: کاتولیک

الف : په ارتدکس کې هم انشعابات راغلل هغه په فرعي څانگو وویشل سو

لومړۍ : هغه فرقې چې (۴ - ۱۶) پیړیو پورې منځ ته راغلي دي

قبطیه، ۵- کلدانیه، ۶- مارونیه ۴- نساطره، ۲- ارمنیه، ۳- سریانیه، ۱-

دویم : هغه فرقې چې (۱۶ - ۲۰) پیړیو پورې منځ ته راغلي دي

ارتدکس په هر سیمه کې په مستقل ډول (اسقف) ایجاد کړ چې دهغو تعداد (۱۵) ته رسیدی .

ب: کاتولیک

هغه په درو برخو انشعاب وکړ

لومړۍ : هغه کاتولیکي فرقې چې (۲ - ۶) پیړیو پورې منځ ته راغلي دي :

يعقوبیه: هغه عیسی (ع) یو واحد طبیعت بولي، نن هغو ته بطریکیه السریان الکاتولیک هم وایي چې په لسو فرعي څانگو یې انشعاب کړی دی .

۱- یعقوبه، ۲- الیانیه، ۳- الیلاریسیه، ۴- مقدانوسییه، ۵- سبالیوسییه، ۶- نوئتوسییه، ۷- بولوسییه، ۸- موارنه، ۹- ملکانیه (تثلیث پرستان دي)، ۱۰- مونوفیزییه (عیسی (ع) خدای بولي

دویم: هغه کاتولیکي فرقې، چې (۶- ۱۶) پیړیو پورې منځ ته راغلي دي

۱- مونوتولیة- (په واحد خدای باور لري)

۲- یسوعیون- (هغه ته با بابولس ثالث هم وايي)

۳- الکاتاد- د هغه بل نوم انقیاء دی په دولسمه ډیرلسمه پیړۍ کې منځ ته راغلي دي، هغو خدای د خیر اله او شیطان د شر اله بولي او باور لري دواړه په انسان کې را ټول سوي دي .

درېیم : هغه کاتولیکي فرقې، چې (۱۶- ۲۰) پیړیو تر منځ ته راغلي دي .

په دې وخت کې ددیني اصلاح نهضت منځ ته راغی او کاتولیکان یې په دوو برخو وویشل

۱- کاتولیکان .

۲- پروتستان

مگر دا انشعاب دلته هم ختم نه سو په دواړو کې نور انشعابات راغله

الف : دکاتولیکانو فرقې

مورمونان - دهغه اساس جوزف اسمیت (۱۸۰۵-۱۸۴۴ م) کال کې کینیود هغوی خپل پلویان دیهودیت اصلي کتاب ته دعوت ول .

هغوی باور لري، چې خدای د انسان په شکل دی غوښي او هډوکي لري .

ب : پروتستانو فرقې

(هغوی پاپ نه مني)

- ۱-لوتریه - مارتین لوتر (۱۴۸۳-۱۵۴۶ م) کال کې د هغه اساس ایښی دی .
۲. جیش الخلاص - ویلیام بوټ (۱۸۷۵م) کال په لندن کې د هغه اساس ایښی دی .
- ۳- میتودیه-(۱۸۷۶ میلادي) کال په امریکا کې تأسیس سوې ده .
- ۴-عنصریه -(۱۹۰۱ میلادي) کال په امریکا کې منځ ته راغلې ده او فقرانو ددین په نامه یاد سوی دی
- ۵- شهود یهوه-(۱۸۷۴ میلادي) کال په امریکا کې منځ ته راغلې ده هغوی پلویان یې د مقدس کتاب د شاگردانو په نامه مشهور دي او په کال (۱۹۳۱ م)کې د شهودیه په نوم مشهوره سوه .
- هغوی وایي د امتونو دوران پای ته ورسید ژر به د ملکوت دوران پیل سي او عیسی (ع) به په روحي ډول رجعت وکړي .

د اسلام د دین مذهبونه او فرقي

حدیث کې راغلي دي (۳۹۸۱) «سنن ابی داود»

«دخدای پیغامبر (ص) پورته سو او وېي ویل: ستا سو څخه مخکې داهل کتابو ډیر تر ۷۲ فرقو وویشل سول دا امت به هم ژر په (۷۳) فرقو وویشل سي له هغو څخه به (۷۲) فرقې په اور کې اویوه به یې په جنت کې وي » .

دین څه شی دی :

دین په روحاني موجوداتو اعتقاد یا باور ته وایي یا په بله مانا دین دحقیقت اطاعت ، فرمان منل او تسلیمیدل دي .

ځیني علماوایي دین دخدای تعالی وضع سوي قوانین دي، چي د عقل خاوندان په خپل اختیار هغه مني .

د قرانکریم د کافرون دسوري د شپږم مبارک آیت په اساس «لکم دینکم ولي دین» د مشرکانو مسلک ته هم دین ویل سوی دی .

پولویډیځوال پوه «دورکیم» وایي دین دمقدساتو د باورونو او ادابو دستگاه ده چې خلک په ټولنیزو ډلو کې راغونډوي .

په قران کریم کې دین ته ډیرې ماناوې لکه : جزا او عوض ورکول [د دفاتحه د سوري ۴ مبارک آیت] ؛ اطاعت و بنده گي [د زمر دسوري یولسم مبارک آیت] ؛ ملک او سلطنت [دبقرې دسوري ۱۹۳ مبارک آیت] ؛ شریعت او قانون [د کافرون دسوري ۶ مبارک آیت] ؛ ملت [د انعام دسوري ۱۶۱ مبارک آیت] ؛ تسلیم [العمران دسوري ۱۹ مبارک آیت] ؛ اعتقادات [دالبقرې د سوري ۲۵۶ مبارک آیت شریف] ... راغلي دي . او په روایاتو کې هم «دین» ته ډیری ماناوې ورکړ سوي دي

مذهب : علما ددین ځانگې ته مذهب وایي ځینې بیا همدا دین ته مذهب وایي

د اسلام دین د فقهې ، شرعي ، مادي ، سیاسي ... مسایلو په اساس په څو ډلو ویشل سوي دي

یاني مذهبونه د یو بله په فقهې مسایلو ، شرعي مسایلو (اودس ، لمونځ...) ، مادي مسایلو (د دځان د گټې لپاره حدیثونه) ، سیاسي مسایلو (رسول الله (ص) دځای ناستي موضوع) او (قبیلوي تعصباتو) داسلام وسعت د نورو دینونو پیر وانو عقایدلکه دعباسیسانو او امویانو په وخت کې تر اغیزې لاندې راوست) ، کې سره اختلافات لري یاني مذاهب د یو بل سره په اعتقاداتو ، فقهه احکامو ، اخلاقو او عرفان کې سره توپیرونه لري .

مذهبونه په څو ډولو ویشل سوي دي لکه :

فقهې مذاهب چې په فقهې مسایلو کې سره توپیر لري .

کلامي مذاهب چې په اعتقادي مسایلو کې سره توپیر لري .

او صوفي مذاهب چې په اخلاقي مسایلو کې سره توپیر لري .

فرقه :فرقه په لغت کې دخلکو یوې ډلې ته وایي ، چې په اعتقادي مسایلو کې یونظر ولري او له مذهب جلا سي له هغه مذهب څه مني اوڅه یې نه مني .

د مذاهبو او فرقو د راتلو علتونه

ډیرو د نورو دینونو او مشریکانو اغیزه او د مسلمانانو له پاک زړوڅخه گټه اخیستنه، داچې قرانکریم په عربي دی په هغه نه پوهیدل، د اسلام ضد خلکو له دینه بده استفاده کول، له دین څخه د ملایانو مقدماتي او لږه پوهه، له دین څخه سیاسي گټه پورته کول، د شهرت، منافقت دپاره له دینه کا راخیستل، د مسلمانانو د تفرقي لپاره دهغه تحریفول، دغیر مسولو علما واک ته رسیدل، د امویانو او عباسیانو کینه او رخه له اهل بیت سره، د خلکو ساده توب، جعلی حدیثونه، غلط سیرت النبی، د قران غلطه ژباړه، جهالت، د نوي حدیثونو واردیدل، د نبي (ص) هیروول، د یو اوبل خلیفه نه منل او داسې نور.

په اسلام کې ډیرو فرقو د منځ ته راتلولو لامل دا دي:

د پیغامبر اکرم (ص) په وخت کې یو واحد اسلام دین و د شیطان بدعت هغه په دو برخو بیا په څو مذهبونو او ۷۳ فرقو ویشل.

په لومړۍ سر کې یو داسلام دین و، بیا دوه مذهبونه سنی اوشیعه منځ ته راغله.

او دا مذهبونه په ډیرو فرقو او ډلو وویشل سول

1- سني مذهب (اهل تسنن): د اهل سنت اصطلاح به دویمه هجری پېړۍ کې رامنځ سوه هغوی ځان دقران او نبوی حدیثونوپېرو بولي، تر ټولو لوی مذهب دی چې دمسلمانانو اکثریت جوړوي.

اهل سنت فرقي:

1. اهل حدیث (خنبلیه) 2. سلفیه 3. مذهب اشعریه (اشعري) 4. مذهب ماتریدیه 5. مذهب طحاویه 6. مذهب معتزله 7. فرقه مرجئه 8. فرقه اباضیه 9. حشویه 10. فرقه جهمیة 11. خوارج

12. قدریه

دا مذاهب په درې ډلو فقهي ، کلا مي او صوفي فرقو ویشلي سوي دي له فقهي نظره د اهل سنت دين مذهبونه:

اهل حديث

هغوی وايي محمد(ص) خپل ځایناستی نه دی تعیین کړی ، هغوی د مسلمانانو دشورا په اساس خپل خليفه ټاکي ، اهل سنت د پیغامبر ځایناستی ياني امام يا خليفه یو انتخابي مسئله بولي چي باید حل او عقد شورا هغه وټاکي بر عکس شعیان باور لري امامت یو الهی منسب دی .

په لومړۍ سر کې یوازې یو دین و ، چي بیا په مذهبونو وویشل سو لکه :

-الداودیه ، - الحنفیه ، - المالکیه ، - الحنبلیه ، - العشریه او شافعه مذهبونو وویشل سو

۱- شافعي مذهب : شافعی مذهب بنیاد ایبنونکی محمد ادريس الشافعي (۲۰۴-۱۵۰ هجري قمري) و چي لقب يې ابو عبدالله دی دا مذهب دحنفي او مالکي څخه یوه گډه لاره ده چي څلور اصله قرآنکریم ، سنت ، اجماع او قیاس منی او استدلال قبلوي .

هغوی درې عمده شرطونه لري :

لومړۍ - اقرار په ژبه

دویم - په زړه تصدیق

درېیم - عمل کول

اهل حديث اهل حديث د سلفیه يا حشویه يا حنابله په نامه هم نوميدل چي اوس حنبلي ، شافعي ، مالکي او حنفي دي .

۲ - حنفي مذهب : ابوحنيفه نعمان بن ثابت يې اساس ایبنونکی دی (۱۵۰-۸۰) هجري دکوفي په ښار کې اوسیده ، چي د افغانستان د پروان ولایت د چاریکار و

حنفیان پر اووه اصولو ولاړ دی : قران ، درسول الله سنت ، د صحابه قول ، قیاس اورای ، استحسان ، اجماع ، عرف .

۳- مالکي مذهب : ابو عبدالله مالک ابن انس (۹۳-۱۷۹ هجري قمري) کې يې اساس ايښي دی ، داستنباط منابع يې قرآنکریم ، سنت ، اجماع ، قیاس ، استحسان ، استصحاب مصالح مرسله ، سد ذرایع ، عرف ، قول صحابي جوړوي هغوی انعطاف پذيري لري .

۴- حنبلي مذهب : د حنبلي مذهب موسس ابو عبدالرحمان احمد بن حنبل (۲۴۱-۱۶۴) اهل سنت او اهل د حديث دی او رای ته پام نه کوي ،

دهغه استناديوازي په قرآنکریم او حديث نبوي دي

پنځه اصله ورته معتبر دي : کتاب ، سنت ، د پیغامبر دصابه فتوا ، د ځينو صحابه قول منل چې د قران مطابق وي او ټول مرسل اوضاعیه حديثونه .

۵- داودیه د (ظاهريه) مذهب : موسس يې داود بن محمد علي دی ، چې په کال (۲۰۲) په کوفې کې زيږيدلی دی .

دهغوپه اند يوازي حقيقت اوسعادت لاره د خدای کلام او د پیغامبر حديثونه دي هغوی (قران ، حديث اوجماع) قبلوي خو قیاس ، رای ، استحسان او تقلید ردوي .

په ديني مسایلو کې عقل اصلي عامل گڼي د هغه پیروان په هسپانيه کې دي .

۶- دیوبندی مذهب : مؤسس يې شاه ولي الله دهلوي دی ، دهغه پیروان په هندوستان ، سويلي افريقا او بریتانیا کې دي ، مذهب يې حنفي دی او طريقه يې چشتي ده ، هغوی د صوفي او طریقت ټولې څانگې مني .

د اعتقاد له نظره د اهل سنت فرقي

اشاعره (جبريون) : د اشاعره ډير اهل سنت دي، چي د ابوالحسن علي بن اسماعيل اشعري (۲۶۰- ۳۲۴) پيروان دي ، هغوی د دين په اصولو کي استدلال او منطق جايز گڼي. له اشعري وروسته امام غزالي ددې فرقي پايي ټينگي کړې مگر دې فرقي کرار کرار خپل کلامي رنگ بايلود او عرفاني رنگ يې ونيوی او د امام فخررازي په وخت کي يې بيا فلسفي رنگ ونيوی .

معتزله (اختياريون):- د معتزله فرقي مؤسس واصل بن اعطا دی .

معتزله په دوو عمده ډلو، د بغداد معتزله او د بصري معتزله ووېشل سوه اوبيا په نورو شلو ډلو ووېشل سوه لکه ۱- الحسنيه ، ۲- الواصيله ، ۳- هذيليه ، ۴- نظاميه ، ۵- بشريه ، ۶- الکعبيه ، ۷- هشاميه ، ۸- حباثيه ، ۹- حاحظيه ، ۱۰- معمریه ، ۱۱- خياطيه ، ۱۲- مداريه ، ۱۳- شماميه ، ۱۴- خابطيه ، ۱۵- هاشميه ، ۱۶- اسکافيه ، ۱۷- اسوريه ، ۱۸- جعفريه ، ۱۹- حماريه او ۲۰- عمرويه.

ماتريديه : د ختيځ حنفي مذهب مسلمانان په دې مذهب دی، مؤسس يې ابومنصور ماتريدي

سمرقندي (۳۳۳ هـ .ق کي وفات کړی) دی ، هغوی وايي عقل په ظاهر غالب دی

خوارج(مارفه) : خوارج په کوفي کي د صفين له جنگ (د حضرت علي ا وحضرت معاويه) وروسته منځ ته راغله ، هغوی په درېيم اوڅلورم خليفه گانو بد وايي، هغوی علی (رض) څلورم خليفه نه مني ، هغوی باور لري څوک ، چي په فرضو عمل نه کوي کافر دی بايد مړ سي دا فرقه په (۲۵) کوشنيو فرقو او ډلو وېشل سوي ده :

الزرقه، النجدات، العجارد، البدعيه، الخازميه، الثعالبي، الحروريه، الصفريه، الاباضيه، الحفصيه، اليزيديه، البيهسيه، الشمراخيه، الفضليه، الضحاكيه

مرجنه: مرجئه فرقه يوازي ايمان كافي گني عمل ته دومره اهميت نه وركوي هغه په شپږو نور و فرقه ويشل سوي ده.

الزاميه، الغيلانيه، التومنيه، الصالحيه، الشمرية، او الجهميه

وهاييه : دوهاييه مؤسس محمد بن عبد الوهاب (۱۱۱۵ د نجد په بنار كي زيږيدلى او په ۱۲۰۶ مړ سوي دى) پلويان يي په عربستان كي دي .

وهاييان د اهل سنت څلور مذهبونه په رسميت پيژني مگر جعفري او زيدي مذهبونه نه مني .

دوهاييانو په باور بيله خداى (ج) له بل چا څخه شفاعت نه غوښتل كيږي ، د رسول الله د زيارت په قصد سفر كول گناه لري ، د قبر ونو جوړول گناه لري ، دخداى دا ولياو اثارو ته تبرك وركول گناه لري هغوى ځان ته سلفيه وايي .

محمد بن عبد الوهاب

تصوفي فرقي : د سني مذهبو تصوفي فرقي دا دي :

قادريه، يكتاشيه، چشتيه، حروفيه، دستوقيه، سهرورديه، شاذليه، عصفويه، ملامتيه، مولويه

نعمت اللهيه، نقشبنديه، نقطويه او نوربخشيه

چې مشهوره یې قادریه ده ، هغوی د عبدالقادر گیلاني پلویان دي، چې د ایران په لویديځ او اندونیزیا کې ژوند کوي .

نقشبندیه فرقه یې دویمه لویه فرقه ده چې هغوی دخواجه بهاءالدین نقش بندپلویان دي ، چې په اتمه او نهمه پیړیو کې په هندوستان کې اوسیده.

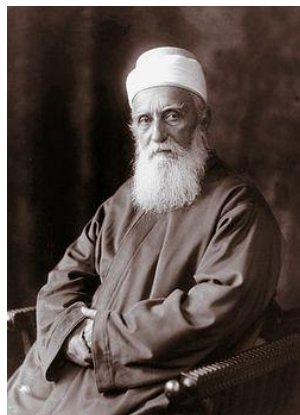
اسلامی مذاهبتو ته ورته فرقې

یزیدیان : یزیدیان دبشریت اصلي دښمن شیطان نه بولي شیطان ملک طاووس او مقربه ملا یکه بولي او باور لري خدای (ج) د دنیا اداره هغه ته سپارلې ده

دیزیدیانو قبله د« شیخ عدي» مقبره ده چې د عراق په موصل کې ده او دهغو حج هم دشیخ عدي زیارت ته په عمر کې یو وار تگ دی .

پارسان : پارسان ځان خدای پرستان بولي خو اور اونور ته درناوی کوي دا چې هغوی له ایران څخه هندوستان ته تښتېدلي دي دهندو دین په هغو اغیزه کړې ده ، هغوی په تناسخ باور لري د گناه جزا په دنیا کې بولي ، د نوروز جشن لمانځي ، د اور عبادت ځایو ته ځي او فقرانو ته خیرات ورکوي .

بهائیان : بهائیان یو خدای مني هغوی وايي دینونه د بشري ټولنې نیازونه پوره کولای نسي نو نوی لارو ته اړتیا سته، هغوی د عقل منلي شیان مني ، سود بنه بولي، روحاني طبقه نه مني، جهاد رد وي، مورثي دین نه مني، د بنځو او نارینو حق په ارث کې مساوی بولي، دهغو لمونځ دسهار ، غرمې او ماښام لخوا (۹) رکعتہ دی قبله یې د «عکا» ښار دی ، هغوی وايي په هر زرو کالو کې دین بدلیږي تربهایي دین مخکې اسلام حق و بیا تر زرو کالو پوری بهایي دین حق دی د هغوی موسس عباس افندی د بهاءالله زوی چې په عبدالبهاء مشهور دی دی

عبدالبهاء

احمدیه (قادیانیه): - احمدیه د میرزا غلام احمد (۱۲۵۵ - ۱۳۲۶ هجري) پیروان دی هغه په هندوستان کې زیږیدلی دی .

احمدلومړی اهل تسنن و، بیا یې ادعا وکړه چې پیغامبر دی. احمدیان هغه مسیح موعود بولي ، هغوی وايي اخير پیغامبر حضرت محمد (ص) نه بلکې غلام احمد دی. احمدیان خپل مشر ته خلیفه وايي تر اوسه پېنځه خلیفه گان لري پېنځم خلیفه یې میرزا منصور احمد دی .

میرزا غلام احمد

۲ - شیعیه مذهب

شیعیه په لغت کې د دوونفرو هماهنگي یا د یوې ډلې پلوي له ډلې څخه ته وايي، هغوی د حضرت علی (رض) په امامت او خلافت باور لري .

شیعیه مذهب ډیرې مهمې فرقې اوډلې

شیعیه مذهب په پېنځو فرقو ویشل سوی دی :

۱- زیدیه ، ۲- کیسانیه ، ۳- امامیه (اثني عشریه) ، ۴- اسماعیلیه ، ۵- مبارکیه

چې اوس زیدیه ، اسماعیلیه او امامیه پاته دي

۱- اثني عشری یا جعفري یا امامیه

اثني عشری په لغت کې د دولسو مانا لري، هغوی په دولسو امامانو باور لري .

۱ - علی دابوطالب زوی ۲- حسن دعلی زوی ۳- حسین دعلی زوی ۴- علی دحسین(سجاد) زوی ۵- محمد دعلی(باقر) زوی ۶- جعفر دمحمد (صادق) زوی ۷- موسی دجعفر(کاظم) زوی ۸- علی دموسی(رضا) زوی ۹- محمد دعلی(جواد) زوی ۱۰- علی دمحمد (هادی) زوی ۱۱- حسن دعلی (عسکری) زوی ۱۲- حجت دحسن(مهدی) زوی .

ټول شیعیه مذهب پلویان اټکلی د نړۍ د مسلمانانو (۱۶) په سلو کې جوړوي چې لویه فرقه یې شیعه جعفري یا شیعه اثنا عشری یا شیعه امامیه ده چې د ایران، عراق، آذربایجان، لبنان، افغانستان، پاکستان او د فارس په خلیج په ځنډو کې ژوند کوي

۲- اسماعیلیه یا (الدعوه الهادیه)

اهل سنت اسماعیلیه باطنیان بولي. هغوی اسماعیل دامام جعفر صادق زوی امام بولي او اووه امامان مني او په اووه امامه ډلې هم مشهوره ده .

هغه په دوو ډلو مستعلوي اونزاري ویشل سو ی ده .

دایران اوشام اسماعیلیان نزاری دي او د مصر ، افریقاد شمال هغي مستعلوي دي .

د اسماعیله دشیعیه مذهب دوهمه غټه فرقه ده چې اقلیت دي ، هغوی پیر په ایران ، عراق ، شام، یمن ، بحرین، افغانستان او شمالي آفریقا کې ژوند کوي
کریم آقاخان یې حاضر امام دی .

اسماعیلیه ته یې باطنیه، سبعیه، تعلیمیه، ملحد، مزدکیه هم ویل سوي ده
فاطمیان، نزاریه مستعلیه او آقاخانیه هم اسماعیلیه فرعي فرقي دي .
د اسماعیلیه ځینې فرعي فرقي یا ډلې دا دي.

خالصه اسماعیلیه: د هغوی په باور اسماعیل نه دی مړ بلکې پټ دی او یو ورځ ظهور کوي .
مبارکيه: هغه وایي چې امانت له امام صادق څخه وروسته د اسماعیل زوی محمد ته رسیږي .
قرمطیه دا له مبارکيه څخه جلا سوي ډله ده، هغوی وایي محمد بن اسماعیل نه دی مړ سوي هغه اووم اواخیرین خلیفه دی.

۳ - زیدیه: د شیعیه درېیمه فرقي ده چې په پېنځو امامانو (علی، حسن، حسین، علی بن حسین وزیدبن علی) باور لري .

زیدیه فرقه څلورم امام زیدبن علی (د امام سجاد زوی) بولي او خپله امام سجاد د علم او معرفت
پیشوا بولي او وایي داچې امام سجاد وسله وال قیام نه دی کړی هغه امام نه دی ددې فرقي پلویان
په خلیج فارس او یمن کې ژوند کوي .
د زیدیه فرقي ډلې : جارودیه، سلمانیه یا جریریه، صالحیه او ابتریه دي .

د غلات فرقي:

۱-دروزیان: د دروزیان له اسماعیلیه فرقي څخه جلا سوي یوه فرقه ده، هغوی وایي دخدای روح د
الحاکم په جسم کې دی له الحکیم څخه د هغو موخه خلیفه فاطمي دی .

۲- نصیری: نصیری فرقه حضرت علی (رض) خدای، سلمان فارس (رض) پیغامبر بولي، شراب نور گني

۳- شیخیه: شیخیه فرقه امامان خدای بولي

فرقي: شیعه صوفیه

الحولیه: چې د شیعیه گنابادیانو صوفیه فرقه یې هم بولي، چې شاه نعمت الله ولي له هغې فرقي څخه منشعب سوی دی چې د شاه نعمت الله شیعیه صوفیه فرقه نومیري چې په پیروان یې په کرمان کې اوسیري.

النوریه: یانوربخشیه فرقه چې د سید محمد نوربخش چې په اتمه پیړۍ کې اوسیده جوړه کړې ده، چې پیروان یې د پاکستان په شمال او تهران کې اوسیري.

ځیني علما د شیعیه مذهب د فرقو پلندي داسې کوي

شیعیه مذهب په شپږو مذهبونه ویشل سوي دي لکه: رافضیه، خارجیه، جبریه، قدریه، جهمی، مرجیه او هر یو په دولسو فرقو ویشل سوي دي

ابوالقاسم رازي د اووه نوري فرقي نوم اخلي لکه: کرامیه، هریه، حالیه، باطنیه، اباحیه، براهمی، اشعریه.

په ځینو متونو کې دنورو فرقو نومونه هم راغلي دي لکه: سوفسطائیه، فلاسفه، سمنیه، و مجوسیه

مذهب فرقي او پلي

علویه، ابدیه، شیعیه، اسحاقیه، زیدیه، عباسیه، امامیه، ناسیه، تناسخیه،
رافضیه
لاعنیه، راجعیه، مرتضیه

ازرقیه، ریاضیه، ثعلبیه، جازمیه، خلفیه، کوزیه، کنزیه، معتزله، میمونیه،
خارجیه
محکمیه، سراجیه، اخنسیه

مضطریه، افعالیه، معیه، تارکیه، بحثیه، متمنیه، کسلانیه، حبیبیه، خوفیه،
جبریه
حسبیه، حجتیه فکریه،

احديه، ثنويه، كيانيه، شیطانيه، شريكيه، وهميه، رويديه، ناكسيه، متبريه،
قاسطيه، نظاميه، متولفيه

قدره

معطليه، مترابصيه، مترقيبیه، وارديه، حرقیه، مخلوقیه، عبریه، فانيه،
لفظیه، قبریه، واقفیه زنداقیه،

جهميه

تارکيه، شائيه، راجيه، شاکيه، نهميه، عمليه، منقوصيه، مستثنيه، اثريه،
مشبهه، حشويه مدعيه،

مرجنه

کراميه، هريه، حاليه، باطنيّه، اباحيه، براهيميه، اشعريه

اووه

فرقي

سوفسطائيه، فلاسفه، سمنيه، و مجوسيه

متفرقه

شیطان پرستان

شیطان پرستان شیطان د عالم هستي مخکې طرح یا سپېمبول بولي، شیطان پرستان د شیطان عبادت کوي، هغوی شیطان پر مخکې د قدرت او حاکمیت سپېمبول بولي. په دنیا کې دوه ډوله شیطان پرستان سته چې له یو بل سره اړیکې نه لري .

الف : دختیځ شیطان پرستان

په نړۍ کې شیطان پرستي لرغوني رېښه لري، چې یوه پخوانۍ بېلگه یې د «یزیدي» فرقه وه ، د دغه فرقي بنسټ ایښودنکی "عدي ابن مسافر اموي" و چې په دیرلسمې میلادي پېړۍ کې اوسیده . ځینې تاریخپوهان هغه یوه زرتشتي فرقه بولي مگر «یزیدیان» دا ردوي هغوی دا فرقه له زرتشتي ، میترائي او صوفي څخه منځ ته راغلي یو دین بولي.

یزیدیان وايي : خدا (ج) یو مروارید جوړ کړ چې د څلویښتو زرو کالو وروسته یې هغه مات کړ او ملک طاووس (شیطان)، دخدای نژدې ملایکې له همدې مروارید له ټوټو څخه مادي جهان جوړ کړ ، بیا د خدای (ج) لخوا نورې ملایکې پیدا سوې .

یزیدان وايي شیطان دخدای (ج) دښمن نه بلکې د هغه شریک دی (العیاذبالله)، شیطان یوه شړل سوې ملایکه نه ده بلکې انسان ته د پوهې ښودونکې دی .

یزیدیان شیطان د دنیا مطلق واکمن او د تیاري واکمن بولي ، له پیریانو او پلیدو ارواحو څخه د خپلو موخو لپاره گټه اخلي یانې د ټولو پلیدو واکونو عبادت کوي .

دې دین ته «داسنی» هم ویل کیږي، چې شیطان ته ملک طاووس وايي .

ب : دلویدیځ شیطان پرستان:

دلویدیځو شیطان پرستانو څرک له میلاد څخه مخکې لیدل کیږي له جنوبي امریکا ، مرکزي افریقا او لاتیني امریکا څخه ځینې پیداسوي اثار دا ادعا ثابتوي ، چې هغوی انسانان شیطان ته ډالۍ کوله دهغو د انسانانو د قرباني کولو ځایونه ښیي تر اوسه سته او قرباني سوي پیدا سوي موميالي اجساد دا ښیي چې ډیر قربانیان یې ښځې وې .

په مرکز یې افریقا کې د «اوکاچا» تېر شیطان دمخکې او آسمان واکمن باله .
دشیطان پرستي د ژبې او لیک دود د ماديانو، سومریانو، بابليانو په وخت کې ادامه لرله .

نوی شیطان پرستان

نوی شیطان پرستي په کال (۱۵۱۴ م) کې په انگلستان کې منځ ته راغله او د شیطان لومړی رسمي عبادت د نجیب زادگانو لخوا پیل سو، ددې لپاره چې د شیطان د واک او د تیاري له واک څخه ګټه پورته کړي نو د شیطان پرستي مراسم تر سره کیدل، چې له پخواني شیطان پرستي څخه ډیر توپیر لري .

پخوانیو شیطان پرستانو په زیان لرونکو کارونو کې لکه ، په جنگونو کې له شیطان څخه مرسته غوښتل ان په دیرلسمه پېړۍ کې د فرانسې ملکې د پاچا له مړینې څخه د ژغورلو لپاره دشیطان پرستي مراسم تر سره کړه .

شیطان پرستان جنسي ارضا یو مهم عامل بولي ، هغوی په دورخ باور نه لري او دورخ همدا دنیا بولي ، هغوی د مسحیت ضد دي، نجوني یې شیطان ته قرباني کولي .

«آنتوان شزاندرا لوي» د هغه مؤسس دی . دا دین د هغه د فلسفې په اساس جوړ سوی دی، هغوی خدای نه مني د عالم هستي مرکزیت او محور انسان بولي، په اخیرت باور نه لري ، وایي روح اوجسم لیدل کیږي ، انسان خپله خدای دی، هغو ته شیطان یو مثبت موجود دی، هغوی له اخلاقي اړخه تر نورو ځان لوړ بولي ، هغوی شیطان په هر وجود کې بولي ، هغوی وایي شیطان په وجود کې سته چې په جنسي اعمالو ارام او ارضا کیږي، هغوی جسم پرستان دي هر شی داله تناسلي مديون بولي، په مراسمو کې انساني بولي د سپرم سره په خلکو پاشي خوانساني قربا نی نه لري .

انتون لوی په کال (۱۹۶۶ م) کې د شیطان کلیسا جوړه کړه ،شیطاني انجیل د هغو کتاب دی د هغه له مړینې وروسته د هغه میرمنې « بلانش بارتون» ددې دین مشره سوه چې اوس د هغه یو زوړ پلوی «پیتر ګیل مور» د هغه مشر دی .

د هغو انجیل څلور چپرکي لري لکه : د شیطان کتاب ، دلوسيفر کتاب ، دبلیل کتاب ، او د لویتان کتاب چې لومړی کتاب یې د شیطان پرستي نه احکامه لري

شیطان د افراط استازی دی نه ریاضت ۱-

شیطان د مادي ژوند استازی دی ۲-

- شیطان دپاک عقل بنودونکی دی نه د ختا ایستونکو ځان غولونکو ۳-.
- شیطان هغه ته چې لیاقت لري د مینې نښه ده نه نمک نا پیژندونکو ته . ۴-
- شیطان مور ته غچ اخیستل را ښیي هغوی د ظلم په مقابل کې کرار نه کښیني . ۵-
- شیطان مور ته دمسؤل په برابرکې او د ویرونکو خیالي موجوداتو په مقابل کې مسؤلیت ۶- رابښیي .
- شیطان وایي انسان یو بل حیوان دی کله پیر ښه او پیر وخت د خدایي روح او د ذهن له ودې له ۷- کبله له هغه بد طبیعت انسان یا پیر بد حیوان جوړیږي .
- شیطان گناه د فیزیکی ، حسی او ذهني اړتیاو د بشپړ ولوعامل بولي . ۸-
- شیطان دکلیسا ښه ملگری دی ځکه هغه یې کلونوکلونه بوخت ساتلی دی . ۹-
- دهغوی په باور شیطان د طبیعت ، تیاري ، شهبواني طبیعت ، مړینې، د واک سپمبول او د مذهب ضد دی .

آنتوان شزاندرا لوی

Peter H. Gilmore

بی دینان

Atheism بی دینان: دا ډله په اتلسمه پیړۍ کې منځ ته راغې ده، د هغوی په باور خدای وجود نه لري، هغوی خدای نه مني، د نننۍ نړۍ په سلو کې (۲،۳) وگړي بی دینان دي، چې ډیر یې په جاپان او اروپا کې ژوندکوي.

Not dualistic: دا بی دینه ډله باور لري، چې روح او جسم لیدل کیږي او د عالم د خیر او شر تر منځ شخړه نسته.

Autodeists ځان پرستان: دا ډله خدا نه مني، وایي هر انسان خپله خدای دی.

Materialistic ماده پرستان: ماده پرستان خدای نه مني هغوی یوازې ماده مني.

اگنوستیسیم: دا ډله د خدای (ج) په موجودیت باور نلري.

د شیطان درېیم او څلورم مهم کړه انسانان گناه ته هڅول دي

گناه

گناه دخلاف په مانا ده ، هر هغه کار چې د لوی خدای (ج) د امر او فرمان خلاف وي گناه شمېرل کیږي . د اسلام ستر پیغامبر (ص) ابوذر (رض) ته داسې وفرمایل :

ژباړه : « د گناه کوشني والي ته مه گوره بلکې دې ته گوره چې له چا سر غږونه کوي »

په قران شریف کې گناه په لاندې کلمو یاده سوې ده :

۱ - ذنب : ذنب د پایلي په مانا ده چې (۳۵) ځله په قران عظیم الشان کې تکرار سوې ده .

۲ - معصیت : د سرغړونې مانا لري چې (۳۳) ځله په قران عظیم الشان کې تکرار سوې ده .

۳ - اثم : د سستي او پڅوالي په مانا ده . چې (۴۸) ځله په قران عظیم الشان کې تکرار سوې ده .

۴ - سیه : د ناوړه او قبیح کار په مانا ده . چې (۱۶۵) ځله په قران عظیم الشان کې راغلي ده . د سور کلمه له همدې کلمې څخه اخیستل سوې ده ، چې (۴۴) ځله په قران عظیم الشان کې راغلي ده .

۵ - جرم : په اصل کې له ونې څخه د میوې د جلاکیدو او یا د پست په مانا ده . جرمه او جرایم له همدې لفظ څخه دی . جرم هغه عمل دی چې انسان له حقیقت ، سعادت ، ودې او هدف څخه جلا کوي . داکلمه (۶۱) ځله په قران عظیم الشان کې راغلي ده .

۶ - حرام : د منع کړل سوې په مانا ده چې نژدې (۷۵) ځله په قران عظیم الشان کې ذکر سوې ده .

۷ - خطیه : په اغلب گمان چې د غیر عمدي گناه په مانا ده او هم دستري گناه په مانا راغلي ده داکلمه (۲۲) ځله په قران عظیم الشان کې راغلي ده .

۸ - فسق : په اصل کې دا کلمه له خرما څخه د زړې د وتو په مانا ده او د بندګۍ او اطاعت له مدار څخه د گناهکار کس د وتلو څرگندونه کوي چې دالهي فرمان برید مات کړي او په پایله کې له کلا او ساتونکۍ (دیوال) څخه پرته پاتې سوي وي . دا کلمه (۵۳) ځله په قران عظیم الشان کې ذکر سوې ده .

- ۹-فساد : داعتدال له حد څخه دوتلو په مانا ده داکلمه (۵۰) ځله په قران عظیم الشان کې راغلې ده .
- ۱۰-فجور : د آبرو ، حیا او دین د پردې دڅیرې کیدو او شلیدو په مانا ده چې (۶) ځله په قران عظیم الشان کې راغلې ده .
- ۱۱-منکر : داکلمه د ناآشنا په مانا ده . چې(۱۶) ځله په قران عظیم الشان کې راغلې ده .
- ۱۲-فاحشه : ډیر ناوړه ، دشرم وړ او دکرکې وړ کار ته کارول کیږي ، داکلمه (۲۴) ځله په قران عظیم الشان راغلې ده .
- ۱۳-خبیث : هر ناوړه او بد امر ته خبیث وایي چې (۱۶) ځله په قران عظیم الشان کې راغلې ده .
- ۱۴-شر : د هری بدې او ناوړې کار په مانا ده چې خلک ترې کرکه لري .
- ۱۵-لمم : گناه ته د نژدې کیدو او دلبر څیز په مانا ده او د وړو یا صغیره گناهونو له پاره کارول کیږي دا کلمه په قران عظیم الشان کې یو ځل راغلې ده .
- ۱۶-وزر : د دروند په مانا ده او تر ډیره بریده د نورو کسانو دگناه وړلو له پاره کارول کیږي دا کلمه په قران عظیم الشان کې (۲۶) ځله تکرار شوې ده .
- ۱۷-خنث : د باطل او باز خواست ته د تمایل په مانا راغلې ده او تر ډیره بریده د پیمان ماتونې او له گناه څخه وروسته د تعهد په مانا راغلې ده ، دا کلمه دوه ځله په قران عظیم الشان کې راغلې ده .
- دا اوولس گوني کلمې هر یو په خپل وار سره دناوړو او کرغیرونو گناهونو څخه پرده اوچتوي او رابښي چې گناه هم بیلابیل ډولونه لري او هر یو یې په خپل وار سره انسان ته د گناه خبرداری ورکوي .
- په اسلامي روایاتو کې د گناه په هکله ځینې نورې کلمې هم په کار وړل سوي دي لکه : جریره،جنایت ،زلت ،عشرت،عیب او نور چې هر یو یې د یو ډول گناه څرگندونه کوي .

په گناه لغت سوی ډلې

«لعن» په اصل کې په غوسې سره له رحمت څخه دلیري کولو او شړلو په مانا دی ، په قران عظیم الشان کې اتلس ډلې د بیلابیلو گناهونو په خاطر لعنت کړل سوي دي لکه :

کافران ، مشرکان ، یهودان ، مرتدان ، قانون ماتونکي ، حيله گران ، وعده ماتونکي ، دحق پټونکي ، خاينان ، منافقان ، د خدای (ج) د رسول ځورونکي ، ظالمان ، قاتلان ، ابليس ، په پاک لمنو بنځو باندې تورلگونکي ، د ريښتينو رهبرانو مخالفان ، درواغجن پروپاگندچيان ، دناپاکه زړونه لرونکي او درواغجنان ...

دگناه ډولونه

د اسلام علماوو گناه پر دوه ډوله ویشله ده

۱- لویي گناهوي

۲- وړې گناهوي

دغه ډلبندي له قران عظیم الشان او روایاتو څخه سرچینه اخیستې ده.

لویي گناه وي

لویي گناهوي هغه دي چې قران کریم یا حدیثونو هغه ته عذاب، حد (شرعي سزا) ټاکلی او یا یې لعنت پرويلي وي . د ټولولو یو گناه وو دوام کفر لازمي خو د ځینو لویو گناهونو یو وار کول هم کفر دی او هره لویه گناه د دوږخ دواجبیدولو سبب کیدای سي. باید یادونه وسي چې پر له پسې دوږو گناهونو تکرارول هم لویه گناه ده.

۱- د خدای (ج) سره شریک نیول

۲- بیگناه مؤمن وژل

- ۳- سحر او جادو کول
- ۴- په قصدسره لمونځ قضا کول
- ۵- زکات نه ورکول
- ۶- بيله عذره روژه خوړل
- ۷- د قدرت په وخت کې حج نه کول
- ۸- د موراو پلار سره بدسلوک کول
- ۹- د مؤمنو دوستانو سره اړیکې پرېښوول
- ۱۰- زنا کول
- ۱۱- لواطت کول
- ۱۲- سود خوړل
- ۱۳- دیتیم مال خوړل
- ۱۴- په خدای (ج) یا رسول (ص) پورې درواغ تړل
- ۱۵- د جهاد له میدان څخه تښتیدل
- ۱۶- دحاکم لخوا پر رعیت ظلم کول
- ۱۷- ځانمني، غرور او تکبر کول
- ۱۸- په درواغو شاهدي ادا کول
- ۱۹- شراب څښل
- ۲۰- خمار کول
- ۲۱- پرپاک لمنوښځو د زنا تور لگول
- ۲۲- گاونډیان ځورول
- ۲۳- غلا کول

- ۲۴- لاره وهل (شوکماري)
۲۵- ناحقه قسم اخیستل
۲۶- ظلم کول
۲۷- له مسلمانانو څخه ججه اخیستل
۲۸- حرام مال خوړل
۲۹- ځان وژل
۳۰- درواغ ویل
۳۱- غیر عادلانه قضاوت کول
۳۲- بدې اخیستل
۳۳- پرمسلمان لعنت ویل
۳۴- یو چاته د نسب پیغورورکول
۳۵- مسلمان د هغه د بنمن ته بنوول
۳۶- کالي او بدن له بولو څخه نه ساتل
۳۷- له شهرت لپاره عبادت او ښه کارونه کول
۳۸- په وزن او پیمانه کې کمی کول
۳۹- په امانت کې خیانت کول
۴۰- له نیکی وروسته پرچالسان اچول
۴۱- قضا او قدر درواغ بلل
۴۲- د مسلمانانو پټ رازونه اشوا کول
۴۳- د مسلمانوپه منځ کې فساد اچول
۴۴- نارینه د ښځې یا ښځه د نارینه په څیر ځان جوړول

- ۴۵- وعده نه ماتول
- ۴۶- د نجومی اوکاهن غیبی ویناوی منل
- ۴۷- له میره څخه د میرمنی نافرمانی کول
- ۴۸- پردیوال، کاغذ، ډبره، وسپنه اونوروشیانو انځورکښل
- ۴۹- د تکلیف په وخت کې په ځان حملي یا چغې اونارې وهل
- ۵۰- پر میرمن او ترلاس لاندې کسانو باندې ظلم کول
- ۵۱- د کامل اسلامي حکومت پر ضد بغاوت کول
- ۵۲- د بیت المال، غنیمت اوزکات په مال کې خیانت کول
- ۵۳- د مسلمان ځورول یا ټنکنځل ورته کول
- ۵۴- د خدای (ج) دوستانونه ضرررسول
- ۵۵- د کبراوزینت لپاره پایڅي کښته کول (نارینه)
- ۵۶- سره زریا ورپښم استعمالول (نارینه)
- ۵۷- له بادارڅخه د مریي ټښتیدل
- ۵۸- د خدای (ج) له نامه څخه پرته دبل چاپه نامه ذبح کول
- ۵۹- له پلارڅخه پرته بل څوک نسبي پلاربلل
- ۶۰- حیرانونکي خبرې اوجنجالونه کول
- ۶۱- له خلکو څخه او به منع کول
- ۶۲- دیني علم ددنیوي گټو لپاره حاصلول او علم پټول
- ۶۳- د خدای تعالی (ج) د عذاب او سزا څخه بیغمي کول
- ۶۴- د خدای تعالی (ج) له رحمت څخه ناامیدي کول
- ۶۵- بېله عذره د جماعت لمونځ پرېښوول

- ۶۶- څو جمعې پرله پسې د جمعې لمونځ پرېښوول
- ۶۷- په وصیت سره وارثانو ته ضرر رسول (پردي خلک په میراث کې شریکول)
- ۶۸- دوکه اوچم کول
- ۶۹- در رسول علیه السلام اصحاب (رض) په بدونومونو یادول
- ۷۰- د مسلمانانو په حال دهغوي د بنمنان خبرول
- ۷۱- په کورنۍ کې اخلاقي فساد زغمل (دیوټي)
- ۷۲- په گناه اخته مؤمن کافر ، بي ایمانه ، دخداي دبنمن یا خداي وهلي بلل
- ۷۳- دلارو لوحې اونښي بدلول
- ۷۴- بدکړوته خلک بلل یا نا رواشيان جوړول او عامول
- ۷۵- طلاقه سوي ښځه تر نکاح وروسته لمړي میره ته طلاقول
- ۷۶- حیوانات د ښاني کولو لپاره داغول
- ۷۷- د سرویاسپیونوزرولوبني استعمالول
- ۷۸- تهمت، غیبت، او بهتان ویل
- ۷۹- د مسجد او اسلامي مدرسي نړول
- ۸۰- د قران یادکړي آیتونه هیروول
- ۸۱- د خداي د ذات یا صفتونو پرته په بل شي قسم اخیستل
- ۸۲- د د خوړونکو توکو په گراني خوشحاله کیدل
- ۸۳- کفري رواجونه خوښول
- ۸۴- حلال بد یا حرام ښه گنل
- ۸۵- سازاونځاه خوښول

وړې گناهوی

هغه موارد چې وړه گناه په لویه گناه بدلېږي :

له قراني آیاتونو او نبوي روایاتو څخه څرگندېږي چې په څو مواردو کې وړه گناه په لویه گناه باندې بدلون مومي :

۱ - په وړه گناه باندې اصرار او تینګار

۲ - د گناهونو واړه شمېرل

د گناه دکولو پرمهال خوشالی کول ۳ -

۴ - د بغاوت او تمرد له امله گناه کول

۵ - د خدای (ج) په مهلت باندې مغروریدل

۶ - د گناه څرگندول او په هغه فخر کول

۷ - د شخصیتونو گناه

د سترو شخصیتونو گناه له ټولنیز پلوه کولای سي چې د ټولنې د اوښتون ، غولولو او په دین کې د خلکو د سستی لامل وگرځي .

د گناهونو کیلی

هم هغه شان چې زور والي او بوډاتوب د راز راز ناروغیو او کسالت لامل گرځي همدغه شان یو عیب یا یوه گناه دنورو گناهونو ته کېلی گرځي او ورته لاره هواروي .

۱ - حسادت انسان بیلابیلو گناهونو ته لکه د ژمنې ماتول ، تور ، درواغ ویلو او نورو ته اړباسي

۲ - بخیلي او ورستړګي: بخیلي د زکات ، خیرات او نفقاتو د نه ورکولو سبب کیږي او برسیره خلک له بخیل کس څخه نارامه او خواشیني وي او همدا ډول د بدویلو او بدګمانۍ لامل گرځي همدارنګه دورستړګي لږ لګښت ، گراني ته خورونکي توکي ساتل ، د بدو اخیستل ، غوړه مالي او نورو گناهونو لامل گرځي.

۳- درواغ: انسان ددرواغو په مرسته خپلو گناهونو ته توجیه جوړوي او ددروغو توجیهاتو تر پردې لاندې په سل گوني نوري گناوې رامینځ ته کيږي .

۴- خبیم او بد اخلاقي: دا هغه عیب دی چې دښکښلو، غیبتونو، دښمنۍ او نورو بدیو لامل ګرځي، ځینې نورو عیبونه او گناوې هم سته چې نورو گناهونو ته لاره هواروي لکه بدگمانی، حرام خوړل، ډار، کبر او داسې نور.

څلورم- د شیطان بل مهم کړه، انسان وروگناهونو ته هڅول دی

. هغه څوک چې له لویو گناهونو څخه ځان ساتي شیطان هغه ورو گناهونو ته هڅوي دا وړې گناهوي په لمانځه هم بښل کيږي مگر د هغوله تکرار څخه دا وړې گناهوي په لویو گناهو بدلېږي .

شیطان انسان هڅوي خپله گناه وړه وبولي او دهغه په کولو ونه شرميږي او توبه ونه باسي، په دې ډول دا وړه گناه هم په لویه گناه بدلېږي.

وايي چې: ((أشد الذنوب ما استهان به صاحبه)) تر ټولو سخته گناه هغه ده چې کونکي یې هغه تر ټولو وړوکی وبولي، له دې نه پرته دگناهونو وړوکی گڼل انسان نورو گناهونو ته هڅوي بېله دې چې دهغې له بدو پایلو څخه ووېرېږي .

نو ښه خبره داده چې هېڅکله کومه گناه وړوکی ونه گڼو، دخدای (ج) په وړاندې دشرم احساس وکړو او له هغه څخه دزړه له کومي بښنه وغواړو

له شرک، بدعت، لویو گناهو او کوشنیو گناهونو وروسته د شیطان بل کار د انسان وخت په مباح شیانو زیانول دي .

پېنځم- د شیطان بل کار د انسان وخت په مباح کارونو زیانول دی

شیطان په مباح کارونو سره د انسان وخت زیانوي او هغوی له عبادت څخه غافلوي

په اسلام کې پنځه ډوله کارونه سته

۱- حلال: ځینې کارونه په اسلام کې واجب دی واجب کارونه دوه ډوله دی

الف: عیني واجب - په شخص اړه لري باید تر سره سي، نه کوونکي يې ملعون دی لکه لمونځ .

ب: کفایي واجب- په ټولو مسلمانانو واجب دی که يې ځیني اجراکړي د نورو غاړه هم په خلاصیږي لکه د جنازې لمونځ .

۲- حرام: هغه کړه چې کول يې گناه لري لکه: غلا، سود، جادوگري .

۳- مستحب: هغه کړه چې عامه گټه ولري، کول يې ښه دی لکه د روغتون جوړول د یتیمانو سره مرسته

۴- مکروه: هغه کړه چې نه کول يې ښه دي لکه د قران په ښوونه مزد نه غوښتل .

۵- مباح: چې د هغه کول او نه کول سره یو شی وي لکه د شتو لپاره زیار ایستل .

شپږم- دشیطان بل کار انسان کمزور و اعمالو ته هڅول دی
شیطان انسان له غوره کړو څخه راگرځوي او په داسي کړو وړو يې بوخت وي، چې که څه هم ثواب لري خو ثواب يې لږ وي .

اووم- دشیطان بل کار انسان ته دکړاونو اود رېږونولومه ایښول ده .
شیطان هڅه کوي انسان د امتحانونه سره مخامخ کړي او داسي خبره يې ترخولي وباسي چې الله ترې ناراضه سي .

د شیطان کره

شیطان خپلې موخې ته د رسیدو لپاره د ډیرو لاروچارو څخه کار اخلي چې له دې لارو او کړو څخه په قرانکریم او نبوي حدیثونو کې یادونه شوې ده .

۱- وسوسه اچول : وسوسه هغه خبره ده چې د انسان په باطن کې تیریري او دانسان له دننه پیدا کیږي او شیطان یا واسوس (یاني وسوسه کوونکی) له بهره د هغه عامل سي .
د وسوسي لغوي مانا زړه ته دضرر رسولو لپاره دیو شی القاء ده، وسوسه له اړه کرار ږغ ته وايي او بله مانا یې بد ، خراب او ناوړه سوچونه دي ، چې دانسان په مغز کې گرځي یا کرار ږغ دی چې څوک یو کار ته هڅوي او پټ د چا په زړه کې گرځي .
وسوسه دنفس خبرې دي .

په قرانکریم کې پېنځه واري وسوسه راغلي ده

وسوسه د طه دسورې (۱۲۰) مبارک آیت شریف کې داسې راغلي ده :

« فوسوس إلیه الشیطان... »

ژباړه : شیطان هغه (آدم) ته وسوسه واچوله

دمؤمنون دسورې (۹۷) مبارک آیت شریف کې راغلي دي :

«وقل رب أعوذ بك من همزات الشیاطین»

ژباړه :ووايه: «پروردگار!» زه ستا څخه د شیطان له هڅولو فنا غواړم .

همزات انسان هڅولو ته وايي .

دسوره ناس په (۴) مبارک آیت شریف کې راغلي دي

«من شر الوسواس الخناس»

ژباړه- پناه غواړم دشیطان له وسوسي څخه .

د الاعراف دسوري (۲۰۰-۲۰۲) مبارکو آیتونو کې «نزع» راغلي چې هغه دفشار راوړولو مانا لري .

«وإما ينز غنك من الشيطان نزع فاستعذ بالله إنه سميع عليم ...»

ژباړه: (که تاته ورسیري له شیطان سره نو پناه وغواړه له الله بیشکه چې الله ښه اوریدونکی اوبښه عالم دی) .

د المجادلې دسوري (۱۰) مبارک آیت شریف کې نجوا راغلي ده ، چې هغه هم د وسوسي او پټو خبرو په مانا ده.

«إنما النجوى من الشيطان ليحزن الذين آمنوا ...»

ژباړه :بیشکه چې پټي خبرې (نجوا) د شیطان کار دی لپاره ددې چې ایمان لرونکي کسان خپه کړي .

له دې ټولو مبارکو آیتونو څخه مالومیږي چې د شیطان یو مهم کار انسان ته وسوسه اچول دي، چې لومړی وسوسه له آدم (ع) څخه پیل کیږي، هیڅ انسان له هغه خلاصون نه لري مگر یوازینی لاره یې له خدای (ج) څخه فنا غوښتل یا خدای (ج) ته پناه وړل دي .

وسوسه هغه مرموز شعور دی، چې یو ناپېژندونکی خیال له شیطان په ډول څخه د انسان وجود ته ننوځي اوکله هم د غفلت په ډول وي .

۲- غلطې وعدې کول: شیطان دانسان د ختا ایستلو لپاره له هغه سره د درواغو وعدې کوي .

د النسا دسوري (۱۲۰) مبارک آیت شریف کې راغلي دي

«يعدهم ويمنيهم وما يعدهم الشيطان إلا غرورا»

ژباړه «وعدده کوي (شیطان) له دوی سره، په باطلو امیدونو کېني غورځوي دوی اونه کوي له دوی سره وعدده شیطان مگر په فریب»

شیطان انسانانو ته وعدې ورکوي او په دې ډول هغوی ختاباسي .

۳- دبدو عملونو ښایسته کول او تیزین: د بدو اعمالو ښه ښول دي، شیطان انسانانو ته بد کارونه اوکړه ښه ښيي .

د نمل دسورې (۲۴) مبارک آیت شریف کې راغلي دي

«وَزِينْ لَهُمُ الشَّيْطَانَ أَعْمَالَهُمْ...»

ژباړه: اوښايښته کړي وه دغو (امتونو) ته شیطان د هغو عملونه

د محمد دسورې (۲۵) مبارک آیت شریف کې راغلي دي

«...لَهُمُ الْهُدَى الشَّيْطَانُ سَوَّلَ لَهُمْ وَأَمْلَى لَهُمْ»

ژباړه: (هغو ته چې دسمې لارې له ښوولو وروسته هغه ونه مني شیطان د هغو بد کړه هغوي ته ښایسته کوي او په اوږدو وعدو یې ختاباسي «

د البقره دسورې (۲۶۸) مبارک آیت شریف کې راغلي دي

«الشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُم بِالْفَحْشَاءِ»

ژباړه: شیطان تاسي د فقر او غریبي وعدې درکوي او حکم کوي تاسو ته په ناوړو کارونو

۴: ویره اچول

ال عمران دسورې (۱۷۵) مبارک آیت شریف کې راغلي دي

«إِنَّمَا ذَلِكُمُ الشَّيْطَانُ يُخَوِّفُ أَوْلِيَاءَهُ»

ژباړه: شیطان خپل پلویان ویروي .

۵- دانسان احاطه کول

اعراف دسورې (۱۶-۱۷) مبارکو آیتونو کې راغلي دي

«قال فيما اغويتني لاقعدن لهم صراطك المستقيم ثم لآتينهم من بين ايديهم و من خلفهم و عن ايمانهم و عن شمائلهم و لاتجد اكثرهم شاكرين»

ژباړه: (وويل ابليس نو قسم دی خامخا کښېنم دوی ته په لاره ستا کې چې سمه لاره ده او راځم دوی ته له وړاندې ددوی له وروسته د دوی له بڼيو (خواو) او کڼيو (خواو) ددوی اونه به مومي دوی اکثره شکر ایستونکي). .

۶- دښمني کول

د الانعام دسورې په «۱۱۲» مبارک آیت کې راغلي دي

«وڪذلك جعلنا لكل نبي عدوا شياطين الإنس والجن...»

ژباړه: هر پیغامبر انسي او جني دښمنان لري .

د البقرې دسورې په (۱۶۸-۱۶۹) مبارکو آیتونو کې راغلي دي :

«...ولا تتبعوا خطوات الشيطان إنه لكم عدو مبين»

ژباړه : مه تابع کړئ د شیطان پړاونو (گامونه) هغه ستا ښکاره دښمن دی .

شیطان لومړی له کوشنیو گناه څخه پیل کوي او کرار کرار سړی لویو گناهونو ته اړ باس.

د بیلگې په ډول :

برصيصاي عابد یو لوی پیر و، یو چا یوه ناروغه انجلۍ هغه ته راوستله چې دعا ورته وکړي، شیطان هغه عابد وسوسه کړ. هغه یې بې عزته او بیا د شیطان په مشوره مړه کړه، بیا یې تر مسلي لاندې ښخه کړه. وروسته یې د هغې د احوال لپاره پیر ته راغله. هغه ورته ویل: هغې ته مې دعا وکړه جوړه سوه او ولاړه .

شیطان هغو ته ویل هغه یې تر مسلي لاندې ښخه کړې ده، هغو دخپلې خور مړی پیدا کړ، په پیر یې دعوا وکړه، دولت هغه ته ددار خړولو سزا ورکړه ، کله چې یې هغه په دار خړوی، شیطان ورته راغی او هغه ته یې ویل : ته ماته سجده وکړه زه دي خلاصوم.

هغه ورته ویل : زما لاسونه اوپښې تړلي دي .

شیطان ورته ویل: د سترگو په اشاره یې راته وکړه .

هغه پیر د سترگو په اشاره شیطان ته سجده وکړه

شیطان ورته وویل: کفر، تا لوی خدای (ج) پرېښود او ماته دي سجده وکړه، څه!

ستا څخه مې بد راځي، ستا په پستي مې انسان نه دی لیدلی، زه چې شیطان یم د خدای (ج) ویرېږم
تا شرم ونه کړ خدای (ج) دې پرېښود او ماته دي سجده وکړه. یانې شیطان انسان پړاو په پړاو
کفر ته رسوي

د فاطر دسورې (۶) مبارک آیت کې راغلي دي:

«ان الشیطان لکم عدو فاتخذوه عدوا»

ژباړه: البته شیطان ستاسو دښمن دی؛ نو هغه دښمن وگڼئ.

دیوسف دسورې په (۵) مبارک آیت کې راغلي دي:

«إن الشیطان للإنسان عدو مبين»

ژباړه: شیطان د انسان ښکاره دښمن دی.

د بني اسرائيل دسورې په (۵۳) مبارک آیت کې راغلي دي:

«إن الشیطان کان للإنسان عدوا مبينا»

ژباړه: تل شیطان د انسان ښکاره دښمن دی.

۷- دانسان غولول

شیطان انسان په غلطه لارې رهي کوي، چې کله مرسته وغواړي، مرسته نه ورسره کوي.

او هغه یوازې پریږدي.

الفرقان دسورې (۲۹) مبارک آیت کې راغلي دي:

«وکان الشیطان للإنسان خذولا»

ژباړه: بیشکه شیطان د انسان خوارونکی دی.

دحشر دسورې په (۱۶) مبارک آیت کې راغلي دي :

«کمثل الشیطان اذ قال للانسان اکفر فلما کفر قال بري منك اني اخاف الله رب العالمين»

ژباړه :لکه شیطان چې چا ته وايي کفر وکړه چې هغه کافرسي وايي زه ستا څخه بيزاره یم زه د رب العالمين څخه ویرېږم .

۸-موقت هیږول

د یوسف دسورې (۴۲) مبارک آیت شریف کې راغلي دي

«فأنساه الشیطان ذکر»

ژباړه :و هیر کړل ترې شیطان یادول

انعام دسورې (۶۸) مبارک آیت کې راغلي دي

«وإما ينسینک الشیطان فلا تقعد بعد الذکری مع القوم الظالمين»

ژباړه :اوکه هیر کړ له تانه شیطان نو مه کښېنه له ظالمانو سره وروسته د یادیدو .

د شیطان شکلونه

د علامه آلوسي په تفسیر روح المعاني په پاڼه ۱۴۲ توک ۱۵ کې راغلي دي کله دغه شیطانان له خپلو شکلونو څخه ماسیوا په نورو شکلونو هم لیدل کیږي .

د شیطان د نفوذ مهمي لاري

د شیطان د نفوذ مهمي لاري دا دي

۱- خبثت او شهوت.

۲- بخیلي، حرص او طمع.

۳- ډیر خوړل که څه حلال وي

۴- کور د تزین خیال

۵- په کارو کې عجله کول

۶- بخل او ویره له فقیره

۷- مذهبي تعصبات

۸- شخړه او مجادله

۹- په مسلمانانو بد خیال کول

۱۰- خلکو په زړه کې نامیدی پیدا کول

۱۱- کورنی له یو بله لیري کول

۱۲- په مسخرو اوتوکو کې افراط کول

۱۳- دیو بل سره پټ راز لرل

۱۴- د یو بل غیبت کول

۱۵- دیو بل عیب پلټل

۱۶- د منکراتو په ضد چپه خوله پاته کیدل

۱۷- انسان له صدقې څخه منع کول

۱۸- انسان هڅول چې له نا پوهې د خدای (ج) په هکله څه ووايي

۱۹- بدو کارو ته خلک هڅول

۲۰- انسان شرک ډوله کړو ته هڅول

په بدن کې د شیطان خای

۱- د نفس یا هوا یا نفس اماره

شیطان ته د نفس هوا یا نفس اماره هم ویل سوی دی کله چې انسان د شیطان د وسوسې تر اغیزې لاندې راسي پام یې د مادیاتو او خوندونو د نیا ته گرځي نو د خدای (ج) له ذکره غافل کیږي ، نو انسان نفس د هوا په برابر کې وجودي استقلال نلري خو عملي استقلال لري .

ځینې پوهان وایي شیطان بېله نفس اماره بل شی نه دی چې د غرور اوسرکشي عامل دی .

نو ویلای سو د شیطان لفظ ډیر مفهومونه لري لکه نفس اماره، د واهمي واک. نفساني تخیل، دنیاوي لذات، ریاسات او وهیمه، مودی حشرات، فاسد انسانان، د شیطان لښکر او داسې نور

یاني هر چا ته لکه ،جن ، انس ، خزندی ته چې یاغي،طاغي، شریر او داسې نور وي هغه ته شیطان ویل سوی دی .

پیغامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم وایي که غواړئ خدای (ج) وپیژنئ خپل نفس وپیژنئ چې دا د خدای (ج) مقابل ټکی دی یاني د نفسه لیري سئ ځکه انسان دوی لاري لري یوه د خدای (ج) لاره او بله د شیطان یا نفس او هوا لاره ده .

رسول الله (ص) فرمایي :

«اعداء عدوک نفسک الی بین جنییک»

تر ټولو ستا دښمن ستا نفس دی چې ستا ټول وجود یې نیولی دی .

انسان درې ډوله نفسونه لري : اماره ، لوامه او مطمینه .

اماره نفس:

اماره نفس یوه حیواني لایه ده دا د زړه میل او یو نفساني حالت دی ، چې په شهوت، غضب او نفساني کړو خلاصه کيږي په قرانکریم کې اماره نفس په بد کړو تعبیريږي ځکه هغه بدې ته امر کوي او انسان بدې ته هڅوي او انسان د خدای (ج) له لوري راگرځوي او گناه ته یې هڅوي .

د یوسف دسورې په ۵۳ مبارک آیت کې راغلي دي :

« وما أبرئ نفسي إن النفس لأمارة بالسوء إلا ما رحم ربي ... »

ژباړه : زه خپل نفس نه تبریه کوم اماره نفس بدې ته امر کوي مگر داچې پروردگار پر ما رحم وکړي .

لوامه نفس

لوامه نفس انسان بڼه کارونو ته هڅوي

دقیامت دسورې په دویم مبارک آیت کې راغلي دي

« لا اقسم بالنفس اللوامة »

ژباړه: قسم په لوامه نفس (وینښ وجدان او ملامت کوونکی)

لوامه کړه د عقل په فرمان نه دي ، کله چې انسان بد کار وکړي نو لوامه نفس انسان ملامتوي ،

نو نفس خپله هم قاضي دی هم مدعي

مطمینه نفس

دا یوه کامله بڼوونه ده ځکه انسان په مطمینه نفس کې بد کارونه نه کوي .

دنفس اماره او شیطان اړیکې

اماره نفس د شیطان ابزار او د نفوذ لاره ده د نفس فوځ د شیطان سپاهیان دي .
 د شیطان د نفوذ لاره دانسان اند اوسوچ دی خو دشیطاني خیال محور اماره نفس دی .
 نفس اوشیطان دواړه دانسان دوجود دننه دښمنان دي .

د قرآن کریم لخوا دانسان پیژندل سوي دښمنان

۱- د بدن دننه دښمنان

الف - اماره نفس

ب - شیطان

۲- د بدن بهر دښمنان

الف- کافران

ب- منافقان

ج- مرجفان او مجرمان

د- د دوستانو دښمن

ه- تیری کوونکي مسلمانان

و- محاربان

دطه د سوري په (۹۶) مبارک آیت کې ر اغلي دي

« وکذلك سولت لي نفسي »

ژباړه : نفس دا ختا ایستل رازده کړه

دا د موسی (ع) کیسه ده چې کله هغه دطور غره ته ولاړ ، یو تن سامري چې له سیند ه د تیریدولو په وخت کې یې حضرت جبریل (ع) پیژندلی و اود هغه دآس دپینو خاوره یې اخیستې وه هغه یې له زرو اوگانو جوړسوي خوشي په کالبد کې واچوله او هغه په خبرو راغی ،کله چې موسی (ع) له هغه

پوښتنه کوي چې ولي دی دا کار وکړ هغه ورته وايي نفس زه ختايستم هغه د شيطان پر ځای نفس يادوي چې د شيطان معادل دی .

دطه د سوری په (۱۶) مبارک آیت کې راغلي دي :

«فلا یصدنک عنها من لا یؤمن بها واتبع هواه فتردی»

ژباړه: نو څوک چې ایمان نه لري او له خپلو هوسونو څخه پیروي کوي، ته له هغه گوښه سه چې خوار به سي .

دص دسوری په (۲۶) مبارک آیت کې راغلي دي :

«یا داوود إنا جعلناک خلیفة فی الأرض فاحکم بین الناس بالحق ولا تتبع الهوی»

ژباړه: ای داوود! ما ته پرمخکه خلیفه کړې نو دخلکو تر منځ عدالت وکړه اودخپل هوا نفس پیروي مه کوه چې تا دخدای (ج) دلاری کور کړي .

د محمد د سوري په (۱۶) مبارک آیت کې راغلي دي :

«أولئک الذین طبع الله علی قلوبهم واتبعوا أهواءهم»

ژباړه: هغوی هغه دي چې خداي (ج) د هغو په زړونو مهر ايښي دی او دخپل د هوا نفس پیروي کوي .

دق دسوری (۱۶-۱۷) مبارک آیتونو کې راغلي دي :

«ولقد خلقنا الإنسان ونعلم ما توسوس به نفسه ۝»

ژباړه: موږ انسان پیدا کړی دی او پوهیږو دهغه د نفس په وسوسو .

دلته بیا هم وسوسه نفس ته راغلي ده چې بیا هم دشيطان معادل دی .

د المایدي سوري په (۳۰) مبارک آیت کې راغلي دي :

فطوحت له نفسه قتل أخيه فقتله فأصبح من الخاسرين

ژباړه : نوبنايسته کړ دغه (قابيل) ته نفس دده وژل د ورور د ده (هابيل) .

شیطان دوي اغيزې لري يوه باندينی او بله دنننی چې دنننی يې هوای نفس او دانسان اميال دي او باندينی يې وسوسې دي .

هغه وخت چې ابليس انسان ته سجده ونه کړه نو له خدای (ج) څخه يې وغوښتل هغه ته دانسان د ختا ايستلو واک ورکړي او خدای (ج) دا واک ورکړ چې انسانان ختا باسي مگر هغه چې نیکوکاران دي ،نو شیطان ته په مغزکې يوه برخه ورکړه سوه چې ناصیه نومېږي چې د نفس اماره مرکز دی چې له هغه ځايه انسان خرابو لارو ته وهڅوي .

۲- ناصیه

دناصیه دسر مخکنی برخې ياني دتندي پورته ويښتانو د راوتلو ځای ته وايي .

«نصاه» د تندي ويښتان او «وإبل ناصية» ياني اوښ په وړښو کې پورته ولاړ دی .

«المنتصی» لوري مخکې « نواصي الناس » اشراف او پورته ناستي مانا لري ،دا مالومېږي ، چې عربو ناصیه لور اومخکې ته ويل چې همدا تندی د سر مخکنی اوپورته خواده.

قران کریم دا برخه د درواغو ويلو، گناه کولو لارښود او رهبري برخه بللې ده .

په غياث اللغات کې ناصیه د تندي ويښته اود سر مخکې ويښتو ته ويل سوي ده .

ناصیه هغه برخه ده چې د درواغو په وخت کې ډير فعاليت کوي . قرانکریم لومړی منبع ده چې د دې برخې په هکله يې ويلي دي ، چې دا ساحه دد رواغو سره اړيکې لري .

دالعلق دسوري په (۹-۱۹) مبارکو آياتونو کې راغلي دي :

«ناصية كاذبة خاطئة»

ژباړه :ناصیه درواغجنه ده

دهود د سوري په (۵۶) مبارک آيت کې راغلي دي چې هود (ع) خپل کام ته وايي :

«إني توكلت على الله ربي وربكم ما من دابة إلا هو آخذ بناصيتها إن ربي على صراط مستقيم»

ژباړه: ما یوازې په الله توکل کړی دی هغه زما او ستاسو پروردگار دی او هیڅ موجود نسته مگر دا چې الله د هغه د تندې وېښتان نیسي زما رب په مستقم لار دی .

نبي اکرم (صلی الله علیه وسلم) په یوه دعا کې وایي (ناصیتی بیدک) زما د تندې وېښتان ستا په واک کې دي، یانې دا د ناصیه اهمیت ښیي چې دا برخه تصمیم نیسي انسان هدایت وي او مشکلاتو ته حل پیدا کوي .

قرانکریم درواغجن له سېي سره چې سا شري پرته کوي چې ژبه باسي او راباسي یانې انرژي مصرفوي .

د انسان مغز د صداقت او رښتیا ویلو لپاره جوړ سوی دی مگر درواغجن پر ځان فشار راوړي چې درواغ وایي .

د النسا دسورې د (۱۱۸) مبارک آیت کې راغلي دي :

«وقال لأتخذن من عبادك نصيبا مفروضا»

ژباړه : (وویل) شیطان) زه نیسم ستا د بندگانو یو برخه مقرر سوي (ورکړسوي جسم) .

دلته دا برخه په مغز کې هغه برخه ده چې انسان گناه ته هڅوي او په ورپسې آیت شریف کې راغلي دي :

ژباړه : (او زه به هغو په باطلو امیدونو ختا باسم)

یانې په هغه برخه چې زه په انسان کې لرم د هغو ی په زړونو کې به د دنیاوي ژوند مینه واچوم .

نو ځکه دا ډول شیطان ته مرید یانې یاغي یا شاگرد ویل سوی دی .

ناصیه د مغز فعاله اوحساسه برخه ده ، چې په سړي تړلي ځانگړتیا وي لري هغه د یو کار د پلان او تصمیم نیولو دنده لري یانې د مغز مشاوره برخه ده

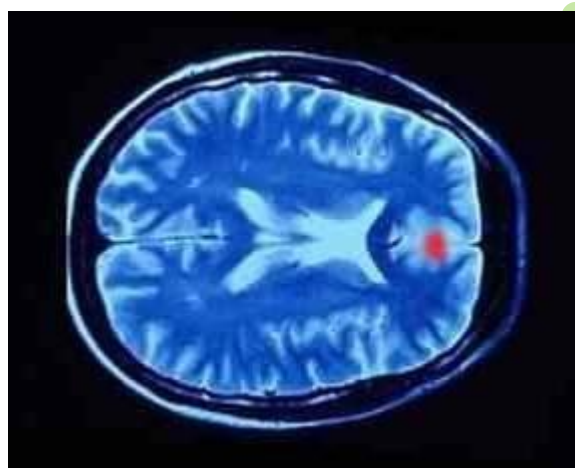
ساینس پوهان وایي انسان په ډیره لویه گناه ډیره انرژي دلایسه ورکوي، هغوی د ماغزو د غبرگون لپاره مقناطیسي څپې کاروي ، چې په هغه کې د وینو جریان اوسرعت ښیي یانې په هغه ځایونو کې چې د وینو سرعت ډیر وي هلته فعالیت ډیر وي، یانې ناصیه درهبري ، کنترول او لارښوونې د عمل ځای دی، دا برخه د ماغز دهمه برخه ده چې تصمیم نیسي .

نویو څیرونو بشوولې ده، چې د تندي مخکنی برخې دماغزو فعالیت د احساساتو د کنترول او عواطفو او دتصمیم نیولو په مهال ډیر پری .

ساینسپوهان دې پایلې ته رسیدلي دي، چې دا برخه د کنترول او لارښود برخه ده، نو دا برخه نخبه، پلان، د رېرونو د حل او نویو اندونو ځای دی .

ساینس پوهان وایي رښتیا ویل په مغز هیڅ فشار نه واردوي خو درواغ ډیره انرژي مصرفوي .

په کال (۲۰۰۳) پوهانو یوه دستگاه کشف کړه چې درواغ یې کشفول هغه ښیي چې د درواغ ویلو په مهال دماغزو ځینې برخې فعالیت ډیر پری نو دښیي چې دا برخه د درواغو مسوله ده .

دا سره لکه په درواغ ویلو په وخت کې فعالیت ښیي.

«اسکات فارو» وایي هغه وخت چې انسان رښتیا وایي د مغز لاندې برخه یې فعالیت کوي له دې څخه دا پایله اخلو چې دا برخه د رښتیا اودروغو مسوله برخه ده .

له نویو څیرونو څخه دا جوتنه سوې ده چې ماغزه د درواغو په وخت کې نسبت هغه وخت ته چې رښتیا وایو ډیره انرژي لگوي نو رښتیا ویل دماغزو واک او انرژي ډیروي .

دا هم جوتنه سوې ده چې د انسان مغز د صداقت او رښتیا تصمیم نیسي .

(سره یوشی بولي چې د درواغو په وخت کې ډیر فعالیت کوي RACC ساینس پوهان ناصیه د) هر څه چې گناه لویه وي د هغه فعالیت ډیر وي او ډیره انرژي مصرفوي او وینه په هغه برخه کې

ډیر جریان پیدا کوي، دا برخه د هدايت او کنترول برخه ده پلان جوړوي ، د مشکلاتو د حل دندې او دنورو افکارو دنده لري .

Copyright: www.tanzona.com

دشیطان ډولونه

په قرانکریم کې دشیطان کلمه جن او انسان ته راغلي ده چې جن یې هغه ذره بڼې یا په سترگو نه لیدل سوي شیطانان (دنورغیو میکروب) دي او انس یې انسانان دي .

الف : ذره بڼې (جن) شیطانان

دا میکروب دی چې دانسان د ناروغی سبب ګرځي

په قرانکریم کې شیطان میکروب او نارغیو په نوم هم راغلی دی .

د ص سوره (۴۱) مبارک آیت کې ایوب (ع) خدای ته وایي زه شیطان لمس کړی یم

«واذکر عبدنا ایوب إذ نادى ربه أنى مسنى الشيطان بنصب وعذاب»

ژباړه : یاد کړه بنده زموږ ایوب کله چې یې ږغ وکړ رب خپل ته چې بیشکه زه مس کړی یم شیطان (میکروب) په ایذاء او تکلیف سره .

لکه چې مخکې مو وویل یو ډول شیطان د انسان د ناروغیو لامل کیږي لکه دایوب (ع) کیسه چې ویل یې زه شیطان مس کړی یم مانا داچې هغه د جلدې په ناروغی اخته و بیا یې دخدای (ج) په امر د تودو اوبو په چینه کې ولامل او جوړ سو.

په ډیرو نبوي حدیثونو کې شیطان میکروب ته ویل سوی دی . لکه

په یو حدیث کې راغلي، چې بریتونه لنډوی ځکه شیطان هلته ځای نیسي .

یا داچې په غوښو لرلي دسمال په کور کې مه پریږدئ چې د شیطان ځای کیږي .

دبخاری مسلم په (۳۲۹۵) حدیث کې راغلي دي

شیطان شپه په خپلوم (د پزې په اخیر کې) تیروي

همداسې په نورو حدیثونو کې راغلي دي ، لکه :

شیطان په خخلوکې اوسیري ، د بریتو، د بغل لاندې او نس لاندې ویستنه مه اړدوئ ځکه هغه دشيطان پناه ځایونه دي ، نوکان پرې کړئ د هغه لاندې دشيطان پتن ځای دی، د غني ځاله ستاسو په کور کې دشيطان ځاله ده ...

داچې شیطان د پیریانو له جنسه دی په یو حدیث کې راغلی دی چې پیریان په مردارو اوچتلو ځایوکې ژوند کوي او دانسان پاته سوي خواره خوري او ځینې نور یې له انسانانو سره په کور وکې ژوند کوي ، په حمامو او تېنابو کې ژوند کوي چې البته دا کافر پیریان دي اوپیریانو د مشک له بویه یې بد راځي او په سوریو او چاکونو کې ژوند کوي

ابوداود (۲۹)نسایي (۳۴) واحمد(۸۲/۵) کې راغلی په سوریو کې ادرار مه کوئ ځکه هلته پیریان ژوند کوي .

صحيح مسلم (۳۶۰) اوسنن ابوداود(۱۸۴) کې راغلی چې پیریان د اوبس د پریوتو پر ځای کې ژوند کوي .

په یو بل حدیث شریف کې راغلي دي ، چې رسول الله (ص) وفرمايل هډوکي او خوشایي د پیریانو خواره دی .

د بقرې د سوری په ۲۷۵ مبارک آیت شریف کې راغلی دی

« الذين يأكلون الربوا لا يقومون إلا كما الذى يتخبطه الشيطان من المس »

هغه کسان چې سود خوري راپورته به نسي مگر لکه هغه کسان چې دشيطان له مسه لیوني سوي دي

په اسلامي روایاتو کې شیطان د ناروغیو سبب بلل سوی دی، ډیري عفوني ناروغۍ چې له بکتریاوو، قارچونو او ویروسونو څخه منځ ته راځي ته دشیطانو فوځ ویل سوی دی .

ان دا هم ویل سوي چې گناهوي له ناروغیو څخه پیدا کیږي . ځینې ناروغۍ د کمیایوي موادو له تغیر او تحولاتو څخه پیدا کیږي .

اسکیزوفرنی یوه روحي ناروغي ده ، چې پخوانیو خلکو هغه دشيطان او پیري برید باله .

لمونځ د عفونیت، وسواس او روحي ناروغیو له منځ وړولو سبب ګرځي .
پیغامبر (ص) فرمایلي دي :

شیطان د وینو د لارې په انسان کې نفوذ کوي او هغوی په رنځ اخته کوي .

دوه ډوله عضوی ناروغي شیطاني منشا لري چې مادي سبب نه غواړي ددې ناروغي علت مستقیم شیطان دی .

دا دوه ډوله راغلي دي

ساري طاعون : چې وبا ده ددې ناروغي علت گناه ده پیغامبر (ص) د هغه په هکله وايي (طاعون یو پلید شوی دی چې د بني اسرائيلو ځينو ډلو ته او ځينو پخوانيو ته نازل سو دی، که مو واوریدل طاعون مو بنار ته راغلی دی ، بنار ته مه ځئ، که په هغه بنار کې یاست بهر مه راوځئ، له هغه وتښتئ.

غیري ساري طاعون : دا یوه فردي بلا ده ،چې نن هغه ته سرطان وايي، چې تر اوسه ډاکتران د هغه په علت نه پوهیږي پیغامبر (ص) ویل هغه د پیری نیش یا چیچل دي . (د امام احمد په روایت)

ابن سینا په دې هکله وايي هر کله چې د بدن په پستو ځایونو کې لکه ورونو، دغور شا کې یو پړسوب ولیدل سي هغه ته طاعون وايي چې دا بدبویه اوگاته وینې دي، کله دا وینې زړه ته ځي نو انسان ته قی، نفس تنگی پیدا کیږي، ددې پړسوب رنګ سور بیا ژیر او خطرناک یې تور رنګ لري، چې نه ښه کیږي (الطب النبوی، ذهبی، ص ۱۶۷).

په ابوسې کې راغلي، چې پیغامبر (ص) وویل زما د امت له منځه وړولو اسباب یا نیزه ده یا طاعون .

یارانو یې وپوښتل : په نیزه پوهیږو خو طاعون څه شی دی؟

ویل یې : ستاسو د پيري ورور ضرر دی او په دواړو شاهدي سته (امام احمد په روایت)

په بل روایت کې چې بي بي عایشې (رض) کړی دی وايي ددې حدیث په هکله مې له پیغامبر(ص) څخه وپوښتل: نیزه اوخنجر پیژنم مگر دا طاعون څه مو موخه څه ده ؟

هغه وفرمایل :یوه غده ده لکه د اوبښ غده چې دپښو اود بغل لاندې راوځي (زاد المعاد، ابن قیم)

دا هغه ځایونه دي ، چې خوله کوي او د شیطان د نفوذ ځای هم بلل سوی دی .

هغه ځایونه چې خوله کوي هغه د شیطان د اروحو لپاره ځانگړي سوی دی (پیری او شیطان عجایب او غرایب ، شبلې)

کله چې پیری و غواړي د نس خوله وڅښي د هغه د نیش و هلو له ځایه غده راوځي (صحیح سنن ترمذی، آلبنی،)

حیض دشيطان یو حرکت له حرکاتو څخه دی (زاد المعاد، ابن قیم)

امام ابن قیم وايي : د جادو یو درمان د هغه ځای پاکول دي ، چې هلته جادو نفوذ کړی دی .

ابوعبید په « غریب الحديث » کتاب کې د عبدالرحمن بن ابی لیلی په سند وایي :

کله چې پیغامبر جادو سوی ود حیوان دینکر په سر یې حجامت وکړ (بخاری، ۱۰/۱۲۶، ۱۲۷ او مسلم حدیث نمبر ۱۵۷۷) - دا حدیث ضعیف دی

پیغامبر (ص) د احرام په وخت کې د سر دردي لپاره حجامت وکړ (صحیح حدیث)

په هر اندازه چې انسان بدن پاک وي شیطان هغه ته نه نژدې کیږي هر څه چې روح یې ناپاکه وي ناروغي ورته مخه کوي ځکه شیطان خپله وایي په خالصو (پاکو) خلکو غلبه نه لرم.

د صافات د سوري (۶۵) مبارک آیت کې راغلي دي

(طلعها كأنه رءوس الشیاطین)

د زقوم پانې لکه د شیطان سر غوندي دي

دناروغيو میکروب

د زقوم ډولونه

ناروغیو درملنه

د الاعراف دسورې په (۲۰۱) مبارک آیت کې د درملنې په هکله راغلي دي :

«ذین اتقوا إذا مسهم طائف من الشیطان تذکروا فإذا هم مبصرون

وإخوانهم یمدونهم فی الغي ثم لا یقصرون»

ژباړه : هغه پرهیزگاران ، چې هغوی د شیطان (میکروب) د یوه طایفې (یو ډول) لخوا مس (ناروغه) سي ، راو غواړئ هغه چې دي مبصرون (بینایان ، پوه خلک ډاکتران) اود هغو وړونه (همداسې پوه خلک) چې مرسته ورسره وکړي د هغې (ناروغی) په منځ وړولو (درملنه) کې نو بیا به کسر (زیان) کوونکي نه یاست. والله واعلم

ددې مبارک آیت په اساس باید په هره خطرناکه ناروغي کې له پوه خلکو او ډاکترانو څخه مشوره وغوښتل سي او په علمي ډول د هغه درملنه وسي او په دې ډول دناورغ ژوند وژغورل سي .

نو د ناروغیو لپاره درملنه لازمي ده .

ډیر میکروبونه لکه بکتریاوي ، فنگسونه، ویروسونه ، ډیر کوشني دي چې په عادي سترگو نه لیدل کیږي، هغوی موږ ویني او موږ له هغه ځایه (حیث) چې کوشني دي هغه نه وینو .

الاعراف د سوری په (۲۷) مبارک آیت کې راغلي دي :

«إنه یراکم هو وقبيله من حیث لا ترونهم»

هغه او کام یې تاسو ویني (د کوشنوالی) له حیثه تاسو هغه نه وینئ .

یانې هغه ډیر کوشني دي .

تر هغه چې ذره بڼي موجودات نه وه لیدل سوي چا باور نه کوی، چې په یوې ځاڅکې وینه کې زرگونو ژوندي موجودات چې انسان هغه نه ویني لري .

پوهان وایي دانسان سترگې لږ رنگونه ویني او غوړونه یې یوه محدوده فريکوینسي ږغونه اوري ،نو ځکه انسان کوشني موجودات نه ویني او د هغو ږغ نه اوري .

په بدن کې ډیرې ناورغې له بې نظمۍ بې نارملۍ څخه پیدا کیږي . لکه :

مغزي زیان، ککړ تیا، ارثي متابولیکي گډوډۍ ، دجنین په دوره یاد زېږېدو په مهال پېښو، د اکسیجن له کمبوده ،له لوېدو، عفوني عللونو، مغزي انسفالیتونو، منژیتونو، دمغزي رگودناروغیو، د لوپوس ناروغیو ، دسر ټکانونو ، مېنټلو ، په وینو کې د قند کچه، د بدوډي بیماری، د ځکر ناروغۍ ... په بدن کې دگډوډیو لامل کیږي، چې دا هم درملنې ته اړتیا لري .

د میرگي ناروغی

صرع (مرض خرابول)یوه نابیره د بې سدي او شین و الې ناروغی ده ، پخوا خلکو دا ناروغۍ دانسان بدن ته د پیري یا شیطان دننوتلو له امله گڼله او طبییانو هڅه کوله په ډول ډول چمونو شیطان د هغه له بدنه وباسي.

یونانیانو داسې بیمار ځوروی، ان د ناروغانو سر یې په تیږو او ډبرو سوری کوی یا یې هم جادو باندې کوی .

بقراط لومړی سړی و ،چې ددې نظر مخالفت یې وکړ ، هغه ویل : دا یو ډول مغزي ناروغی ده .

اوس ډاکتران داناروغی دمغزي سلولونوگډوډي بولي، چې « اپي لېسی» ورته وایي دا بیماری نه ده بلکه د مغز یوه برخه ښه کار نه کوي ، چې مغز په طبیعي ډول کار وکړي برېښنايي څپې پیدا کوي او په مغز ی اعصابو کې تیریږي او د څپر تیا په حال کې یوه برېښنايي سپرغۍ(جرقه) پیدا کوي ، چې دا سپرغۍ د انسان د بې سده کیدو یا مرض خرابیدو لامل گرځي .

ب: انساني شیطانون

دا هغه انسانان دي چې انسان د خدای دلاري راگرځوي

۱- منافقان ، کافران ، مشرکان.

- د بقره سوري ۱۴ مبارک آيت کي راغلي دي

: (و إذا خلوا إلى شياطينهم)

ژباړه (کله چې یوازې سي د شياطينو (مشرانو) خپلو سره)

دلته له منافقانو څخه موخه کعب بن اشرف او نور و مشرکانو ته ويل سوي دي .

(النفال دسوري په ۴۸ مبارکآيت کي راغلي دي

«وإذ زين لهم الشيطان أعمالهم وقال لا غالب لكم اليوم من الناس وإني جار لكم ٥ ...»

ژباړه « بنایسته کړي دي شيطان (کفارو) عملونه ددوی او وېي ويل چې نسته هيڅ غالب پر تاسو نن ورځ له خلقو اوزه همسايه (پلوی) یم ستاسو...»

ددې آيت شريف په تفسير په هکله علما وايي ، چې شيطان د عربو ديوه کافر سردار سراقه بن مالک بن جعشم په شکل له يوشمير لښکر سره راغي او هغو ته يې د بري ډاډ ورکړ .

۲- ساينس پوهان او تيوريستنان

هغه ساينس پوهان دي چې په غطو شيانو خلک ختا باسي ، آسمان ته د مالوماتو لپاره فضايي بېړۍ او شتونونه استوي ، چې يو نيم سم مالوت تر لاسه کړي بيا سل نور درواغ د رښتيا په نامه ورسره يوځای کوي او په هغه د خلکو عقيدې خرابي وي .

دالحجر دسوري په (۱۶-۱۸) مبارکواياتونو کي راغلي دي :

لِلنَّازِرِينَ وَحَفْظَنَاهَا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ «وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَزِينَاهَا

« استرق السمع فأتبعه شهاب مبين إلا من

کي مو برجونه جوړ کړي او هغه مو ليدونکو ته ښکلي کړي دي ژباړه : په تحقيق په آسمان

شیطان څخه ساتلي دي، مگر هغه څوک چې په پټه هغه ته غوږ نیسي او هغه مو له هر رتلي کيږي بنکاره شهاب د هغه پسي.

هغه فضايي بیړۍ چې فضا ته توغول کيږي او مالومات راټولوي شهاب ثاقب پسي را غورځول کيږي .

د صافات دسوري په (۶-۱۰) مبارکو آیتونو کې راغلي دي:
 «إنا زينا السماء الدنيا بزينة الكواكب وحفظا من كل شيطان مارد لا يسمعون إلى الملا الأعلى ويفقدون من كل جانب دحورا ولهم عذاب واصب إلا من خطف الخطفة فأتبعه شهاب ثاقب»
 ژباړه : موږ آسمان د دنیا په ستورو ښکلی کړ او هغه مو د هر سرکښ شیطان څخه وساتي، هغوی نسوای کولای ملک الاعلی ته غوږ ونیسي ، له هری خوا شهاب اوري، مگر هغه چې خبره ووري له هر یخاووینتل کيږي او (هغوی) په تیزی ليري کيږي او ورته دایم عذاب دی مگر هغه چې څه ووري شهاب دهغه پسي غورځول کيږي .
 په دې مبارک ایت کې «مارد» خبیث او نا خبره مانا لري، (مدحور) یانې رتل سوي او (واصب) د واجب او لازم مانا لري او (خطفه) د یوشی پټ غلا کولو ته وايي .

هغه ساینسپوهان فضايي بیړۍ چې غواړي دملک اعلی په اړه مالومات پیدا کړي په شهاب ویشتل کيږي هغو نسوای کولای د هغه په اړه مالومات تر لاسه کړي کله کله یو نیم مالومات تر لاسه کړي خو ژر له ویرې تښتي .

دالجن دسوري (۹) مبارک آیت کې راغلي دي:
 « الآن يجد له شهابا رصدا وأنا كنا نقعد منها مقاعد للسمع فمن يستمع»
 لپاره پټ کښېناستو، مگر اوس هر څوک چې وغواړي غوږ ژباړه : په (اسمان) کې د اوریدولو وويني . ونیسي شهاب به د ځان پسي
 شیطان مارد هغه گمراه الحاج دکتور محمدا مین نظری ددې مبارکو آیتونو په تفسیر کې وايي دلته مرسته) آسمان ته د مالوماتو د ساینس پوهانو ته ویل سوي دي ، چې دیو بل په اورو (دیو بل په کایناتو د اسرارو ځان خبر کړي، نو کله چې یو راغونډولولپاره فضايي بیړۍ توغوي او غواړي د وي اوخلک په هغه بې لارې کوي . نوی شی وويني له هغه سره سل نور درواغ گډ
 شهابي ډبرو سره مېنلي کله کله دغه فضايي تو غندی اوپه هغه کې سپاره فضانوردان په فضا کې د یا ویشتل کيږي چې ښه بیلگه یې په فضا کې ددو فضايي بیړیو اور اخیستنه ده ، چې په ترڅ کې یې (۱۴) تنه فضا نوردانو مړه سوي دي .
 دالشعرا د سوري (۲۲۳) مبارک آیت کې راغلي دي
 السمع وأكثرهم كاذبون» «يلقون
 . ژباړه : شیطان غوږ نیسي ډیر یې درواغجن دي

ستوری پیژندونکي چې یو ستوری کشف کړي له هغه سره سل درواغ له ځانه یوځای کوي. یاني یو رښتیا سل درواغ وایي.

کړې چې یو نوی شی رابرسیره کړي سل نور ساینسپوهان غواړي په پټو رازونو ځان خبر خرابیدو سبب گرځي یا هغه شیان وایي چې خلاف د غلط شیان ورسره گډوي او د خلکو د ذهنیت د سفینې چې آسمان ته توغول کیږي شهاب هغه تعقیب وي. هغه قران او اسلام وي. نو سوري کوونکي او اور اچوونکي ته وایي شهاب ثاقب

فضا ته فضايي شتونو په اړه لنډ مالومات

لومړی شوروي اتحاد د اسپوتنیک بیړۍ فضا ته له لومړۍ فضا نورد یوري گاگارین سره وتوغول هغه د مځکې په مدار وچورلید. بیا د کایناتو د اسرارو د افشا په خاطر د امریکا لخوا د مرکوري، جمني او آپولو سفینې فضا ته وتوغول سوي، د امریکا په لومړۍ آپولو کې درې فضا نوردان مړه سول او کال (۱۹۶۹ م) کې یولسمه آپولو له درو فضا نوردانو سره په سپوږمۍ ته ورسیده اولومړۍ سړۍ نیل آرمسترانگ وچي پر سپوږمۍ یې گام کینود. ولله عالم اوبیا په فضا کې (۱۸) آپولو د مځکې په مدار کې د سایوز-۱۹ سره یو ځای سوله او وروسته په کال (۱۹۸۱ م) کې لومړۍ شاتل فضا ته وتوغول سو تر اوسه اوه شاتله: انترپرایز، لاره موندونکي (پت فاینډر) (کلمبیا، چلنجر، دیسکاورې، آتلانتیس او اندور جور سوي دي چې دوه یې نامکمله پاته سوي او له پینځو شاتلو څخه دوه «چلنجر» او «کلمبیا» وچار سوي او درې یې په فضا کې په فعالیت بوخت دي. په دې دوو پېښو کې (۱۴) تنه فضا نوردان مړه سوي دیاو اوس روسي شاتل چې «بوران» نومېږي په فضا کې په څېړنو بوخت دي. په آسمان کې په میلیونونه کوشني جرمونه په حرکت کې دي، چې هغه ته شهاب ویل کیږي.

شهاب ثاقب

که چیرې دا آسماني جرمونه یا ډبرې د مځکې له جو سره ټکر وکړي موږ هغه د یو شهاب په ډول وینو، شهاب د نور هغه ټوټې ته وایي چې موږ یې د مځکې له جو سره دمېنډیدو په وخت د یوې سړې غورځکې په ډول وینو، شهاب ته لویډلي ستوري هم وایي مگر په هېڅ ډول هغه ستوري نه دي.

دا ډبرې (۷۰) کیلو متر په یو ساعت کې حرکت کوي، مځکې له دې چې مځکې ته راورسیږي (۷۵-۱۱۵) کیلومتر لیرې واټن کې له مځکې سوځي دهغه له مېنډیدو څخه ډیره تودوخه او روښنایي

پیدا کړي د هغه سوځل څو ثانيې دوام کوي .
که یو جرم ونه سوځي او مخکې ته راسي هغه د شهابي ډبرو په نامه یادېږي چې ډیرې داسې
ډبرې مخکې ته راغلي دي .

۳- د پلاستیکي طب ماهران اود ټیټوانځورگران

هغه ډاکټرانو ته هم شیطان ویل سوي دي . چې دانسانانو جنسیت تغیریو یا هغه خلک چې حیوانات
سینگار وي اویا دانسان په بدن عجب او غریب انځورونه باسي .

دالنسا دسورې په (۱۱۹) مبارک آیت شریف کې راغلي دي :

«وَلَا ضَلَّ عَنْهُمْ وَلَمْ يَنْهَكْهُمْ فُلَيْتُكَنْ آذَانُ الْأَنْعَامِ وَلَا مَرْنَهُمْ فَلْيَغْيِرْنِ خَلْقَ اللَّهِ ۖ وَمَنْ يَتَّخِذِ الشَّيْطَانَ
وَلِيًّا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَقَدْ خَسِرَ خَسْرًا مُبِينًا »

ژباړه : (شیطان وایي) اوزه به هر ورو هغوی گمراه کړم ، زه به هغوی په باطلو امیدونو کې
واچوم او امر به وکړم دوی ته په څیړولو د غوړونه د بده گانو او امر به وکړم چې تغیر ورکړي
پیدا یست د خدای د مخلوقو او هر چا چې شیطان د خدای پر ځای سر پرست او خپل یار و نیوی نو په
بنسکاره زیان کې دی .

یاني هغه برخه چې زه په انسان کې لرم له هغه لارې به دانسانانو په زړونو کې دنیاوي ژوند مینه
واچوم د ځینو غوړونه به څیړي او د بتانو په نامه به یې خوشي کوي او دالله تعالی پیدا کړي
صورتونه او د هغو مقرر کړي څیرې به و اړوي چې په دې کې د بدن سوري کول ، پلاستیکي
عملیات، خالونه ایښول ، ډول ډول ویشتان جوړول او مخونه رنګول او داسې نور راځي.

شیطان او ساینس

هر وخت چې دانسان د تندي ماغزه ستري سي انسان د ستريا احساس کوي، صبر او حوصله له لاسه ورکوي. اوس دا جوته سوې ده، چې انسان دوه ډوله یو شیطان صفته اوبل ملایک صفته ماغزه لري او دواړه په هم آهنگه شخړه کېږي دي.

ملایک صفته ماغزه د ښه ژوند او شیطان صفته ماغزه د گناه برخه جوړوي. ملایک صفته ماغزه انسان سمی خواته او د شیطان صفته ماغزه انسان بدوکاروته هڅوي.

دځینو پوهانو په اند شیطان صفته ماغزه خپل ځانگړي صفتونه، ځانگړي اندونه اوکره، او خپل دستورات او قوانین لري، چې د شر او فساد اصلي منشا ده او د هغو له دخالته پرته انسان هیڅ د شر عمل نه کوي ځکه شیطان له زړه سره لاره لري چې انحرافي تصورات او سوچونه د مغز د کرکي له لارې دانسانانو فکرونو ته القا کوي او هغوی د حق له لارې کېږي.

مغز اټکلا سل میلیارده «نورونونه» لري او یو کوادرلیون «سینا پسونه» لري، چې کولای سي په یو ثاینه کې لس محرکي غریزې پر مخ بوځي، د نړۍ تر ټولو تیز ترین کمپوټر (۱,۷۵) پټافلاپونه په اوه میلیون وات انرژي پر مخ بیولای سي خو مغز په شل واته انرژي سل پټا فلاپونه په مخ بیولای سي. نو مغز څه کارونه چې کولای نسي؟!

صبر او تصمیم د تندي يا «فرونتال لوب» پر غاړه دی، دا د ماغزو ډیره پر مختللي برخه ده ، دښځو د ماغزو دا برخه دسړيو په پرتله لویه ده.

دکلفورنيا د تکنالوژي ډاکټر « انتونیو رنجیل » د ساینس په ژورنال کې لیکلي دي :

څیړونکي داڅیري چې ولي ځیني خلک دځان د کنترول واک لري او نور يې خطر مني

په کال (۱۹۸۳) کې د امریکا د طبی انجمن ژورنال ولیکل :

د تندي ماغزه (فرونتل لوب) مور د هیجاناتو د کنترول مرکز دی او زموږ د شخصیت کور دی

د مغز بله داسې برخه نسته چې دهغه خرابیدل دومره بد علایم ولري (کولب او وشیو

(Kolb & Wishaw, ۱۹۹۰.

د مغزدا برخه ډیري دندې لري لکه : د پرابلمونو حل، بي خودي ، حافظه ، دخبرو پیل، قضاوت، دټکان (ضربه) کنترول او اجتماعي او جنسي خویونه او داسې نور

دا چې دا برخه ډیر ژر ضرر ويني ده نو ځکه د هغې مخې ته مجموعه پرته ده ، اسفندیید وړ ته نژدې او هغه ساتي .

د دې برخې په تناظر کې توپیر سته ،چپه برخه يې حرکت او راسته خوا يې دخبرو د کنترول دنده لري دې برخې ته په زیان رسولوسره په انسان کې ډیر دراماتيک تغیرات راتلای سي ،که چپه خوا زیان وويني یو کاذبه نثلی او غمجن حالت رامنځ ته کیږي اوکه راسته خوا زیان وويني یو کاذب سایکوپاتيک پېښیږي (۱۹۷۵ بلمر او بنسن)

(Blumer and Benson, 1975)

ددې برخې ماغزوته په ضرر رسیدو سره جنسي سلوک هم اغیزمن کیږي او جنسي کره غیر نارمل کیږي یانې له سکس سره مینه کمیري .

دماغزو دا ځانگړې برخه دښه کړو او معنویت مسوله ده، په ایتالیا کې یوې څیړنې بنولې ده چې د ماغزو داځانگړې برخه د ماغزو د دنننۍ ارامي احساس لوړ وي .

د «نیچر» د راپورټ په اساس عصب پیژندونکي «کازیمو یورگسي» د «یودین» د پوهنتون استاد له خپلو ملگرو سره په هغه کسانو چې په مغزي ناروغیو اخته وه څیړنه وکړه اود عملیاتو مخکې او وروسته یې د هغوی احساسات بررسی کړل،

د هغوکسانو چې د ماغزو د شا برخې یې جراحي سوي وې له درو تر اووه ورځو پورې ښه احساس ښوولی دی، مگر د هغوناروغانو چې د ماغزو مخکنی خوا یې جراحي سوي وه داسې احساس نه لیدل کیده. دهغه یو ملگری وایي داسې مالومیږي، چې دانسانیت جوهر د بشر یو جز دی.

د اناتومي په اساس مغز دغه لاندې برخې لري:

۱- د تندی ماغزه (Frontal Lobe)

۲- د نزلي ماغزه (Parietal Lobe)

۳- د سر د شا ماغزه (Occipital Lobe)

۴- موقت ماغزه (Temporal Lobe)

۵- اړخي ماغزه (marginal Lobe)

ددې څېړونو په اساس که د ماغزو لاندې دوي برخې له منځه ولاړي سي په انسان کې د معنویت احساس لوریږي یو د نزلي د ماغزو په چپه خوا کې لاندې برخه اوبل راسته خوا د زوایي د ماتیدو برخه ده، دا دوي برخې زموږ د بدن د ادارک مسولي او له بهرنی نړۍ سره په اړیکې کې دي، چې دا د بدن د معنوي او عرفاني احساس ځای دی.

«یورگسی» وایي تر ټولو مهم یې په انسان کې دا ژر تغیر دی.

په (۸۸) مغزی تومور لرونکو ناروغانو څېړنه وسوه چې له هغو څخه دلسو نفرو تومور د عملیات وړ نه و، له هغو نورو څخه د عملیاتو مخکې ددیني عقایدو او مذهبي عاداتو پوښتنه و سوه،

له عملیاتو وروسته ډاکټر وویل ، چې دتندی ماغزه او دنزلي ماغزه له مذهبي باورنو سره اړیکې لري خو معنویت او تعالی احساس دقیقاً په هغو اړه نه لري .

د دعا او عبادت اغیز

د شیطان د دفع لپاره بل لاره د دعا او عبادت لاره ده که انسان خپل ځان تل پاک وساتي او ذهن د خداتعالی په یاد بوخت کړي پر هغه شیطان اغیزه نسوای کولای .

د النسا د سوري په (۸۳) مبارک آیت کې راغلي دي :

«...ولولا فضل الله عليكم ورحمته لاتبعتم الشيطان إلا قليلا»

ژباړه : (که د خدای (ج) فضل او رحمت نه وي پر تاسو د شیطان متابعت کوی مگر لږ)

له دې مبارک آیت څخه مالومیږي چې دعا او په خدای توکل او له خدا یه پناه غوښتل انسان د مشکلاتو او ناروغیو ساتي .

طبی څیړنو اوس منلي ده چې هغه خلک چې په منظم ډول په پوره اخلاص او صداقت دعا او عبادت کوي له نورو په پرتله لږ ناروغیږي او د نورو په پرتله له ناروغیو سره په ښه ډول مقابله کولای سي ، دنورو په پرتله ېې د جراحي تېپونه ژر رغیږي، او ژر شفا کیږي .

دالاعراف سوري په (۲۰۰) مبارک آیت کې او دحم سوری په (۳۶) راغلي دي :

«وإما ينزغك من الشيطان نزغ فاستعذ بالله ۝ إنه سمیع علیم»

ژباړه (که په تا باندې شیطان برید وکړي نو پناه وغواړه له الله بیشکه چې الله ښه اوږدونکی اوښه عالم دی)

دلته نزغ د میکروب برید ته ویل سوی دی کله چې ناروغ سوی دخدای (ج) پناه وغواړه . والله علم

دالمونون سوری په (۹۷) مبارک آیت کې راغلي دي

«وقل رب أعوذ بك من همزات الشياطين»

ژباړه: اووايه خدایه! د شیطانونو له هڅولو څخه ستا څخه پناه غواړم .

دلته همزات هڅول راغلی دی د هغو کسانو (کافرانو) چې تا هڅوی د خدایه پناه وغواړه

دالنحل سوری په (۹۸) مبارک آیت کې راغلي دي

«فإذا قرأت القرآن فاستعذ بالله من الشيطان الرجيم»

ژباړه: نو هغه وخت چې قرآن لولي د الله پناه وغواړه د رتل سوی شیطانه .

دالمجادله سورې په (۱۰) مبارک آیت کې راغلي دي :

إنما النجوى من الشيطان ليحزن الذين آمنوا وليس بضارهم شيئا إلا بإذن الله ۝ وعلى الله فليتوكل المؤمنون

ژباړه: پټې خبرې د شيطان (منافقانو) غمجن وي هغه چې ايمان راوړی دی هغو ته ضرر رسولای نه سي مگر په اجازه د الله، مؤمنان بايد پر خدای توکل وکړي .

دلته له شيطان څخه مرادمناقان دي د هغو له ضرر ه بايد په خدای توکل وسي.

طبي څيړنو ثابته کړې ده ،چې عبادت او دعا د انسان دفاعي سيستم د پياوړتيا سبب گرځي.

په دې څيړونو کې يو ډول مواد پېژندل سوي چې د دعا په وخت کې د انسان په دماغ کې توليديږي او دا مواد په نيغه د انسان د دفاعي سيستم له حجراتو سره اړيکې لري، دا هم جوته سوي ، چې د دعا په وخت کې د انسان په دماغ کې يو ډول حجرات چې

دفاعي سيستم (د استروسايتس) په نامه ياديږي د« انټرلوکين-يو» په نامه يوه ماده چې د انسان په د وينې د سپينو اغيزه لري توليدوي . همدارنگه هغه کسان چې په منظمه توگه دعا کوي، د دوي حجراتو په يو ډول کې چې« لمفوسايتونه »نوميري او د انسان په دفاعي سيستم کې رول لري، د هغه کيمياوي موادو په مقابل کې چې د انسان له مرکزي عصبي سيستم څخه ترشح کيږي يو ډول اخذي موجودې وي، سربيره پر دې، د دعا ځينې رواني (روحياتي فکتورونه لکه آرامتيا، غوښتنه، تمه او هيله، د انديښني کموالی او د ژوند کولو لپاره) هيله او اراده يو ډول مواد چې د انسان د وجود دفاعي سيستم پياوړی کوي ترشح کوي، چې انسان د ناروغيو په مقابل کې وقايه کوي او د ناروغيو په مخنيوي او علاج کې رڼنده رول لوبوي .

د امريکې د ډوک په پوهنتون کې د مذهبي څيړنو د مرکز مشر « هارولد کوټنيک» په اند د دعا په نتيجه کې په وجود کې روحي آرامتيا د هغه هورمون د کمښت سبب گرځي چې په انسان کې د

روحي فشارونو په وخت کې په لوړه کچه څڅيري . دا هورمون له یوې غدې چې د پینتورگیو په پاسنی آخري برخه کې ځای لري ترشح کیږي .

دعا کول دهغه هورمون د کمښت سبب ګرځي چې په انسان کې د روحي فشارونو په وخت کې په لوړه کچه د عملیات مخکې د تشویش او خفګان سبب ګرځي مخنیوی کوي .

دعا او عبادت هغه ناروغانو ته چې په ډول ډول ناروغیو اخته وي یوه ښه تګلاره ښودل سوې ده چې دې درملنې ته د لرې لارې درملنه ویل کیږي . دنوروکسانو د دعا په وخت کې په ناروغ کې د سپیڅلتیا انګیرنه پیدا کیږي، او ناروغ د همدردۍ زړسوي او خواخوږۍ احساس پیدا کوي چې دا ټول فکتورنه د ناروغۍ په علاج کې مهم رول لوبوي . څیړونکي زیاتوي، که چیرې د ناروغ او روغو کسانو لپاره نور خلک په پوره صداقت او اخلاص دعا وکړي نو دا کار به د نویو ناروغیو په مخنیوي، کموالي، د ناروغیو د شدت په کموالي کې د ملاحظې وړ اغیزې ولري .

د دې څیړنو د مثبتو پایلو په نتیجه کې، د امریکې په ځینو طبي پوهنتونونو کې د عقیدې او طب تر منځ د مثبتې او نامه لاندې ځانګړې مضامین تدریسیري تر څو ډاکټرانو ته د دعا اودرملنې اغیزمنې اړیکې په باره کې مالومات ورکړي .

دناروغ پوښتنه او د ناروغ د شفا لپاره د دعا اهمیت ته اسلام (۱۴۰۰) کاله پخوا نغوته کړې ده .

مبارک دین په اساس له ناروغیو څخه شفا د الله تعالی په بشپړ واک او قدرت کې ده. د اسلام دنړۍ پوهان او څیړونکي د پرمختللي ساینس پر مټ اوس اوس پر دې مسایلو څیړني کوي .

داچې شیطان (میکروب) انسان ته سجده ونه کړه یانې د هغه فرمانبرداره نسو ، دهغه روغتیا یې نه غوښته نودانسان د نارامي سبب سو .

ډاکټر توماس هایسلوب وايي: “زما د اوږدې تجربې له مخې، لمونځ د خوب لپاره تر خورا مهمه وسیله ده، په دې مانا که چا ته خوب نه ورځي، لمونځ دې وکړي چې خوب ورسي، او د یوه ډاکټر په حیث دا ویل غواړم چې لمونځ د انسان د نفس او اعصابو د ارامۍ تر ټولو غوره وسیله ده.

خو ډاکټر الیکسیس کارلیل – چې په طب کې یې د نوبل جایزه ګټلې ده ، بیا وايي: “لمونځ د انسان په بدن او د جسم په سیستم او غړو کې یو عجیب فعالیت راولي، لمونځ د فعالیت یو ستر مولد دی، ډېر ناروغان مې ولیدل، چې په درملو یې هېڅ چاره ونه سوه، خو لمونځ یې غوره علاج وګرځېد. لمونځ د رادیوم معدن په څېر دی، چې وړانګې لري او د ذاتي نشاط لپاره مولد دی، لمونځ د ګڼو او وژونکو ناروغیو علاج ګرځېدلی دی .

پایله

دشیطان مفهوم وصفي دی، چې د شریر په مانا دی، هر موجود کیدای سي شیطان اوسي یاني هغه څوک، چې انسان بدو کارونو ته هڅوي او په ربرونو اخته کوي، هغه ته شیطان ویل سوی دی، شیطان د انسان دښمن دی، شیطان انسان نه پریردي موخي ته ورسیري که یې وه نه سواي کولای لاره ورته غباري کوي چې ناوخته ورسیري، نو هر شی چې د انسان دښمن وي هغه شیطان کیدای سي. شیطان له انسان سره غلطې وعدې کوي، هغه ویروي او پراو په ډیراو انسان ختا باسي.

خدای تعالی شیطان دانسان دښمن بللی دی، دښمن هغه څوک دی، چې انسان غلطې لارې ته برابر وي، هغه ناروغه وي چې عبادت ونه کړي، هغه ته د کایناتو په هکله درواغ وايي، دهغه ذهنیت خرابوي ...

په دې ټولو کړو کې شیطان خپلو پیروانو ته وایي: زه په تاسو هیڅ ډول واک نه لرم زه یوازې تاسو ته بلنه دروکوم، ستاسو زړه که هغه منی یا یې نه منی، یاني منل یې د انسان کار دی، هغه په چا زور نه راوړی چې هر مرو دهغه بلنه ومني ځکه شیطان خپله وایي په خالصو (پاکو) خلکو غلبه نه لرم.

په قرانکریم کې شیطان په مفرد ډول (۷۰) واري او جمع (۱۸) واري راغلي ده، شیطان یو عام نوم دی هر متمرّد شریر او موذی ته ویل سوی دی، دا یو وصف دی نه نوم،

تکبر، کفر، حرص، حسد، تعصباو جهالت د هغه کره راغلي دي،

وسوسه اچول، فحشا ته امر کول، گناه ته هڅول، دښمني اچول، دجادو بنوونه، اوددبدو کارونو محور دی.

دشیطان مرسته کوونکو نورو قوتونه اولاد، گوند، اولیا اولنکر ویل سوی دی .

په قرانکریم کې د شیطان په اړه ټوله مسایل علمي دي .

دالناس په مبارکې سورې کې راغلي دي ، چې شیطان هم انسي او جنسي دی . انسي یې هغه مخلوقات دی چې په سترگو لیدل کیږي او جنسي یې هغه موجودات دي چې په عادي سترگو نه لیدل کیږي .

همداسې چې شیطانان ډول ډول دي د هر یوه د کار کړنلاره هم بېله ده ، په قرانکریم کې د هر یو ډول شیطان لپاره دهغه کړنلاره راغلی ده . لکه :

«نجوا» (په غوږ کې څه ویل)، چې منافقانو ته راغلي ده

«همزات» (هڅول) د مشریکانو ته راغلی دی ، «نزع» (په انسان بریدکول) د ناروغيو یا میکروب لپاره راغلی دی، او «استز» (بنویول یا ختا ایستل) ساینسپوهانو ته راغلي دی ...

شیطان د څلور خواو پر انسان برید کوي او د هغه اند او خیال تصرفوي ځکه میکروب هر چیرې سته او مور یې احاطه کړې یو، نو یو ډول شیطان میکروب دی. انسان چې د خدای بنده دی که دخدای (ج) په امر کړه وکړي شیطان پر هغه تسلط پیدا کولای نسي .

تر هغه چې ذره بڼي موجودات نه وه لیدل سوي، چا باور نه کوی، چې په یوې څاڅکي وینه کې تر زرونو زیات ژوندي موجودات چې انسان هغه نه ويني لري. پوهان وايي دانسان سترگې لږ رنگونه ويني او غوږونه یې یو محدوده اندازه فريکوينسي ږغونه اوري .

دانفال د سورې په (۱۱) مبارک آیت کې راغلي دي :

«ويذهب عنكم رجز الشيطان»

ژباړه :پاکوي تاسو د شیطان له نجاسته

هغه اوبه چې دآسمانه راځي (باران) تاسو د دوږو او خاورو (چې د میکروبو ډک دی) پاکوي .

ساینس پوهان وايي د ورځې تر یو ميلون میکروبونه په مخ او لاسونو موبنلي چې په پرېولو له منځه ځي .

مشريکان ، منافقان او کافران مسلمانان ختا باسي، د هغو د دين بد وايي ، هغوی ته غلطې وعدې ورکوي . ساينس پوهان او فضانوردان او تيوريستان انسان ته يو رښتيا اوسل درواغه سره ګډوي او وايي خلک د پرمختګ او د یموکراسۍ په نامه ختاباسي او په دی ډول غواړي دخدای قانون تغیر کړي او په ناعلمي اونه ثابت سوو درواغو د خلکو ذهنت خدایوي همدا سي لکه داروين په خپلي غلطو نه اثابت سوي تيوري خلک ختا باسي چي دي ټولو ته شیطانون ويل سوي دي .

دشیطان د کړونو دمنلو اونه منلو مرکز په انسان کي د تعقل هغه برخه ده چي « ناصیه» بلل کيږي اودا برخه دانسان د تندي ماغزه دي ، چي هغه ته د شیطان مرکز يا د نفس اماره خای هم وايي چي انسان د خدای (ج) د بندګي له لاري باسي، انسان په ځان پرستي او هوا پرستي اخته کوي .

دشیطاني خیالونو محور اماره نفس دی ،په حدیثونو کي د دانسان د بدن دنننی دښمن اماره نفس بلل سوی دی چي باید جهاد اکبر ورسره وسي .

دانسان وجود منفي بعدونه لري ، چي یو یي منفي صفتي یا شیطاني لاره ده اوبله یي دخدای لاره یاني مثبت صفتي ده.

په واقع کي اماره نفس دشیطان د نفوذ عامل دی، نو د خدای خالص او صالح بندگان د شیطان له تسلطه امن دي . والله علم

اخځونه

ADYAN.PORSEMANI.IR

ALE-MAHAMMED.COM

ASKQURAN.IR

BABOLNAME .COM

BEAYAN.NET

BLOGUNA.COM

BPIC.IRANBLOG.COM

DAILYLINK.IR

DASTEHKELID.PERSIABLOG.IR

ERAMNEWS.IR

FARDANEWS.COM

FIS-IRAN.ORG

GHADEER.ORG

GODME.BLOGFA.COM

GOTQUESTIONS.ORG

HALEEMI.BLOGFA.COM

HAWZAH.NET

HUJURAT.PERSIANBLOG.IR

ISLAM411.COM

ISLAMIC-NOTES.BLOGFA.COM

ISLAMPEDIA .IR

JASJOO.COM

MEASONIC .IR

MONIBIN.COM

NIAZM.WORDPRESS.COM

NIKSALEHI.COM

NOOREASEMAN.COM

QURAN –P.COM

QURAN-M.COM

RASEKHOON.NET

SEYEDHADI 1.BLOGFA.COM

SHIABLOGGERS.IR

SHIA-NEWS.COM

SONNY-IRAN.PERSIANBLOG.IR

TEBYAN-ZN.IR

UNHINDEREDLIVING.COM

VIJEEEEEEH.PERSIANBLOG.IR

YEXAR.COM

YORIKHUDO.MIHANBLOG.COM

ZITOVA.COM

Copyright: www.tanzona.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library